

*PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+*

Opracowanie:

mgr inż. arch. Renata Klimek

Strzelce Opolskie, marzec 2022 r.

Spis treści

Rozdział I	WPROWADZENIE.....	7
	1. Przedmiot, cel i zakres opracowania	7
	2. Podstawa prawna	9
	3. Informacje o przyjętych założeniach i metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	9
Rozdział II	CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+	12
	1. Zawartość projektowanego dokumentu	12
	2. Główne założenia projektu strategii rozwoju gminy strzelce opolskie 2021+	12
	2.1 Misja i wizja	12
	2.2 Cele i kierunki rozwoju	13
	2.3 Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy	13
	2.4 Obszary strategicznej interwencji	14
	2.5 Powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie kraju i regionu	14
	2.6 Monitoring i ewaluacja	15
	3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym istotne z punktu widzenia projektu strategii rozwoju	15
	3.1 Cele ochrony środowiska ustanowione na Poziomie międzynarodowym	16
	3.2 Cele ochrony środowiska ustanowione na Poziomie krajowym	19
	3.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na poziomie lokalnym	21
	3.4 Główne problemy w gminie związane z ochroną środowiska i przyrody	23
Rozdział III	CHARAKTERYSTYKA OBSZARU GMINY STRZELCE OPOLSKIE	24
	1. Położenie i powiązania zewnętrzne gminy	24
	2. Sposób zagospodarowania i użytkowania terenu	25
	3. Infrastruktura techniczna i komunikacja	27
	3.1 Układ komunikacyjny	27
	3.2 Sieć wodociągowa	28
	3.3 Kanalizacja sanitarna	28
	3.4 Kanalizacja deszczowa	28
	3.5 Gospodarka odpadami	28
	3.6 Zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą oraz paliwa gazowe	29
	3.7 Uwarunkowania rozwoju energetyki odnawialnej	30
	4. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	32
Rozdział IV	STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	32
	1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu	32
	1.1 Położenie geograficzne oraz warunki morfologiczne	32

1.2	Budowa geologiczna	33
1.3	Udokumentowane złoża kopalin.....	35
1.4	Charakterystyka stosunków wodnych.....	35
1.5	Gleby	37
1.6	Obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	38
1.7	Powietrze atmosferyczne.....	38
1.8	Szata roślinna i zwierzęta	39
1.9	Klimat	40
1.10	Klimat akustyczny.....	41
1.11	Cechy funkcjonowania środowiska	42
2.	Położenie gminy w stosunku do obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody... ..	43
3.	Prognoza zmian w środowisku przy braku realizacji ustaleń projektu strategii – wariant 0	46
Rozdział V	ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE NA ŚRODOWISKO ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000.....	48
1.	Ocena uwzględnienia celów i aspektów środowiskowych oraz stopnia integracji ochrony środowiska w celach i kierunkach działania określonych w strategii rozwoju	48
2.	Ocena oddziaływania na środowisko działań określonych w strategii rozwoju	53
3.	Obszary wymagające szczególnego wsparcia	58
4.	Obszary wpływające na osiągnięcie celów strategii i ocena ich oddziaływania na środowisko	60
5.	Ocena skutków oddziaływania realizacji ustaleń projektu strategii rozwoju na obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym obszar Natura 2000	62
6.	Ocena skutków realizacji ustaleń projektu strategii rozwoju na poszczególne komponenty środowiska.....	63
6.1	Wpływ na różnorodność biologiczną	74
6.2	Wpływ na zdrowie ludzi	75
6.3	Wpływ na florę i faunę	76
6.4	Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.....	77
6.5	Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny	78
6.6	Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi	79
6.7	Wpływ na krajobraz	80
6.8	Wpływ na klimat	81
6.9	Wpływ na zasoby naturalne.....	82
6.10	Wpływ na zabytki	83
6.11	Wpływ na dobra materialne	83
6.12	Podsumowanie.....	83
7.	Oddziaływanie transgraniczne.....	84

8. Rozwiązania alternatywne do zawartych w projekcie Strategii związane z ochroną obszaru Natura 2000	84
9. Możliwości rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko mogące być rezultatem realizacji projektu Strategii Rozwoju	84
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	85
Rozdział VI STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	88
Wykaz źródeł:	94

II. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1: Oświadczenie autora o spełnieniu wymogów ustawowych

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE

1. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu **Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+**. Prognoza stanowi zasadniczy element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której obowiązek przeprowadzenia wynika bezpośrednio z art. 46 ust. 1 pkt 1 w nawiązaniu do art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 poz. 2373 i 2389).

Celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko jakie może wystąpić na skutek realizacji celów i działań określonych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+. W szczególności prognoza dotyczy przewidywanych znaczących oddziaływań na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000. Prognoza ma również ustalić, czy zachodzi spójność pomiędzy celami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych, a także organów opiniujących o potencjalnych skutkach realizacji ustaleń Strategii Rozwoju.

Zakres przestrzenny prognozy oddziaływania na środowisko obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Strzelce Opolskie. W zakresie powiązań oraz oddziaływań zewnętrznych w prognozie uwzględniono także obszary sąsiednich gmin.

Zakres przedmiotowy oraz stopień szczegółowości prognozy wynika z pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (znak WOOŚ.411.4.1.2022.MO z dnia 17.02.2022 r.), który wskazał na konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jednocześnie Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu (pismo znak NZ.9022.1.10.2022.JG z dnia 2.02.2022 r.) zaopiniował pozytywnie odstąpienie od powyższego postępowania. W związku ze sprzecznymi opiniami organów, Burmistrz Strzelec Opolskich kierując się zasadą przezroczności, przystąpił do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+

Zgodnie z wymogami art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Dodatkowo, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie nr WOOŚ.411.4.1.2022.MO z dnia 17 lutego 2022 r. wskazał na konieczność uwzględnienia zagadnień dotyczących problemu łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian, w tym bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych i działań skutkujących ich pochłanianiem lub zmniejszaniem oraz klęsk żywiołowych. A także na potrzebę zamieszczenia informacji na temat występowania na terenie objętym zapisami dokumentu, obszarów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.).

Istotnym utrudnieniem w dokonaniu oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii jest brak jednoznacznych odpowiedzi w kwestii ilości, wielkości i lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć, które mogą w przyszłości powstać na obszarze gminy, jak również horyzontu czasowego, który pozwoliłby na precyzyjną ocenę

oddziaływań częściowych i skumulowanych. Z powyższych ograniczeń wynika ogólny charakter prognozy sporządzanej do Strategii Rozwoju, która nie odnosi się do konkretnych przedsięwzięć, lecz celów i działań planowanych do realizacji.

Prognoza sporządzona została w formie opisowej i graficznej, a zawarte w niej informacje są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

2. PODSTAWA PRAWNA

Aktem prawnym regulującym funkcjonowanie i zakres oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 poz. 2373 z późn. zm.) która implementuje obowiązki wynikające z dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady:

- Dyrektywa 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (tzw. Dyrektywa SEA),
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 2003 r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.),
- Dyrektywa 2011/92/UE z 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne,
- Dyrektywa 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Dyrektywa 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

Podstawę formalno-prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowią również:

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057)
- Uchwała Nr XXXIV/288/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+.

3. INFORMACJE O PRZYJĘTYCH ZAŁOŻENIACH I METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano metody opisowe i graficzne. Dokonano analiz jakościowych dostępnych wskaźników stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzone prace polegały na:

- analizie projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+, w celu identyfikacji przyjętych celów strategicznych i operacyjnych oraz przypisanych do nich działań,
- analizie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i wojewódzkim istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu,
- analizie materiałów źródłowych dotyczących obszaru gminy Strzelce Opolskie oraz literatury przedmiotu,

- analizie i ocenie istniejącego stanu środowiska.

Na podstawie uzyskanych informacji zidentyfikowano czynniki i ustalenia wpływające na poszczególne komponenty środowiska, dokonano ich waloryzacji oraz poddano ocenie wpływ celów i działań przyjętych w projekcie Strategii na środowisko. W celu dokonania oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko, zastosowano głównie metodę macierzy interakcji i metodę opisową, w tym poprzez :

- określenie potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- wybór działań których realizacja może oddziaływać na elementy środowiska oraz na środowisko jako całość,
- sporządzenie macierzy oddziaływań działań, których realizacja może oddziaływać na elementy środowiska oraz na środowisko jako całość,
- opis najważniejszych oddziaływań dla każdego, mogącego potencjalnie oddziaływać na środowisko działania lub grupy działań.

Do materiałów źródłowych zaliczono:

- Opracowanie ekofizjograficzne gminy Strzelce Opolskie (2015 r.),
- prognozy oddziaływania na środowisko sporządzone do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelce Opolskie (2021 r.),
- dokumenty strategiczne sporządzane na poziomie lokalnym wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- dokumenty strategiczne i planistyczne sporządzane na szczeblu regionu wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- raporty o stanie środowiska publikowane przez WIOŚ,
- dostępne materiały kartograficzne dotyczące obszaru opracowania, w tym m.in. mapa topograficzna, mapa sozologiczna, mapa hydrograficzna i inne udostępniane za pomocą infrastruktury informacji przestrzennej,
- materiały źródłowe i akty prawa dotyczące występujących na terenie gminy obszarów chronionych, w tym Obszarów Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000,
- dane statystyczne publikowane przez GUS, w tym pochodzące z Banku Danych Lokalnych,
- opracowania eksperckie i literaturę przedmiotu.

Mając na uwadze wymogi ustawy, w prognozie przedstawiono skumulowane oddziaływania ustaleń Strategii Rozwoju na środowisko, jak również rozwiązania minimalizujące negatywne skutki.

Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru Strategii Rozwoju oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. W celu oceny i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych kierunków rozwoju na środowisko wykorzystano metodę opisową w wersji uproszczonej, dostosowanej do potrzeb dokumentu. Ze względu na dość powszechną ogólność zapisów Strategii (nie zawierającej konkretnych rozwiązań np. technicznych i technologicznych realizacji poszczególnych działań) brak jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma charakter jedynie jakościowy. Nie oceniano również wartości poszczególnych oddziaływań, lecz możliwość ich wystąpienia.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Oceny dokonano osobno dla każdego z działań oraz obszarów wpływających na osiągnięcie celów zapisanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie, zidentyfikowanych jako mogące stwarzać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przy ocenie charakteru oddziaływań posłużono się oznaczeniem kolorystycznym, natomiast skale oddziaływań określono za pomocą przypisanej punktacji:

Punktacja	Zakres oddziaływania
-3	Oddziaływanie zdecydowanie negatywne, które w istotny sposób wpłynie na stan środowiska i może wymagać podjęcia działań naprawczych.
-2	Oddziaływanie negatywne o średniej skali, które może wymagać przeprowadzenia odrębnej oceny oddziaływania na środowisko na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub etapie projektowania.
-1	Oddziaływanie którego ewentualne skutki dla środowiska będą nieznaczące lub którego wystąpienie jest jedynie potencjalne.
	Brak zidentyfikowanych oddziaływań.
1	Oddziaływanie pozytywne o niewielkiej skali
2	Oddziaływanie pozytywne, które może wpłynąć na poprawę aktualnego stanu środowiska lub zmniejszenie istniejących oddziaływań negatywnych
3	Oddziaływanie pozytywne które będzie odczuwalne jako istotne poprawienie aktualnego stanu środowiska lub które zdecydowanie zmniejszy występujące obecnie oddziaływania

Oceniając wpływ ustaleń projektu Strategii Rozwoju na środowisko przyrodnicze posłużono się również metodą analogii funkcji, która pozwala na identyfikację skutków realizacji danego działania na środowisko w odniesieniu do funkcji o podobnym charakterze. Z kolei metoda analizy porównawczej polega na odnoszeniu projektowanych funkcji terenu do aktualnego zagospodarowania i użytkowania terenu, co umożliwi prognozowanie kierunków zmian w środowisku: wzrostu antropopresji, bądź jej osłabienia. W prognozie oddziaływań wzięto pod uwagę ich zasięg przestrzenny, charakter i trwałość (odwracalność), a także czas.

Zidentyfikowane oddziaływania odniesiono następnie do wymienionych w ustawie komponentów środowiska, tj.: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.

W analizie zasięgu przestrzennego oddziaływania ustaleń projektu Strategii, dokonanej pod kątem rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń bądź zakłóceń w funkcjonowaniu środowiska, względnie takich skutków, które wzmacniają i stabilizują środowisko, szczególną uwagę zwrócono na wrażliwość otoczenia przyrodniczego, ponieważ współdecyduje ona, obok skali antropopresji, o zasięgu oddziaływań, zwłaszcza znaczących. Charakteryzując oddziaływania zidentyfikowano je jako bezpośrednie, pośrednie, wtórne lub skumulowane.

Prognozując trwałość negatywnych skutków w środowisku wywołanych przez określone działania brano pod uwagę możliwość przywrócenia pierwotnego stanu środowiska, określając te skutki jako odwracalne (możliwe do usunięcia), bądź nieodwracalne (stałe).

W ocenie czasu trwania skutków realizacji projektu Strategii na środowisko i warunki życia człowieka nacisk położono na skutki długofalowe (długoterminowe).

W wariantcie zerowym podjęto próbę określenia tendencji do zmian w środowisku przy braku realizacji ustaleń projektu Strategii Rozwoju.

Szczegółowość oceny została dostosowana do szczegółowości informacji zawartych w ocenianym projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+.

1. ZAWARTOŚĆ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ przystąpiono Uchwałą Nr XXXIV/288/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 14 kwietnia 2021 r. na podstawie art. 10e ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583), w związku z art. 10 a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057).

Powołane wyżej ustawy wskazują zasadniczą konstrukcję oraz zawartość strategii rozwoju, która powinna składać się z części diagnostycznej obejmującej sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych oraz z części perspektywicznej, określającej misję i wizję gminy oraz kierunki rozwoju i zakładane do osiągnięcia cele. Strategia zawiera także koncepcję rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy o ustalonym horyzoncie czasowym do 2030 r. oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Wskazuje obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, a także obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Strzelce Opolskie wraz z zakresem planowanych działań. Określa także wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz ramy finansowe i źródła finansowania.

2. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

2.1 MISJA I WIZJA

Misją Gminy Strzelce Opolskie jest **systematyczne podnoszenie jakości życia mieszkańców**. Tak przyjęta misja zakłada otwartość na nowe procesy gospodarcze, społeczne, przestrzenne i środowiskowe oraz działania oparte na rozwoju gospodarczym, w zgodzie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznymi.

Wizja gminy została sformułowana w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ w następujący sposób:

Gmina Strzelce Opolskie - otwarta na mieszkańca i przedsiębiorcę. Gmina otwarta na działanie!

Gmina dla:

- **mieszkańców** – żyjących na zasadach aktywności obywatelskiej, bezpiecznych, dbających o wszystkie grupy społeczne, przedsiębiorczych, dostosowanych do rynku pracy,
- **przedsiębiorców** – chcących inwestować na terenie gminy, dbająca o potrzeby potencjalnych pracodawców, inwestorów, lokalnych liderów i działaczy,
- **gospodarki** – sprawnej, prorozwojowej, stawiającej na szeroko rozumianą współpracę, dążącej do innowacji,
- **środowiska** i adaptacji do zmian klimatycznych, dbałości o potrzeby natury, niskoemisyjność oraz odnawialne źródła energii,
- **przestrzeni** i dostępności do atrakcyjnych terenów turystycznych, a także poprawnej polityki przestrzennej.

2.2 CELE I KIERUNKI ROZWOJU

Zgodnie ze strukturą i hierarchią celów przyjętą w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+, **cel główny stanowi wzrost konkurencyjności gminy na tle regionu, przy jednoczesnym zachowaniu szeroko pojętej współpracy terytorialnej, poprzez rozwój gospodarczy, społeczny, przestrzenny oraz środowiskowy.**

Do tak określonego celu głównego Strategia formułuje cztery cele strategiczne odpowiadające głównym płaszczyznom działania, w tym:

Cel 1. Gmina otwarta na mieszkańca

- 1.1. Gmina konkurencyjna w zakresie sportu i rekreacji
- 1.2. Gmina świadcząca wysokiej jakości usługi w zakresie pomocy społecznej
- 1.3. Gmina o wysokiej jakości bezpieczeństwa
- 1.4. Gmina w zgodzie z aktywnością obywatelską
- 1.5. Gmina o wysokim dostępie do zdrowia publicznego

Cel 2. Gmina otwarta na gospodarkę

- 2.1. Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki
- 2.2. Gmina o wysokim kapitale społecznym
- 2.3. Gmina o wysokim potencjale dla rozwoju przedsiębiorczości
- 2.4. Gmina z nowoczesnym rolnictwem

Cel 3. Gmina otwarta na środowisko

- 3.1. Gmina w zgodzie z jakością powietrza
- 3.2. Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego
- 3.3. Gmina ze spójną gospodarką komunalną
- 3.4. Gmina proekologiczna

Cel 4. Gmina otwarta na przestrzeń

- 4.1. Gmina o wysokiej jakości infrastruktury technicznej
- 4.2. Gmina z doskonałą dostępnością komunikacyjną
- 4.3. Gmina dbająca o kształtowanie polityki przestrzennej
- 4.4. Gmina z atrakcyjną ofertą mieszkaniową
- 4.5. Gmina o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego.

Cele strategiczne stanowią odpowiedź na problemy zidentyfikowane podczas przeprowadzonej diagnozy stanu gminy oraz wskazują na posiadane przez gminę potencjały i zasoby istotne dla osiągnięcia misji i wizji Gminy Strzelce Opolskie. Do celów strategicznych sformułowano łącznie 18 celów operacyjnych, którym z kolei przypisane zostały kierunki działań umożliwiające osiągnięcie zakładanego rezultatu. Łącznie strategia formułuje 85 kierunków działań, dla których w dalszej części prognozy dokonano kwalifikacji w zakresie zgodności z celami i zasadami ochrony środowiska oraz potencjalnej możliwości oddziaływania na środowisko.

2.3 KONCEPCJA ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO GMINY

Integralną częścią Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ jest koncepcja jej rozwoju funkcjonalno-przestrzennego. W ramach koncepcji zaprezentowano uproszczoną diagnozę w zakresie systemu przyrodniczego, systemu osadniczego z dokonaną hierarchizacją miejscowości gminy według poziomu wyposażenia w usługi i stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz systemu transportowego. Na modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazano elementy budujące ponadregionalny potencjał gminy, w tym obszary i miejsca znaczące dla jej rozwoju.

Następnie wyszczególniono kluczowe inwestycje mające największy wpływ na rozwój gminy Strzelce Opolskie, stanowiące **obszary wpływające na osiągnięcie celów strategii**, w tym:

1. Budowa obwodnicy miasta – inwestycja realizowana w ramach rządowych programów przez instytucje centralne, przy wsparciu samorządu gminnego.
2. Budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych – m.in. kontynuacja gminnego programu Twoje M.

3. Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich.
4. Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni w gminie Strzelce Opolskie.
5. Inwestycje w infrastrukturę drogową – zgodnie z gminnym Planem Rozwoju Sieci Drogowej.
6. Modernizacja kompleksu pływakiego Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu.
7. Modernizacja obiektu socjalno-administracyjnego.
8. Remonty i modernizacja energetyczna budynków komunalnych wraz z rewitalizacją terenów wokół nich.
9. Retencjonowanie wód na terenie gminy Strzelce Opolskie.
10. Rewitalizacja Parku Renardów – jako wizytówki turystycznej gminy oraz przestrzeni rekreacyjnej, z której mieszkańcy miasta korzystają najczęściej.
11. Przebudowa Stadionu Miejskiego z dostosowaniem do wybranych dyscyplin lekkoatletycznych – wraz z budową oświetlenia treningowego i rozbudową pawilonu socjalno-administracyjnego.
12. Rozwój nowoczesnego oświetlenia miejskiego – wraz z systemem inteligentnego sterowania oświetleniem ulicznym.
13. Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – m.in. w ramach programu „Rowerem do pracy, po zakupy i po zdrowie”.
14. Utworzenie komunikacji miejskiej – w oparciu o autobusy zeroemisyjne.
15. Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła – m.in. poprzez gminne programy dotacji do wymiany systemów ogrzewania.

Jako obszary wymagające szczególnego wsparcia w zakresie kumulacji negatywnych zjawisk przestrzennych w projekcie Strategii wskazano:

- obszary szczególnego zagrożenia hałasem w tym głównie obszary zurbanizowane zlokalizowane w mieście Strzelce Opolskie wzdłuż drogi nr 94,
- obszary występowania konfliktów przestrzennych związanych z eksploatacją surowców mineralnych,
- miasto Strzelce Opolskie jako średnie miasto tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

W koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy Strzelce Opolskie zaproponowanej w Strategii Rozwoju utrzymano strukturę przestrzenną ustaloną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelce Opolskie (2021 r.), w tym podział na strefy oraz określone dla nich ustalenia. W powyższym zakresie Strategia zachowuje spójność z ustaleniami Studium.

2.4 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Gmina Strzelce Opolskie, zgodnie z obowiązującą Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030, została zaliczona do obszaru strategicznej interwencji (OSI) Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki. Miasto Strzelce Opolskie zostało w niej wskazane jako ośrodek średniej wielkości wymagający wsparcia, tracący dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Cele polityki przestrzennej ustalone dla subregionu, znalazły swoje odzwierciedlenie w zapisach Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+.

Na poziomie gminy w Strategii jako główne obszary strategicznej interwencji wskazano tereny aktywności gospodarczej wyznaczone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym głównie OSI Strefa Aktywności Ekonomicznej – pas terenów o funkcji produkcyjnej, budownictwa, gospodarki magazynowej, logistyki, obsługi transportu i handlu hurtowego, położonych na północ od linii kolejowej. Dla OSI wskazano zaplanowane działania mające poprawić jego potencjał inwestycyjny.

2.5 POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJU I REGIONU

Planowanie strategiczne na poziomie krajowym realizowane jest poprzez Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030. Cele strategiczne określone na poziomie kraju dla polityki regionalnej zostały określone jako:

1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń środowiska.
2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.

3. Rozwój wsparcia kapitału ludzkiego i społecznego.
4. Wzrost produktywności oraz innowacyjności regionalnych gospodarek.
5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowanie działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządem terytorialnym i między sektorami.
7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ odnosi się do celów strategicznych dla polityki regionalnej, jednak nie wszystkie cele zostały w niej uwzględnione w tym samym stopniu. W szczególności zwraca się uwagę na niewystracające włączenie zagadnień związanych z adaptacją do zmian klimatu oraz problemami demograficznymi.

Na poziomie regionalnym głównymi dokumentami strategicznymi jest Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030, a także Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2020 roku. Jako dokumenty nadrzędne wobec strategii rozwoju gminy wyznaczają one cele strategiczne wymagane do uwzględnienia w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 formułuje trzy główne cele strategiczne:

- Cel 1: „Człowiek i relacje – mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę”, który tożsamy jest z celem strategicznym wyodrębnionym w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ „Gmina otwarta na mieszkańca” oraz zawartymi w nim kierunkami działań,
- Cel 2: „Środowisko i rozwój – środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi”, który stanowił podstawę do sformułowania w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ celu strategicznego „Gmina otwarta na środowisko” oraz „Gospodarka otwarta na przestrzeń” i wyróżnionymi względem nich zadaniami.
- Cel 3: Silna gospodarka – gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu, na podstawie którego sformułowano w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ cel strategiczny „Gmina otwarta na gospodarkę” oraz przypisanych do niego zadań.

2.6 MONITORING I EWALUACJA

W Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ zaproponowano zestaw wskaźników służących monitorowaniu stopnia osiągnięcia planowanych rezultatów działań.

Wśród 29 wskaźników zaledwie 7 związanych jest bezpośrednio lub pośrednio z ochroną środowiska, w tym 5 dotyczy poprawy wyposażenia w infrastrukturę techniczną i skutków jej modernizacji (np. wymiana źródeł ciepła). Brak natomiast wskaźników monitorujących ochronę przyrody, gospodarkę wodną czy też stopień adaptacji do zmian klimatu.

3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym grupują się obecnie w dwóch zasadniczych nurtach: oddalania zagrożeń globalnych, w tym związanych z wyczerpywaniem się zasobów planety oraz związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem ekologicznym oraz świadomością ekologiczną, w tym świadomością wyzwań wynikających z postępujących zmian klimatu.

Przyjęte w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ działania wynikają z lokalnych uwarunkowań i potrzeb zidentyfikowanych na obszarze gminy Strzelce Opolskie, jak również zasad i celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach o zasięgu regionalnym i krajowym oraz wdrażanego za ich pośrednictwem prawa międzynarodowego i wspólnotowego, w tym dyrektyw Unii Europejskiej. Poniżej zaprezentowano założenia kluczowych dokumentów i aktów prawa w zakresie planowania strategicznego oraz

oceniono komplementarność projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ z zawartymi w nich celami ochrony środowiska.

3.1 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA POZIOMIE MIĘDZYNARODOWYM

Do najważniejszych dokumentów wyznaczających cele ochrony środowiska oraz kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju na poziomie międzynarodowym i wspólnotowym należy zaliczyć:

- Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Odnowioną strategię Unii Europejskiej dotyczącą trwałego rozwoju
- Strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020,
- Ramową Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

Ocena zgodności Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ z zasadami zrównoważonego rozwoju została wykonana w oparciu o katalog zasad przewodnich, wyrażonych w powyższych dokumentach strategicznych. Na poziomie europejskim zrównoważony rozwój pozostaje najważniejszym celem Unii Europejskiej.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 jest przyjętym przez ONZ ogólnosiwiatowym porozumieniem określającym plan działań na rzecz społeczeństw, środowiska i rozwoju gospodarczego. Wskazuje wysoką jakość życia obywateli jako jeden z kluczowych priorytetów polityki społecznej, gospodarczej i ekologicznej, wdrażanej na wszystkich poziomach jej realizacji, a w szczególności skierowanych na ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii, zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa, promowanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji, lepsze zarządzanie oraz przeciwdziałanie nadmiernej eksploatacji zasobów przyrodniczych.

Spśród sformułowanych w Agendzie 17 celów zrównoważonego rozwoju, do szczególnie ważnych z punktu widzenia ocenianego projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ należy zaliczyć:

- Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt
- Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi
- Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
- Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
- Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
- Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
- Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej.

Odnowiona Strategia Unii Europejskiej Dotycząca Trwałego Rozwoju – Głównym celem jest określenie i rozwój działań, dzięki którym UE będzie mogła zapewnić pokoleniom obecnym i przyszłym stały wzrost jakości życia przez tworzenie społeczności opartych na zasadach trwałego rozwoju — społeczności wydajnie gospodarujących zasobami i z nich korzystających, czerpiących z potencjału gospodarki w zakresie innowacji ekologicznych i społecznych, i przez to zapewniających dobrobyt, ochronę środowiska naturalnego i spójność społeczną.

Implementację zasad Odnowionej Strategii UE stanowi **Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”**. Jej trzy główne priorytety ustalono jako: wzrost inteligentny, wzrost zrównoważony oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu.

Siódmy wspólnotowy program działań na rzecz środowiska – przyjęty 20 listopada 2013 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz. Urz. L347 z 28.12.2013, s.171), z perspektywą do roku 2050. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności: adaptację do zmian klimatu, ochronę przyrody i różnorodności biologicznej, ochronę gleb, zrównoważone środowisko miejskie, zrównoważoną ochronę wód i środowiska morskiego, zdrowie i jakość życia, oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych, zielona i konkurencyjna gospodarka niskoemisyjna.

Do celów priorytetowych dokumentu należą:

1. Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
2. Przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
3. Ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
4. Maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa;
5. Doskonalenie bazy wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska;
6. Zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz podjęcie kwestii ekologicznych efektów zewnętrznych;
7. Lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki;
8. Wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
9. Zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.

Kluczowe dla programu jest wskazanie konieczności adaptacji do zmian klimatu, które wiąże się z takimi aspektami jak ochrona wód, gleb i zrównoważone środowisko miejskie.

Projekt Ósmego wspólnotowego programu działań na rzecz środowiska, kontynuuje długofalowy cel „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”, który był już określony w Siódmym Programie działań. W swoich założeniach opiera się on na Europejskim Zielonym Ładzie i na wykazie opisanych w nim działań. Chodzi o aktywne wspieranie Zielonego Ładu oraz przyspieszenie ekologicznej transformacji w sposób sprawiedliwy i inkluzywny. Ósmy Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model wzrostu przynoszący planecie więcej korzyści niż strat, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.

Program zobowiązuje instytucje Unii Europejskiej i państwa członkowskie do podejmowania działań, których wynikiem ma być osiągnięcie wyznaczonych celów priorytetowych, a wszelkie organy publiczne obliguje do ścisłej współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu.

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja Klimatyczna z Rio wraz z protokołem dodatkowym z Kioto), w związku z Konwencją Wiedeńską o ochronie warstwy ozonowej i Protokołem Montrealskim w sprawie substancji zubożającej warstwę ozonową. Celem nadrzędnym Konwencji jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Natomiast celem Protokołu z

Kioto do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu jest zobowiązanie do redukcji antropogenicznej emisji gazów cieplarnianych przez wszystkie Strony Konwencji. Cele do osiągnięcia do 2020r. wskazywały na ograniczenie wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych o 20%, wzrost udziału oze o 20% oraz poprawę efektywności energetycznej o 20% w porównaniu do 1990 roku.

W Pakiecie klimatyczno-energetycznym na lata 2020-2030 Rada Europejska podniosła powyższe wskaźniki, przyjmując w perspektywie do 2030 r. wartości odpowiednio 40%, 27% i 27%. Uwzględniając zróżnicowany poziom rozwoju poszczególnych państw, krajowe cele różnią się od założeń unijnych. Polska zobowiązała się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i zmniejszenia użycia energii o 20% oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii o 15% do 2020 roku.

Opisane powyżej cele zawarte w dokumentach ustanowionych na poziomie międzynarodowym i wspólnotowym generalnie znajdują odzwierciedlenie w celach operacyjnych i kierunkach działań wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+. Należy jednak zwrócić uwagę, że problemy środowiskowe, a w szczególności wyzwania w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do zachodzących zmian, a także ochrony przed suszą, ochrony różnorodności biologicznej, zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, nie są w niej w pełni wyartykułowane. Działaniami związanymi z adaptacją do zmian klimatu są jedynie: działanie 3.2.4 „Stabilizowanie warunków wodnych oraz racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi, w tym wdrażanie małej retencji” oraz działanie 4.3.3. „Zwiększanie na terenie miasta ilości oraz jakości zieleni urządzonej, w tym parków kieszonkowych”. Brak jest również działań zmierzających do ochrony bioróżnorodności. Zgodnie z zapisami Strategii, Gmina nie oczekuje także w powyższym zakresie żadnych rezultatów, co może wskazywać na marginalizację tych kluczowych zagadnień. Oceniany projekt Strategii Rozwoju nie zachowuje zatem pełnej spójności z zasadami i celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.

Zapisy projektu Strategii Rozwoju odnoszą się również do celów zawartych w:

- Ramowej Dyrektywie Wodnej Unii Europejskiej z dnia 23 października 2000 r. nr 2000/60/EC odnoszącej się do gospodarki wodno-ściekowej i jakości wód, poprzez realizację działania 3.2.4 „Stabilizowanie warunków wodnych oraz racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi, w tym wdrażanie małej retencji”;
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dyrektywą CAFE), poprzez ustalony cel operacyjny 3.1 „Gmina w zgodzie z jakością powietrza” oraz przypisane do niego kierunki działań;
- Konwencji o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska) z dnia 10 września 1979 r. (Dz.U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263). Celem Konwencji jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw. W projekcie Strategii Rozwoju zapisy Konwencji realizowane są głównie poprzez cel 3.2 „Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego” oraz działania polegające na zachowaniu powiązań systemu przyrodniczego gminy, w tym poprzez korytarze ekologiczne.
- Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) z dnia 23 czerwca 1979 r., (Dz.U. z 2003 r. Nr 2, poz. 17). Celem Konwencji Bońskiej jest ochrona gatunków wędrownych zwierząt lub jej geograficznie wyodrębnionych części, gdy znaczna liczba osobników tego gatunku podejmuje w sposób cykliczny wędrowkę i przekracza jedną lub kilka granic państwowych) na całym obszarze ich występowania. Największym zagrożeniem dla zwierząt wędrujących jest utrata siedlisk niezbędnych do one przeżycia na różnych etapach ich wędrowki i bezpośrednia ich eksterminacja.

W nawiązaniu do celów i ustaleń Konwencji można stwierdzić, że projekt Strategii nie stwarza zagrożeń dla wypełnienia jej postanowień. Cele Konwencji są uwzględnione poprzez działanie 3.1.1 „Systematyczne zwiększanie obszarów zielonych oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu korytarzy ekologicznych.”

- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Głównym celem Konwencji jest współdziałanie państw na rzecz propagowania ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, rozumianego jako „obszar, postrzegany przez mieszkańców, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i (lub) ludzkich”. Odnosi się do obszarów naturalnych, wiejskich, miejskich i podmiejskich, obejmuje łądy wody śródlądowe i obszary morskie. Jak zapisano w preambule, krajobraz i różnorodność krajobrazów europejskich stanowią podstawowy składnik naturalnego i kulturalnego dziedzictwa Europy oraz ważny element jakości życia ludzi „we wszystkich miejscach”. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ w powyższym zakresie zapewniona jest głównie poprzez kierunki działań ustalone w ramach celu operacyjnego 4.3 „Gmina dbająca o kształtowanie przestrzeni” w tym m.in. działanie 4.3.5. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w mieście oraz na wioskach”.
- Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1992 r. nr 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa) oraz Dyrektywa Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. nr 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy. Strategia Rozwoju nie odnosi się wprost do zagadnienia ochrony siedlisk przyrodniczych oraz fauny i flory, jednak jej cele nie są sprzeczne z zasadami określonymi w obu Dyrektywach.

3.2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA POZIOMIE KRAJOWYM

Akty prawa ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym po ich ratyfikacji przez Polskę są implementowane za pośrednictwem aktów prawa o zasięgu krajowym tj. ustaw i rozporządzeń. Na terytorium Polski ustawą zasadniczą jest przyjęta w 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 nr 78, poz. 483). Stwierdza ona, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5). Konstytucja ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).

Nadrzędnym kryterium rozwiązań o charakterze strategicznym na wszystkich szczeblach zarządzania powinna być zawarta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju. Zakłada ona takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Do najważniejszych aktów prawa normujących kwestie związane z ochroną środowiska należy m.in. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która określa zasady i tryb postępowania m.in. przy sporządzaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ustawa jest efektem transpozycji dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w sprawie ocen oddziaływania niektórych planów i programów na środowisko oraz realizacji podpisanej przez Polskę w Aarhus w 1998 roku Konwencji EKG ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, która zgodnie z art. 91 Konstytucji RP stanowi część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana.

„Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020” z perspektywą do 2030 r. (SOR), przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Celem głównym SOR jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski

przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Strategia stawia człowieka w centrum bezpośredniego zainteresowania, podporządkowując działania w sferze gospodarczej osiągnięciu celów związanych z poziomem i jakością życia obywateli. Oczekiwane efekty, jak ograniczenie wykluczenia społecznego, ubóstwa, nierówności społecznych, poprawa opieki zdrowotnej i stanu środowiska naturalnego, a także zwiększenie roli kapitału społecznego w rozwoju, wpisują się w postanowienia Agendy 2030.¹

Podstawowym dokumentem krajowym, w który wpisują się cele wspólnotowej polityki ekologicznej jest „Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”. Dokument wskazuje cele o horyzoncie krótko i średniookresowym w zakresie działań systemowych, ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Celem głównym Polityki jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, natomiast cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Będą one realizowane poprzez kierunki interwencji, w tym:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania eko-innowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają one na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Konsekwencją tak przyjętych celów jest m.in.: ograniczenie presji konsumpcji na środowisko poprzez kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji, dążenie do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawy jakości powietrza atmosferycznego, poprawy warunków klimatu akustycznego, wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami, przeciwdziałanie degradacji gleb, ochrona złóż kopalin przed nieracjonalną eksploatacją, przeciwdziałanie poważnym awariom, kształtowanie systemu obszarów chronionych oraz zachowanie i kształtowanie różnorodności biologicznej kraju.

Wśród problemów o charakterze strategicznym Polityka Ekologiczna Państwa wymienia również: poprawę jakości środowiska we wszystkich elementach (powietrze, wody, gleby, ekosystemy, gatunki i ich naturalne siedliska, klimat, krajobraz), utrzymanie i ochrona istniejących ekosystemów (w tym naturalnych

¹ Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju - implementacja w Polsce, Ministerstwo Rozwoju Departament Strategii Rozwoju

siedlisk zwierząt i roślin) o cennych wartościach przyrodniczych i kulturowych, a także innych obszarów o dużym znaczeniu ekologicznym; zachowanie obszarów o wysokich walorach turystyczno-rekreacyjnych jako bazy dla efektywnego wypoczynku ludności; renaturalizację obszarów cennych przyrodniczo.

W związku z postępującymi zmianami klimatu, bardzo ważnym zadaniem staje się adaptacja do zachodzących zmian. Polityka Ekologiczna Państwa 2030 przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepienia gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochrony produkcji rolnej. Chronione i rozwijane będą zadrzewienia śródpolne i przydrożne (szczególnie o charakterze unikalnym przyrodniczo lub kulturowo) oraz prowadzone będą nowe przydrożne nasadzenia z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości².

Realizując postanowienia konwencji o różnorodności biologicznej opracowana została Krajowa Strategia i Plan działań na rzecz ochrony i racjonalnego użytkowania różnorodności biologicznej. Jej celem strategicznym jest zachowanie całego bogactwa wszystkich poziomów organizacji przyrody (genetycznego, gatunkowego, ekosystemalnego i krajobrazowego) oraz zapewnienie jego trwałości i rozwoju. Ochrona różnorodności biologicznej musi obejmować przyrodę całego kraju, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo), stopień zniszczenia lub przekształcenia.

Biorąc pod uwagę cele strategiczne i operacyjne wyznaczone w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ należy stwierdzić, że stwarza ona możliwość realizacji celów zawartych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz sporządzonych dokumentach o charakterze strategicznym. **Projekt Strategii wymaga jednak wzmocnienia w zakresie wyznaczonych kierunków działań oraz wskaźników monitorowania ich skuteczności, w szczególności w zakresie adaptacji do zmian klimatu, przeciwdziałaniu suszy, błękitnej i zielonej infrastruktury, różnorodności biologicznej oraz energetyki odnawialnej.**

3.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA POZIOMIE LOKALNYM

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strzelce Opolskie na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 (Uchwała Nr XXXIV/272/2017 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 31 maja 2017 r.), uwzględnia cele zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 oraz Programie Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 i oparta jest na zasadach zawartych w II Polityce Ekologicznej Państwa. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, zarówno dokumenty na poziomie województwa jak również kraju są już nieaktualne, choć większość celów odpowiada nowym Programom.

Naczelną zasadą przyjętą w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Strzelce Opolskie* jest zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonizację rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych. Na poziomie gminy rozwój zrównoważony jest kierunkiem rozwoju społeczno – gospodarczego, który w zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej nie prowadzi do degradacji środowiska przyrodniczego. Należy podkreślić, że nie oznacza on zahamowania procesów gospodarczych w gminie.

² <https://www.gov.pl/web/klimat/polityka-ekologiczna-panstwa-2030--strategia-rozwoju-w-obszarze-srodowiska-i-gospodarki-wodnej>

Nadrzędnym celem ustalonym w Programie Ochrony Środowiska jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Cel ten realizowany będzie poprzez cele długoterminowe o horyzoncie czasowym do roku 2024 określone dla poszczególnych sektorów, w tym:

1. Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Gminy Strzelce Opolskie oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska.
2. Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.
3. Ochrona mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.
4. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.
5. Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
6. Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej.
7. Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz stworzenie niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling.
8. Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej oraz racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej.
9. Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk klimatycznych, atmosferycznych i nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.
10. Edukacja ekologiczna oraz promocja postaw w zakresie ochrony środowiska.
11. Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia.

W wyniku dokonanej analizy można stwierdzić, że cele strategiczne zawarte w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ generalnie uwzględniają cele długoterminowe zawarte w Programie ochrony środowiska, jednak stopień ich uwzględnienia na poziomie celów operacyjnych i kierunków działań jest bardzo zróżnicowany. Najmniej działań wskazano na płaszczyźnie związanej z przeciwdziałaniem gwałtownym zjawiskom pogodowym, adaptacją do zmian klimatu i zachowaniem bioróżnorodności, natomiast najwięcej na płaszczyźnie społecznej i związanej z gospodarką komunalną.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Strzelce Opolskie (PGN) został przyjęty uchwałą nr XXV/201/2016 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 września 2016 roku. Wytycza on kierunki poprawy w sferze użyteczności publicznej, w mieszkalnictwie, transporcie, przemyśle czy usługach. Zwraca się w nim szczególną uwagę na zagadnienie niskoemisyjności, łączonej z szeroko pojętą energooszczędnością, która poprzez stosowanie różnych metod sprzyja ograniczeniu zużycia paliw pierwotnych, a w konsekwencji skutkuje ograniczeniem emisji dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych. Dodatkowym aspektem większości planowanych i podejmowanych w PGN działań jest redukcja emisji zanieczyszczeń smogotwórczych (m.in. pyłów, B(a)P, tlenków azotu czy siarki). Cele PGN są w pełni uwzględnione w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie w ramach celu operacyjnego 3.1 „Gmina w zgodzie z jakością powietrza” oraz określonych dla niego kierunków działań.

3.4 GŁÓWNE PROBLEMY W GMINIE ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA I PRZYRODY

1. Brak form ochrony przyrody ustanawianych na poziomie gminy przy istniejącym dużym potencjale.
2. Zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych i zanieczyszczenie wód powierzchniowych, w tym będące skutkiem spływu zanieczyszczeń z terenów rolniczych.
3. Zagrożenie powodzią wiosennymi (północna część gminy) i podtopieniami będącymi skutkiem nawalnych deszczy (cała gmina).
4. Liniowe (komunikacja), punktowe oraz powierzchniowe (rozproszone) źródła zanieczyszczenia powietrza (niska emisja) wpływające na zły stan powietrza.
5. Ponadnormatywny hałas komunikacyjny w centrum miasta oraz na terenie wsi zlokalizowanych na przebiegu DK nr 94 oraz niedostateczna ochrona przed hałasem drogowym i kolejowym.
6. Powierzchniowa, wieloprzestrzenna eksploatacja surowców oraz będące jej skutkiem negatywne oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, krajobraz.
7. Występujące tereny zdegradowane, głównie pokopalniane, wymagające rekultywacji.
8. Degradacja gruntów rolnych na skutek erozji oraz suszy.
9. Niski stopień wykorzystania energii odnawialnej.
10. Brak świadomości mieszkańców w zakresie konieczności podejmowania działań związanych z adaptacją do zmian klimatu.

1. POŁOŻENIE I POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE GMINY

Gmina Strzelce Opolskie położona jest we wschodniej części województwa opolskiego, na terenie powiatu strzeleckiego, do którego przynależy od 1 stycznia 1999 roku. Od północy graniczy z gminą Ozimek (Powiat opolski) i Kolonowskie, od wschodu z gminą Jemielnica oraz położonymi w województwie śląskim gminami Wielowieś i Toszek, od południa i południowego zachodu z gminami: Ujazd, Leńnica, Zdieszowice i Gogolin, a od zachodu z gminą Izbicko.

Miasto Strzelce Opolskie jest siedzibą Powiatu Strzeleckiego, do którego przynależą gminy: Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leńnica, Ujazd, Strzelce Opolskie i Zawadzkie.

Gmina ma charakter miejsko-wiejski, a jej siedzibą jest miasto Strzelce Opolskie. Jako jednostki pomocnicze wyznaczonych zostało 27 sołectw, w tym 20 wiejskich, 5 miejskich, 1 stanowiące przysiółek i 1 osadę.

Sieć osadniczą gminy tworzy 48 miejscowości, w tym:

- miasto Strzelce Opolskie,
- 20 wsi: Błotnica Strzelecka, Brzezina, Dziewkowice, Grodzisko, Jędrynie, Kałub, Kalinowice, Kalinów, Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Osiek, Płużnica Wielka, Rozmierka, Rozmierz, Roźniątów, Sucha, Szczepanek, Szymiszów, Warmątowice,
- 5 miejscowości stanowiących część miasta Strzelce Opolskie: Adamowice, Farska Kolonia, Mokre Łany, Nowa Wieś, Suche Łany,
- 17 przysiółków oraz 5 osad.

Do najważniejszych powiązań zewnętrznych należy zaliczyć:

- powiązania komunikacyjne poprzez położenie gminy w paśmie rozwoju wzdłuż III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego E30 do którego zalicza się: magistralna linia kolejowa nr 132 relacji Wrocław – Bytom posiadająca istotne znaczenie dla międzynarodowego ruchu osobowego i towarowego oraz autostrada A4 łącząca się poprzez węzły Kędzierzyn Koźle i Strzelce Opolskie z drogą krajową nr 88 oraz drogą wojewódzką nr 426. Na poziomie lokalnym powiązania komunikacyjne realizowane są poprzez sieć dróg powiatowych.
- powiązania przyrodnicze poprzez położenie na terenie istniejących i projektowanych obszarów chronionych wykraczających poza teren gminy, obejmujących: Park Krajobrazowy Góra św. Anny, Obszar Natura 2000 Góra św. Anny, Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”, a także przebieg korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym obejmującego dolinę rzeki Jemielnica oraz korytarza ekologicznego dla dużych zwierząt „Rudy Wielkie i Dolina Górnej Wisły KPd-7B” o znaczeniu ponadregionalnym;
- powiązania kulturowe poprzez wyznaczone szlaki turystyczne;
- powiązania w zakresie infrastruktury technicznej, poprzez przebieg linii elektroenergetycznych średnich i wysokich napięć 110 kV (Blachownia – Strzelce Opolskie, Ozimek – Strzelce Opolskie, Ozimek – Cementownia Strzelce Opolskie, Cementownia – Strzelce Opolskie), a także przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Zdieszowice – Tworzeń DN 500 CN 4 MPa oraz podwyższonego średniego ciśnienia relacji Zdieszowice – Strzelce Opolskie DN 250 CN 1,6 MPa;
- powiązania społeczno-gospodarcze, w zakresie ruchów migracyjnych oraz codziennych dojazdów do pracy, placówek oświatowych oraz usługowych, które odbywają się głównie w kierunku Opola i miast Górnego Śląska, ale również w kierunku Kędzierzyna Koźle;

- powiązania instytucjonalne i administracyjne, które występują pomiędzy Strzelcami Opolskimi jako miastem powiatowym oraz miastem wojewódzkim Opole. Dotyczą one obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze ponadlokalnym, w tym: oświaty ponadpodstawowej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, usług finansowych, urzędu pracy, ubezpieczeń społecznych, obsługi ponadlokalnych dróg publicznych, ochrony przeciwpożarowej, sanitarno-epidemiologicznej oraz administracji architektoniczno-budowlanej i geodezyjno-kartograficznej.

W strukturze osadniczej województwa opolskiego miasto i gmina Strzelce Opolskie zaliczane są do ośrodków o znaczeniu subregionalnym. Miasto Strzelce Opolskie, jako ośrodek gminny oraz powiatowy, pełni głównie funkcje: administracyjną, usługową oraz mieszkaniową o charakterze endogenicznym. Zapewnia obsługę mieszkańców gminy i powiatu w zakresie administracji, bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej, szkolnictwa na poziomie podstawowym i średnim, usług kultury, zdrowia i opieki społecznej w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym. Występujący tu przemysł ma istotne znaczenie w strukturze zatrudnienia, wpływa również na fizjonomię i strukturę przestrzenną miasta (głównie przemysł wydobywczy).

Wśród miejscowości wiejskich wyróżniają się wsie zlokalizowane wzdłuż przebiegu drogi krajowej nr 94, szczególnie na odcinku Opole - Strzelce Opolskie, w tym Sucha i Błotnica Strzelecka, a także miejscowości stanowiące pierścień wokół miasta, które pełnią głównie funkcję mieszkaniową, w tym Szczepanek, Rozmierka, Roźniątów, Szymiszów i Warmątowice.

Pozostałe miejscowości pełnią głównie funkcję mieszkaniową i rolniczą, uzupełnianą o usługi podstawowe o znaczeniu lokalnym, endogenicznym. Powyższy podział funkcjonalny uznaje się za prawidłowy, a jego dalsze utrzymanie za zasadne.

2. SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU

Obszar gminy Strzelce Opolskie zalicza się do krajobrazów antropogenicznych, całkowicie przekształconych. W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty rolne, które łącznie (R, S, Ł, Ps, Lz, Lzr) zajmują 58% powierzchni gminy. Powierzchnia gruntów leśnych stanowi 31% (tzw. wskaźnik lesistości), a wód 1%. Grunty zainwestowane stanowią pozostałe 10%, w tym: grunty budowlane 5%, drogi i komunikacja (3%), infrastruktura 1% oraz tereny kopalni 1%

W istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy można wyróżnić sześć głównych stref o różnym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym:

Strefa **przemysłowa** – występująca głównie w otoczeniu miasta Strzelce Opolskie, w jego północnej i zachodniej części, w tym:

- tereny przemysłu górniczego, w tym istniejące kopalnie wapienia położone na północ od terenów zabudowanych miasta Strzelce Opolskie oraz teren kopalni w północno-wschodniej części wsi Szymiszów,
- tereny przemysłowe po dawnej cementowni, włączone do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w obrębie których rozwija się przemysł uciążliwy, w tym głównie firma Kronospan, mająca wpływ na zanieczyszczenie powietrza oraz duży pobór wód,
- teren w zachodniej części miasta, gdzie zlokalizowana jest ciepłownia miejska oraz firma WeWire (dawny Coroplast),
- teren dawnej fabryki maszyn Agromet, położony w zachodniej części miasta przy ul. Gogolińskiej, gdzie utrzymuje się funkcja przemysłowa, w tym firmy należące do grupy Adamietz, Pearl Stream, jak również usługowa (tzw. Strzelecki Obszar Gospodarczy),
- teren położony na północ od dworca kolejowego w Strzelcach Opolskich, gdzie rozwija się zarówno funkcja przemysłowa (Intersilesia McBride), jak również usługowa,

- tereny przemysłowe na obszarach wiejskich, w tym w południowej części wsi Błotnica Strzelecka gdzie zlokalizowana jest wytwórnia pasz oraz teren mleczarni w Kadłubie.

Wszystkie istniejące tereny przemysłowe uzbrojone są w infrastrukturę techniczną, w tym: drogi, kanalizację sanitarną i częściowo deszczową, wodociąg, sieć elektroenergetyczną średnich napięć oraz częściowo gazociąg. Dodatkowo do Kronospanu doprowadzona jest linia 110kV, a na terenie zakładu istnieje również ujęcie wody do celów przemysłowych oraz instalacja do podczyszczania ścieków. Instalacja do oczyszczania ścieków przemysłowych funkcjonuje również na potrzeby zakładu Intersilesia McBride.

Jednocześnie należy podkreślić istnienie terenów poprzemysłowych i poeksploatacyjnych wymagających rekultywacji i rewitalizacji.

Strefa mieszkaniowo-usługowa – do której zaliczono większość terenu zabudowanego miasta Strzelce Opolskie z wyjątkiem strefy przemysłowej. Strefa charakteryzuje się występowaniem zabudowy o charakterze miejskim, w tym zabudowy wielorodzinnej oraz występowaniem funkcji usługowych związanych z obsługą ludności, w tym usługami administracji, oświaty, kultury, gospodarki komunalnej, a także występowaniem zakładów produkcyjnych o nieznacznej uciążliwości. Z miejskim charakterem związana jest także większa wysokość, gabaryty i bardziej reprezentacyjne cechy zabudowy. W stanie istniejącym na obszarze miasta nie występuje zjawisko rozproszenia zabudowy.

Strefa mieszkaniowa – obejmuje dzielnicę Nowa Wieś, rejon tzw. Osiedla Milionerów, Osiedle Zydlunji, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej Osiedla Piast w Strzelcach Opolskich oraz wsie Szczepanek, Szymiszów-Osiedle, Kadłub-Piec, a także zachodnią część wsi Roźniątów i większą część wsi Dziewkowice. Ze względu na bardzo dobrą lokalizację względem centrum miasta, w zabudowie dominuje funkcja mieszkaniowa jednorodzinna (z wyjątkiem części Osiedla Piast). Należy podkreślić, że na obszarze tych miejscowości występują duże rezerwy terenów wyznaczonych w obowiązującym Studium oraz planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową.

Strefa mieszkaniowo-rolnicza – obejmująca większość wsi na obszarze gminy Strzelce Opolskie, z wyjątkiem Szczepanka, Szymiszowa-Osiedle, przysiółka Kadłub-Piec, zachodniej części wsi Roźniątów i części wsi Dziewkowice. Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze, w tym rozległe obszary łąk i pastwisk, wsie północnej części gminy rozwijają się w oparciu o hodowlę bydła, natomiast w części południowej następuje rozwój rolnictwa w oparciu o produkcję roślinną oraz chów trzody chlewnej.

Sposób użytkowania terenu w obrębie strefy jest głównie rolniczy. W obrębie zabudowy występuje jednocześnie zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna uzupełniana o usługi o zasięgu lokalnym. Zabudowa jest niska, zwarta, dostosowana do warunków terenowych. Z wyjątkiem folwarków i dużych gospodarstw rolnych, nie występuje zjawisko rozproszenia zabudowy. Duże rezerwy terenu pod zabudowę mieszkaniową występują głównie we wsi Kadłub i Kalinowice.

Strefa rolnicza – obejmuje tereny rolne, w tym grunty orne oraz łąki i pastwiska na obszarze całej gminy. Tereny te dominują w południowej i centralnej części, gdzie występują grunty rolne wyższych klas (III-IV), natomiast w części północnej przeważają łąki i pastwiska oraz lasy.

Strefa leśna – obejmuje zwarte kompleksy leśne wschodniej i północnej części gminy, w tym lasy położone na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”, a także lasy występujące w części zachodniej, w tym na obszarze Parku Krajobrazowego „Góra św. Anny” oraz jego otuliny. Lasy te stanowią element korytarza ekologicznego dla dużych zwierząt.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA

3.1 UKŁAD KOMUNIKACYJNY

Przez obszar gminy Strzelce Opolskie oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie przebiegają dwa z trzech elementów III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę tj. autostrada A4 oraz magistralna linia kolejowa nr 132. Gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne i rozbudowaną infrastrukturę transportową w zakresie transportu drogowego, jak i kolejowego. Natomiast nie występuje infrastruktura związana z transportem wodnym oraz lotniczym.

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe: nr 88 relacji Strzelce Opolskie – Gliwice - Bytom (poprzez włącznie do autostrady A4 w węźle Nogowczyce) oraz droga krajowa nr 94 relacji: granica państwa Zgorzelec - Wrocław – Opole – Strzelce Opolskie – Kraków Balice – Korczowa granica państwa. Obie drogi funkcjonują jako jedno jezdniowe, dwupasmowe, przy czym ze względu na zakładaną klasę techniczną dróg głównych ruchu przyspieszonego GP planowana jest ich przebudowa. Najistotniejszym problemem jest przebieg DK nr 94 przez całe miasto Strzelce Opolskie, w tym ścisłe centrum oraz bardzo duże natężenie ruchu o charakterze zamiejscowym, w szczególności w przypadku zamknięcia autostrady. Stwarza to pilną potrzebę budowy obwodnicy południowej miasta Strzelce Opolskie.

Układ komunikacyjny uzupełniają drogi wojewódzkie, w tym: droga nr 426 relacji Kędzierzyn Koźle – Strzelce Opolskie – Zawadzkie oraz droga nr 409 relacji Dębina – Strzelce Opolskie, dla których planowana jest modernizacja do parametrów technicznych klasy G. Drogi wojewódzkie, pomimo zbyt małej szerokości, są w bardzo dobrym stanie technicznym, problemem jest natomiast przebieg DW nr 426 przez obszar śródmieścia, gdzie nakłada się ruch na drodze krajowej nr 94 z ruchem pojazdów z DW nr 426, w tym z węzła Olszowa na autostradzie A4. Stwarza to docelowo potrzebę budowy wschodniego obejścia miasta Strzelce Opolskie oraz wsi Szczepanek, natomiast doraźnie, rozbudowę układu komunikacyjnego w obrębie miasta poprzez ukształtowanie bezpośredniego połączenia południowego i północnego odcinka drogi wojewódzkiej nr 426 z wykorzystaniem dróg powiatowych i gminnych. Lokalne powiązania komunikacyjne zapewniają głównie drogi powiatowe i gminne. Większość dróg powiatowych znajduje się w dość dobrym stanie, jednak niektóre wymagają pilnej przebudowy, w tym ulice miejskie.

Przez centralną część gminy na linii wschód-zachód przebiega magistralna, dwutorowa linia kolejowa nr 132 relacji Bytom-Wrocław Główny. Linia jest fragmentem trasy E-30, zaliczana jest do transeuropejskiego korytarza transportowego TEN-T oraz objęta międzynarodową umową AGTC, a także zaliczona do państwowej sieci linii kolejowych o strategicznym znaczeniu przewozowym. Linia została zmodernizowana do parametrów technicznych pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu 120 km/godz dla pociągów pasażerskich. Większość skrzyżowań tej linii z drogami jest jednopoziomowych, w granicach gminy znajdują się trzy wiadukty drogowe, w tym dwa w mieście Strzelce Opolskie i jeden w Warmątowicach oraz jeden przejazd pod linią kolejową w Strzelcach Opolskich.

Stacja kolejowa znajduje się w mieście Strzelce Opolskie, a przystanki kolejowe we wsiach Szymiszów i Błotnica Strzelecka. Dworzec kolejowy w mieście Strzelce Opolskie stanowi ważny punkt węzłowy w miejskim i gminnym układzie komunikacyjnym oraz istotną destynację zarówno dla osób pieszych, rowerzystów, jak również osób dojeżdżających samochodami i środkami komunikacji zbiorowej. Lokalizacja dworca kolejowego w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta ma istotne znaczenie dla jego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego.

W układzie północ-południe przez gminę przebiega linia kolejowa nr 175 relacji Kluczbork - Strzelce Opolskie – Kłodnica. W 2007 r. linia została wykreślona z ewidencji PLK. W 2016 r. reaktywowano odcinek prowadzący ze stacji Strzelce Opolskie do zakładu Kronospan będącego producentem płyt drewnianych dla branży meblarskiej. Na pozostałej długości w chwili obecnej linia kolejowa nr 175 fizycznie nie istnieje.

3.2 SIEĆ WODOCIĄGOWA

W gminie Strzelce Opolskie dostęp do publicznej sieci wodociągowej posiada 98,8% ludności, w tym 100% na terenie miasta i 97,1% na terenach wiejskich. Woda dostarczana jest z 9 zorganizowanych ujęć wód, w tym: w Kalinowicach, Farskiej Kolonii, Kadłubie, Rozmierce, Szczepanku, Błotnicy Strzeleckiej, Suchej, Warmątowicach oraz Strzelcach Opolskich. Dla poszczególnych ujęć ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej stanowiące ważne uwarunkowanie w zagospodarowaniu przestrzennym. Zaopatrzenie w wodę odbywa się wyłącznie z zasobów wód podziemnych.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden wodociąg zbiorowy, sześć wodociągów grupowych, a także jeden lokalny i 1 zakładowy. Wodociąg zbiorowy zaopatruje w wodę miasto Strzelce Opolskie oraz wsie Biadacz, Roźniątów, Szymiszów, Brzezina, Warmątowice, Szczepanek i Dziewkowice, a także czasowo Błotnicę Strzelecką i Płużnicę Wielką. Wodociągi grupowe obejmują następujące miejscowości:

- Wodociąg Kalinowice – Kalinowice, Kalinów, Niwki, Ligota Dolna, Dolna Lipa
- Wodociąg Sucha – Sucha, Rozmierz
- Wodociąg Rozmierka – Rozmierka, Jędrynie
- Wodociąg Kadłub – Kadłub, Grodzisko, Osiek
- Wodociąg Błotnica Strzelecka – Błotnica Strzelecka, Płużnica Wielka
- Wodociąg Farska Kolonia – końcówka ul. Osieckiej w Strzelcach Opolskich.

Wieś Ligota Górna zaopatrywana jest w wodę z wodociągu w Porębie, w gminie Leśnica. Dodatkowo funkcjonuje wodociąg lokalny na terenie Zakładu Karnego nr 2 oraz wodociąg zakładowy zaopatrujący firmę Kronospan DSO Sp. z o.o., zajmującą się produkcją płyt wiórowych, laminowanych i MDF (przemysł wodochłonny).

3.3 KANALIZACJA SANITARNA

Odprowadzenie ścieków w gminie Strzelce Opolskie odbywa się do istniejącej biologicznej oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów zlokalizowanej w granicach miasta Strzelce Opolskie, za pomocą systematycznie rozbudowywanej sieci kanalizacyjnej.

Według stanu na XII. 2020 r. dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej posiada 79,8% ludności, w tym 87,8% na terenie miasta i 68,5% na terenie wsi. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 165,2 km. Ścieki z gospodarstw nieposiadających kanalizacji odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, tzw. „szamb”, z których dowożone są punktow zlewczycch oczyszczalni ścieków.

3.4 KANALIZACJA DESZCZOWA

Wody opadowe i roztopowe odprowadzane są głównie bezpośrednio do gruntu. Sieć kanalizacji deszczowej jest fragmentaryczna, istnieje częściowo na terenie miasta, terenach zabudowanych wsi oraz na terenie Parku Przemysłowego. W większości wypadków stanowi ona system otwartych rowów, z których woda wpływa do cieków wodnych lub jest odprowadzana do gruntu.

Problem nadmiaru wód opadowych i roztopowych powodujących zalewanie posesji oraz nieprzejezdność dróg zidentyfikowano głównie na terenie wsi położonych w północnej części gminy, w tym w Kadłubie, Osieku, Jędryniach. W przypadku wystąpienia deszczy nawaalnych problem podtopień dotyczy również miasta Strzelce Opolskie. Okresowo zalewane są również inne tereny, jednak nie powoduje to tak znaczących uciążliwości.

3.5 GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarka odpadami odbywa się zgodnie z uchwałą Nr XXVII/307/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa

opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028". Gmina Strzelce Opolskie została zaliczona do Regionu Południowo-Wschodniego, dla którego jako instalacje regionalne (tzw. RIPOK) wskazano:

- w zakresie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych MBP:
 - jako podstawowe: instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zlokalizowane przy składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne w Dzierżysławiu (gmina Kietrz) oraz w Kędzierzynie-Koźlu,
 - jako zastępcze: instalacje zlokalizowane przy składowiskach odpadów w Dzierżysławiu (gmina Kietrz), Domaszkowicach (gmina Nysa), Gotartowie (gmina Kluczbork), Kędzierzynie-Koźlu oraz Zakład Produkcji Paliwa Alternatywnego w Opolu;
- w zakresie instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów:
 - jako podstawowe: kompostownie zlokalizowane przy składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dzierżysławiu (gmina Kietrz) oraz w Kędzierzynie-Koźlu,
 - jako zastępcze: kompostownie zlokalizowane przy składowiskach odpadów w Opolu, Dzierżysławiu (gmina Kietrz), Kędzierzynie-Koźlu, Gotartowie (gmina Kluczbork) i Domaszkowicach (gmina Nysa);
- w zakresie składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych:
 - jako podstawowe: składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kędzierzynie-Koźlu, Dzierżysławiu (gmina Kietrz), Kielczy (gmina Zawadzkie) oraz w Szymiszowie (gmina Strzelce Opolskie),
 - jako zastępcze: składowiska funkcjonujące jako podstawowe.

Głównym źródłem odpadów w gminie Strzelce Opolskie są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, a także odpady podlegające biodegradacji z terenów zielonych. Odpady przemysłowe i niebezpieczne mają niewielki udział. W związku z funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków w Strzelcach Opolskich, w gminie powstają również komunalne osady ściekowe stanowiące odpady zaklasyfikowane pod kodami 190801, 190802, 190805. Osady te mogą być wykorzystane w rolnictwie oraz do rekultywacji gruntów na cele rolne.

W 2014 r. został wybudowany Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gminie Strzelce Opolskie na terenie składowiska odpadów komunalnych w Szymiszowie.

3.6 ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I CIEPLNĄ ORAZ PALIWA GAZOWE

Zadania gminy związane z zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe realizowane są na podstawie „Aktualizacji Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Strzelce Opolskie na lata 2017-2031”.

Przez teren gminy Strzelce Opolskie przebiega dwutorowa napowietrzna linia 110 kV, stanowiąca własność TAURON Dystrybucja S.A. o relacjach:

- Blachownia – Strzelce Opolskie - dł. ok. 4,6 km, Strzelce Opolskie - Ozimek - dł. ok. 11,2 km
- Blachownia – Strzelce Piastów - dł. ok. 3,1 km; Strzelce Piastów - Kronotex - dł. ok. 4,4 km oraz Kronotex - Ozimek - dł. ok. 12,3 km.

Powyższe linie wysokiego napięcia kierowane są do stacji Głównego Punktu Zasilania GPZ Strzelce Opolskie oraz GPZ Strzelce Piastów, gdzie energia elektryczna transformowana jest do poziomu średniego napięcia. Aktualnie na terenie Gminy pracuje 231 stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Na istniejących GPZ występują duże rezerwy mocy, nie ma zatem potrzeby budowy nowego GPZ-tu dla klientów detalicznych. W obowiązujących dokumentach planistycznych projektowany jest natomiast GPZ na terenie Strzeleckiego Parku Przemysłowego Warmątowie, jednak jego realizacja uzależniona będzie od faktycznego pojawienia się inwestorów i zwiększonego zapotrzebowania na energię elektryczną.

Na terenie miasta Strzelce Opolskie funkcjonuje scentralizowany system zaopatrzenia w energię ciepłą oparty o ciepłownię centralną należącą do ECO S.A. Jest ona jedynym źródłem ciepła zasilającym system ciepłowniczy. ECO SA wytwarza ciepło w 161 kotłowniach o łącznej mocy zainstalowanej 673,9 MW, z czego 624,8 MW to moc zainstalowana w 19 systemach ciepłowniczych, a 49,1 MW w 143 kotłowniach lokalnych. Część produkcji ciepła odbywa się w skojarzeniu z wytworzeniem energii elektrycznej. Moc energii cieplnej wytwarzanej w kogeneracji wynosi 44,5 MWt, natomiast energii elektrycznej 18,55 MWe.

Całkowita długość sieci cieplnej wysokotemperaturowej wchodzącej w skład systemu ciepłowniczego zasilanego z kotłowni ECO SA wynosi 12,694 km, w tym 6,190 km stanowi sieć cieplna preizolowana. Długość wszystkich sieci cieplnych niskotemperaturowych w Strzelcach Opolskich należących do ECO SA wynosi 3,598 km, z czego 1,929 km to sieci preizolowane. Z ciepłowni zabezpieczane są przede wszystkim potrzeby obiektów użyteczności publicznej takich jak: urzędy administracji, szkoły, przedszkola oraz budownictwa wielorodzinnego, w tym m.in. na osiedlu Piastów Śląskich, przy ul. Rychła, w centrum miasta. Ciepło systemowe stanowi około 14% zużycia energii cieplnej na terenie gminy.

Ogrzewanie indywidualne to w większości ogrzewanie domów jednorodzinnych oraz częściowo budynków wielorodzinnych (ogrzewanie gazowe-etażowe, piece kaflowe). Podstawowym paliwem wykorzystywanym do produkcji ciepła w postaci ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) oraz centralnego ogrzewania (c.o.) jest paliwo węglowe które stanowi ok.69%. Produkcja ciepła w oparciu o olej opałowy pokrywa około 14% potrzeb gminy, gaz – 11%, udział biomasy wynosi około 4%, a energii elektrycznej około 1%. W bilansie energetycznym gminy coraz większe znaczenie zaczynają odgrywać odnawialne źródła energii wykorzystujące głównie biomasę oraz energię słońca.

Przez obszar gminy Strzelce Opolskie, w jej południowej części, przebiega zmodernizowany gazociąg wysokoprężny gazu ziemnego relacji Zdieszowice – Tworzeń o średnicy DN500 i ciśnieniu nominalnym 4,0 MPa. Od strony południowo-zachodniej, z terenu gminy Leśnica przebiega odgałęzienie gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy DN 500 i ciśnieniu nominalnym 1,6 Mpa relacji Zdieszowice - Blachownia do stacji redukcyjno-pomiarowej I^o zlokalizowanej na terenie ogrodów działkowych w zachodniej części miasta Strzelce Opolskie. Na terenie gminy zlokalizowane są również 4 stacje redukcyjno-pomiarowe II°. Stan techniczny gazociągów wysokiego ciśnienia wraz z odgałęzieniami jest dobry. Stan techniczny stacji redukcyjno-pomiarowych I^o i II° jest dobry, a rezerwy ich przepustowości wynoszą około 20%.

Obszar miasta Strzelce Opolskie prawie w całości znajduje się w zasięgu dystrybucyjnych sieci gazowych, w tym w części północnej zasilany jest z sieci średniego ciśnienia, natomiast w części południowej sieciami niskiego ciśnienia. Według danych na dzień 31.XII.2020 r. 49,8 gospodarstw domowych miało dostęp do sieci gazowej, w tym 84,6% w mieście i 1,1% na terenie wsi.

3.7 UWARUNKOWANIA ROZWOJU ENERGETYKI ODNAWIALNEJ

Bazując na posiadanym przez gminę dokumencie p.t. „Aktualizacja Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Strzelce Opolskie z perspektywą na lata 2017-2031”, w powiązaniu z zapisami Planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Świętej Anny”, Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego oraz biorąc pod uwagę walory krajobrazu i uwarunkowania środowiskowe, stwierdzono co następuje:

1. Na obszarze gminy występują dobre warunki wietrzne do lokalizacji farm wiatrowych, jednak ze względu na ograniczenia wynikające z zapisów Planu ochrony Parku Krajobrazowego Góra św. Anny (zakaz lokalizacji wiatraków oraz przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko), wymogów ochrony środowiska, lokalizacji obiektów i obszarów przesłaniających (kompleksy leśne) oraz lokalizacji zabudowy, powierzchnia netto obszarów predysponowanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, szczególnie o wysokości całkowitej przekraczającej 100 m, jest istotnie ograniczona. Lokalizacja turbin o wysokości 130-150 m możliwa jest jedynie na obszarze około 15 ha.
2. Teoretyczny potencjał wykorzystania energii słonecznej do produkcji energii cieplnej i elektrycznej na terenie gminy jest duży, a jego wykorzystanie pozytywnie wpłynie na proces likwidacji niskiej emisji w

gminie czego skutkiem będzie poprawa jakości powietrza. Roczna gęstość promieniowania słonecznego waha się w granicach 962–985 kWh/m², a roczne nasłonecznienie wynosi 1450-1500 godzin.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie z klasyfikacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zabudowa systemami fotowoltaicznymi została zakwalifikowana do terenów zabudowy przemysłowej i magazynowej. Przeznaczenie terenów pod budowę wolnostojącej elektrowni fotowoltaicznej odbywać się powinno wyłącznie na terenach o glebach słabych (V i VI klasa bonitacji gruntów) oraz poza obszarami posiadającymi duży potencjał przyrodniczy.

3. W zakresie możliwości pozyskania energii geotermalnej stwierdzono zasadność wykorzystania energii cieplnej skumulowanej w płytkich warstwach gruntu lub wodach powierzchniowych, na terenie gminy nie występują natomiast wody geotermalne. Wykorzystanie tego źródła energii nie wiąże się z żadnymi ograniczeniami, może zatem być powszechną alternatywą dla paliw kopalnych, szczególnie w powiązaniu z inną instalacją np. fotowoltaiczną.
4. Warunki hydrologiczne oraz ukształtowanie terenu na terenie gminy Strzelce Opolskie w zasadniczy sposób ograniczają możliwości wykorzystania energetycznego energii wód przepływowych. Niewielki potencjał wykorzystania tego typu odnawialnego źródła energii istnieje w małej energetyce wodnej MEW, która mogłaby być zlokalizowana na progu wodnym w Kadłubie. Jednak wysokie koszty budowy małej elektrowni wodnej sprawiają, iż opłacalność tego typu inwestycji jest niewielka.
5. Gmina Strzelce Opolskie ma średni potencjał energetycznego wykorzystania słomy oraz drewna i odpadów drewnianych. W granicach gminy znajdują się obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania ONW, które potencjalnie można wykorzystać do obsiania roślinami energetycznymi i produkcji biomasy przetwarzanej do postaci stałej, ciekłej i gazowej. „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim” wskazuje, że potencjał wykorzystania energetycznego z niezagospodarowanych gruntów na terenie gminy jest jednym z niższych w województwie opolskim i nie przewiduje się wykorzystania gruntów pod uprawę roślin energetycznych.
6. Według szacunków zaprezentowanych w „Planie rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim” na terenie gminy Strzelce Opolskie istnieje dość duży potencjał produkcji i energetycznego wykorzystania biogazu pochodzenia rolniczego. Szacuje się, że biogazownia o mocy 1 MWe opłacalna ekonomicznie funkcjonować może w gospodarstwie rolnym o pogłowie zwierząt powyżej 200 DJP lub o areale upraw wynoszącym ok. 400 ha. W części miejscowości gminy Strzelce Opolskie prowadzone są gospodarstwa rolne, które swoją produkcję opierają na hodowli krów oraz produkcji mleka, potencjał lokalizacji biogazowni rolniczych jest duży. W szczególności predysponowane są wsie północnej części gminy.

Podsumowując, stwierdzono:

- gmina nie posiada potencjału, który umożliwiłby rozwój energetyki w oparciu o energię wody i zasoby geotermalne z wyjątkiem energii cieplnej skumulowanej w płytkich warstwach gruntu które mogą być powszechnie wykorzystywane,
- na większości obszaru gminy występują niekorzystne warunki dla rozwoju upraw roślin energetycznych o małych wymaganiach glebowych, jak np. wierzba energetyczna, występuje natomiast średni potencjał w zakresie produkcji słomy,
- gmina posiada potencjał do rozwoju energetyki wiatrowej, jednak możliwość jej wykorzystania jest ograniczona ze względu na występujące ograniczenia natury prawnej (formy ochrony przyrody) oraz wynikającej z zagospodarowania terenu (odległości od zabudowy mieszkaniowej),
- gmina położona jest w rejonie o wysokich zasobach i sumach rocznego promieniowania słonecznego, zatem zasadne jest rozwijanie energetyki solarnej,
- gmina posiada wystarczający potencjał do produkcji biogazu, szczególnie biogazu rolniczego w oparciu o hodowlę bydła, chów trzody oraz uprawę kukurydzy i zbóż.

4. DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI

W prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków rejestrze zabytków z terenu gminy Strzelce Opolskie ujęto 59 zabytków, w tym m.in.:

- 1 historyczny układ urbanistyczny miasta Strzelce Opolskie, w granicach którego zachował się czytelny, średniowieczny układ przestrzenny miasta wraz z historyczną siecią ulic, placem rynkowym, zarysem bloków zabudowy z ich historycznym podziałem własnościowym i licznymi obiektami zabytkowymi,
- 6 zabytkowych parków, w tym Park w zespole zamkowym w Strzelcach Opolskich, parki w zespołach pałacowo-folwarcznych w Błotnicy Strzeleckiej i w Szymiszowie, parki krajobrazowe w zespołach dworsko-folwarcznych w Kalinowicach i w Płużnicy Wielkiej oraz park w zespole dworsko-folwarcznym w Kalinowie.

W gminnej ewidencji zabytków ujęto 793 zabytki (w tym również rejestrowe), wymagają one ochrony poprzez zapisy planów miejscowych. Na terenie gminy znajdują się również 273 stanowiska archeologiczne, w tym 16 wpisanych do rejestru zabytków.

ROZDZIAŁ IV STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FIZJOGRAFICZNA TERENU

1.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE ORAZ WARUNKI MORFOLOGICZNE

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski³ gmina Strzelce Opolskie położona jest w strefie kontaktowej dwóch rozległych prowincji geograficznych, a tym samym odmiennie ich reprezentujących podprowincji, makroregionów i mezoregionów. Część południowa gminy przynależy do prowincji Wyżyna Polska, podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionu Wyżyna Śląska i mezoregionu Chełm (341.11) zaliczana do typu wyżyn z przewagą skał węglanowych. Część północna stanowi fragment prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Nizina Śląska i mezoregionu Równina Polska (318.57), zaliczana jest do typu wysoczyzny staroglacjalne bezzeziorne.

Obszar gminy Strzelce Opolskie cechuje się znaczącymi walorami krajobrazu związanymi z urozmaiconą konfiguracją terenu, różnorodnością siedlisk przyrodniczych oraz wartością środowiska kulturowego. Ukształtowanie terenu wynika z położenia gminy w granicach dwóch jednostek morfologicznych tj. Mezoregionu Chełmu i Równiny Opolskiej.

Wysokość bezwzględna terenu wzrasta na osi południkowej od północy ku południowi, przy czym najwyższe położone obszary występują w południowo-zachodniej części gminy. Pionowe deniwelacje osiągają wartość 138 m. Najmniejszą wysokość bezwzględną terenu: 185 m n.p.m. obserwuje się w dnie doliny rzeki Jemielnicy w Kadłubie, natomiast wartości najwyższe w obrębie wyniosłości Chełmu w miejscowości Ligota Dolna na Ligockiej Górze, gdzie wysokość bezwzględna maksymalna wynosi 323 m n.p.m. W centralnej części gminy na Dziale Strzeleckim wysokości wynoszą od 200 do 240 m n.p.m.

Istotnym elementem rzeźby terenu jest szeroka naturalna dolina rzeki Jemielnicy obejmująca wsie Kadłub i Osiek, stanowiąca główną oś północnej części gminy. Zabudowa wsi zlokalizowana jest pośrodku dna doliny, gdzie lokalnie nurt rzeki biegnie kilkoma korytami, obserwuje się także krótkie odcinki cieków naturalnych dodatkowo zasilających rzekę.

3 Kondracki J., Richling A., *Regiony fizycznogeograficzne, Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, Główny Geodeta Kraju, Warszawa, 1993-1997

Tereny wsi położonych w zasięgu masywu Chełmu, w tym głównie Ligota Dolna i Ligota Górna, wyróżniają się żywą, urozmaiconą rzeźbą terenu, co stanowi znaczący walor krajobrazu. Dodatkowo niezalesione obszary wierzchowinowe zapewniają rozległe panoramy widokowe, szczególnie w kierunku północnym i zachodnim. Urozmaicona rzeźba terenu wsi Ligota Dolna i Ligota Górna kontrastuje z wyrównaną powierzchnią wyniesienia Chełmu we wsiach Niwki, Kalinowice, Kalinów i Roźniątów, w granicach których brak znaczących dolin rzecznych oraz innych wyraźnie rysujących się form morfologicznych. Dominuje krajobraz rolniczy z niewielkimi wyizolowanymi zespołami leśnymi.

Pod względem **typologii krajobrazu naturalnego** A. Richlinga⁴ na obszarze gminy można wyróżnić:

- krajobraz nizinny, fluwiogłacialny, równinny i falisty, z dominującymi glebami bielcowymi i rdzawymi (piaszczystymi) oraz lokalnie występującymi wydłami. Roślinnością potencjalną stanowią bory suche i mieszane, a tereny są w znacznym stopniu zalesione. Krajobraz ten jest charakterystyczny dla północnej części gminy na obszarze wsi Kadłub i Osiek;
- krajobraz nizinny, peryglacialny, równinny i falisty, z dominującymi glebami bielcowymi, rzadką siecią wód powierzchniowych oraz roślinnością potencjalną w postaci borów mieszanych i grądów – występujący na obszarze centralnej części gminy, w tym w granicach miasta Strzelce Opolskie oraz wsi Grodzisko, Jędrynie, Sucha, Rozmierz, Rozmierka, Szymiszów Osiedle, Szymiszów Wieś, Szczepanek, Dziewkowice, Warmątowice oraz południową część wsi Płużnica Wielka;
- krajobraz wyżyn i niskich gór, na skałach węglanowych i gipsowych - erozyjny, zwartych masywów ze skałkami; dominują gleby rędziny. Wody nie występują. Krajobraz ten jest najbardziej zróżnicowany pod względem morfologicznym. Charakteryzuje się lokalnymi wzniesieniami i pagórkami. Teren jest w większości niezalesiony. Spotyka się tu wychodnie skał wapiennych i skał bazaltowych. Roślinność potencjalną stanowią: grądy i dąbrowy świetliste. Występuje na obszarze Masywu Chełmu obejmującego południową część gminy Strzelce Opolskie, w tym wsi Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinowice, Kalinów, Roźniątów, Brzezina, Błotnica Strzelecka oraz środkową część wsi Płużnica Wielka.

1.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem geologicznym gmina Strzelce Opolskie położona jest na obszarze dwóch dużych jednostek strukturalnych, w tym:

- strefy fałdów młodowaryscyjskich - zbudowanej z naprzemianległych zespołów metaszarogłazów i metałupków górnego dewonu (budujących Góry Opawskie) oraz niezmetamorfizowanych utworów karbonu w postaci szarogłazów i łupków, podścielających utwory permu i triasu. Strop osadów zalega od kilkudziesięciu do kilkuset metrów, jedynie w okolicach Płużnicy Wielkiej występuje na głębokości kilku metrów,
- Monokliny Przedsudeckiej wchodzącej w skład Progu Środkowotriasowego. Jest to pasmo wzniesień pochodzenia tektoniczno - denudacyjnego, zbudowane z osadów dolnego (T1) i środkowego triasu (T2), które rozciąga się na znacznej szerokości od Olkusza po Krapkowie. Stanowi ono charakterystyczny element morfologiczny wyraźnie zaznaczający się w krajobrazie Wyżyny Śląskiej. Pasma to silnie rozczłonkowane przez czynniki erozyjno-denudacyjne, rozpada się na szereg płaskowyżów, pagórków i garbów, między innymi Garb Chełmu. Garb ten opada w kierunku południowym stromym 170-cio metrowym progiem o założeniach tektonicznych. Tektonika omawianego obszaru obejmuje dwa piętra strukturalne: starsze waryscyjskie i młodsze alpejskie. Utwory obydwu pięter ukazują się w podłożu czwartorzędu (Q). Zbudowana jest z monoklinalnie ułożonych osadów permu w spągu i triasu w stropie. Perm, występujący wyłącznie w podłożu, reprezentowany jest przez zlepieńce i piaskowce z przewarstwieniami mułowców czerwonego spągowca oraz mułowce, łupki i anhydryty cechsztynu. Osady triasu w większości wapień i dolomity są najważniejszymi osadami powierzchniowymi

⁴ Richling A., Ostaszewska K., *Geografia fizyczna Polski*. Warszawa: PWN, 2005

i podpowierzchniowymi terenu gminy. Od południa ku jej północy występują na pasowych wychodniach osady od najstarszych formacji gogolińskich, następnie górażdzańskich, terebratulowych i karchowickich, należące do środkowego triasu (wapienia muszlowego) oraz osady kajpru i retyku, należące do triasu górnego.

Na wysokości Strzelec Opolskich osady triasu wykształcone są w pełnym profilu triasu dolnego i wapienia muszlowego, w części północnej zlokalizowano w większości pod czwartorzędem również spągowe osady triasu górnego. Wychodnie wapienia muszlowego, rozciągające się na przestrzeni ponad 100 km, począwszy od doliny Odry koło Krapkowic, poprzez Strzelce Opolskie i dalej Tarnowskie Góry po Olkusz, zadecydowały o regionalizacji geomorfologicznej Chełmu.

Trzeciorzęd zaznaczył się ruchami tektonicznymi i zjawiskami wulkanicznymi, stanowiącymi kontynuację ruchów tektonicznych orogenezy alpejskiej, powodującymi powstanie wielu intruzji magmowych i uskoków Chełmu, szczególnie w rejonie Góry św. Anny, natomiast w południowej części gminy Strzelce Opolskie pofalowaniem powierzchni. Jednocześnie erozja struktur w górnym pliocenie i na początku plejstocenu spowodowały powstanie głęboko wciętych dolin rzecznych, wypełnionych następnie utworami czwartorzędowymi. W przypadku obszaru gminy Strzelce Opolskie dotyczy to doliny górnego biegu rzeki Jemielnicy. Brak natomiast odzwierciedlenia trzeciorzędu w uwarstwieniu geologicznym podłoża.

Utwory czwartorzędu stanowią cienką i nieciągłą pokrywę, której miąższość wzrasta od zera do kilku, lokalnie kilkunastu metrów i rośnie w kierunku północnej części obszaru gminy. Osady czwartorzędowe to w większości osady moreny dennej, wodnolodowcowe zlodowacenia południowopolskiego środkowopolskiego i osady aluwialne interglacjałów, na które nakładają się utwory holoceni. Zlodowacenie południowopolskie pozostawiło grube osady moreny dennej, które następnie uległy znacznej erozji w okresie interglacjału mazowieckiego. Stadał Odry zlodowacenia środkowopolskiego pozostawił większość aktualnie zalegających osadów moreny dennej, moren recesyjnych, sandrów i ozów. Stadał Warty zlodowacenia środkowopolskiego, interglacjał emski i zlodowacenie północno-polskie charakteryzuje się następującymi po sobie okresami erozji i akumulacji, szczególnie w obrębie dolin rzecznych, tworzeniem łąk zastoiskowych i powstawaniem pokryw lessowych. Najgrubsze pokrywy czwartorzędu występują w północnej części gminy, w rejonie wsi Kadłub, Osiek, Jędrynie i Rozmierz. Lokalnie stwierdza się tu występowanie wzniesień moren recesyjnych oraz form akumulacji wodnolodowcowej szczelinowej.

Osady holocenu to głównie sedymenty aluwialne w dolinach rzecznych osady madowo - piaszczyste, a lokalnie również torfy i namuły. Na przełomie plejstocenu i holocenu w północnej i centralnej części gminy (a w mniejszym zakresie również w części wschodniej) zaznaczyła się akumulacja eoliczna, której efektem są wydmy. Największe ich koncentracje występują w lasach na terenie wsi Kadłub.

Pod względem przepuszczalności powierzchniowych warstw osadów południowa oraz centralna część terenu gminy Strzelce Opolskie, należąca fizjograficznie do Chełmu, charakteryzuje się dobrą przepuszczalnością. Dzieje się tak za sprawą wychodni szczelinowych osadów wapiennych środkowego triasu, a także cienkiej powierzchni nadkładu czwartorzędu. Wyjątkiem, jeśli chodzi o południową część gminy Strzelce Opolskie, jest południowa część terenu wsi Płużnica Wielka, należąca fizjograficznie do Kotliny Raciborskiej, zbudowana geologicznie z glin zwałowych czwartorzędowych na podłożu fliszowym karbonu dolnego, złożonym ze zlepieńców i łupków ilastych facji kulmu. Teren ten wykazuje słabą przepuszczalność.

Słabą przepuszczalnością charakteryzuje się północna część gminy, gdzie co prawda czwartorzęd jest przepuszczalny (piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski eoliczne), ale zalega pod nim warstwa łąkowców górnotriasowych o małej przepuszczalności. Jej konsekwencją jest m.in. występowanie na tym obszarze gęstej sieci rzecznej. Decyduje o tym słaba przepuszczalność podłoża retyku, większy udział lokalnie występujących glin zwałowych. Lokalnie, na terenie wsi Osiek, występują piaski eoliczne w wydmach i teren tej wsi charakteryzuje się dobrą ogólną przepuszczalnością gruntów.

1.3 UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN.

Budowa geologiczna gminy Strzelce Opolskie wskazuje na bardzo duże znaczenie surowcowe występujących tu osadów triasowych dolnego i częściowo środkowego wapienia muszlowego. Znaczenie to jest przemysłowe i regionalne. Stanowi podstawę dla rozwoju przemysłu cementowo-wapienniczego.

Na terenie gminy Strzelce Opolskie występuje sześć udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w tym:

- **Złoże „Strzelce Opolskie”** WW 1855 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu cementowego, w tym wapień triasowy (karchowickie, terebratulowe i górażdżańskie).
- **Złoże „Strzelce Opolskie I”** WW 1930 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu wapienniczego. Kopalinę główną stanowią wapień górażdżański dla przemysłu wapienniczego, natomiast kopalinę towarzyszącą zalegającą w nadkładzie kopaliny głównej są wapień terebratulowy - surowiec wysoki dla przemysłu cementowego. Użytkownikiem głównym złoża są Zakłady Wapiennicze Lhoist S.A. z siedzibą w Tarnowie Opolskim. Koncesja na wydobycie wydana była do 2025 r.
- **Złoże „Strzelce Opolskie II”** WW 1932 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu wapienniczego. Zasoby geologiczne złoża ustalone w dokumentacji geologicznej zatwierdzonej decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z dnia 30.06.1970 r., znak ZK/012/K/2179/70 wynoszą 29 722 tys. ton zasobów bilansowych w kat B. Złoże nie jest i nie było wcześniej eksploatowane, nie wyznaczono dla niego obszaru ani terenu górniczego.
- **Złoże „Szymiszów”** KD 1929 – kopalinę stanowią kamień drogowy i budowlany oraz wapień i margle przemysłu wapienniczego. Zasoby geologiczne złoża obejmują wapień warstw karchowickich, wapień warstw terebratulowych oraz wapień warstw górażdżańskich. Koncesja na wydobycie kopaliny ze złoża jest ważna do 2062 r. Złoże koliduje z obszarami chronionymi – znajduje się na terenie obszaru najwyższej ochrony (ONO) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 333 „Opole – Zawadzkie”.
- **Złoże „Roźniątów”** 15795 – kopalinę stanowi kruszywo naturalne. Złoże rozpoznane wstępnie w kategorii C1 i C2, zatwierdzone decyzją Starosty Strzeleckiego Nr SL.6522.2.2.2012 z 21.02.2012 r. Złoże ma powierzchnię 1,997 ha i nie jest obecnie eksploatowane.
- **Złoże „Roźniątów 1”** 19570 – nowo wyznaczone złoże kruszywa naturalnego w kat. C1, zatwierdzone decyzją Starosty Strzeleckiego Nr GO.6528.1.2.2019 z dnia 18.06.2019 r. Zasoby bilansowe na dzień 31.12.2018 r. w ilości 186,72 tyś. ton. Złoże ma powierzchnię 1,886 ha.

1.4 CHARAKTERYSTYKA STOSUNKÓW WODNYCH

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną Paczyńskiego⁵ gmina Strzelce Opolskie położona jest w prowincji wyżynnej, w regionie śląsko-krakowskim XII (część południowa i południowo-zachodnia) oraz w prowincji niżowej, w regionie XV wrocławskim (część środkowa i północna). Wody podziemne występują na obszarze opracowania tworząc cztery główne poziomy wodonośne reprezentujące piętra permu, karbonu, triasu (T1, T2 i T3) oraz czwartorzędu. Występowanie licznych warstw wodonośnych w różnych utworach związane jest z uwarunkowaniami tektonicznymi.

Z uwagi na przewodność hydrauliczną, wydajność potencjalną studni oraz ryzyko zagrożenia zasobów wodnych, na obszarze gminy Strzelce Opolskie wyodrębniono trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), w tym:

- **Zbiornik GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie”** - obejmuje obszar prawie całej gminy Strzelce Opolskie, z wyjątkiem fragmentu w południowej części wsi Płużnica Wielka. Jest to zbiornik porowoszczelinowy, wykształcony w dolnym triasie w poziomie wodonośnym dolnego i górnego pstręgo piaskowca, w większości zalega poniżej GZWP 333. Zajmuje powierzchnię ok. 2050 km² i posiada zasoby dyspozycyjne o szacunkowej wielkości 50.000 m³/d. Głębokość zalegania zwierciadła wynosi

⁵ *Hydrogeologia regionalna Polski*, [red.] B. Paczyński, A. Sadurski, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2007

od 29-765m. Średnia głębokość ujęć wynosi 100-600m. Klasa jakości Ic oznacza wody nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia. Wieloletnia eksploatacja przez głębokie studnie doprowadziła do obniżenia zwierciadła wody, co może komplikować pobór. Zbiornik należy w części (~1000km²) do Obszaru Wysokiej Ochrony (OWO).

- **Zbiornik GZWP 333 „Opole - Zawadzkie”** zbiornik krasowo-szczelinowy w wapieniu muszlowym, udokumentowany w 2005 r. Obejmuje centralną i północną część gminy Strzelce Opolskie, z wyjątkiem obszarów leśnych położonych na północ od terenów zabudowanych wsi Kadłub. Od strony południowej jego granica przebiega równoleżnikowo na wysokości miasta Strzelce Opolskie. Cechuje się wodami czystymi i bardzo czystymi, nie wymagającymi uzdatnienia, o dużych zasobach dyspozycyjnych, szacowanych na 200.000m³/d, zalegający na głębokości 120-240 m. Zbiornik objęty jest najwyższą ochroną (ONO) ze względu na niską odporność naturalną, chroniony jest bowiem tylko w niewielkim stopniu w północnej części łąkami retyko-kajpru. Leje depresyjne, wywołane działalnością kopalni wapienia, powodują dodatkowo przyspieszoną infiltrację zanieczyszczeń do zbiornika wód podziemnych.
- **Zbiornik GZWP 327 „Lubliniec – Myszków”** zbiornik krasowo-szczelinowy, wykształcony w utworach triasowych serii węglanowej triasu środkowego i dolnego. Stanowi kontynuację GZWP 333 na terenie woj. śląskiego. Średnia głębokość zwierciadła (i ujęć) wynosi 135 m. Cechuje się wodami czystymi i bardzo czystymi, nie wymagającymi uzdatnienia, o bardzo dużych zasobach dyspozycyjnych, szacowanych na 312.000m³/h.

Na terenie gminy Strzelce Opolskie wyznaczono trzy jednostki Jednolitych Części Wód Podziemnych:

- **JCWPD 110** – zajmuje niemal całą powierzchnię gminy, o wodach w stanie dobrym, niezagrażonym (monitoring diagnostyczny 2012r). Występują cztery piętra wodonośne: czwartorzęd (porowy); neogen (porowy); kreda (porowo-szczelinowy); trias (porowo-szczelinowy, szczelinowo-krasowy). Jednostkę charakteryzuje duży pobór wód z odwodnienia kopalnianego stanowiący ok. 25% całego poboru. Wykorzystanie dostępnych do zagospodarowania zasobów szacowane jest na 44,1%. Główną zlewnię stanowi rzeka Mała Panew.
- **JCWPD 127** – zajmuje niewielki fragment w południowo-zachodniej części gminy, w rejonie Ligoty Dolnej, z zalegającymi trzema warstwami wodonośnymi: czwartorzędową Q, karbońską C (o bardzo niewielkiej miąższości) oraz Neogeńską Ng jako główną. Wody w stanie dobrym, niezagrażonym.
- **JCWPD 128** – zajmuje fragment w południowo-wschodniej części gminy, w rejonie wsi Płużnica Wielka. Granicę jednostki stanowi dział wód między rzekami Kłodnicą i Małą Panwią. Wody w stanie dobrym, jednak zagrożonym niespełnieniem celów środowiskowych.

Gmina Strzelce Opolskie leży w obszarze dorzecza Odry, na pograniczu Regionu Górnej Odry (RGO) i Regionu Środkowej Odry (RSO), których rozgraniczenie biegnie wododziałem zlewni Kłodnicy i zlewni Małej Panwi i przecina wieś Płużnica Wielka. Dla obszaru dorzecza w 2011 r. został opracowany i zatwierdzony Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁶. Zgodnie z wytycznymi Ramowej Dyrektywy Wodnej, w celu monitorowania ilości i jakości wód oraz sporządzania raportów o ich stanie, obszar dorzecza został podzielony na jednolite części wód powierzchniowych JCWP z wyszczególnieniem rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych. Obszar gminy Strzelce Opolskie w granicach zlewni rzeki Jemielnicy należy do Jednolitych Części Wód Powierzchniowych JCWP PLRW600017118889 Jemielnica od Źródła do Suchej. W granicach zlewni Kłodnicy należy do JCWP PLRW600016116859 Toszecki Potok do Zbiornika Pławniowice

Sieć hydrograficzna jest zróżnicowana i bardzo nierównomierna. W północnej części gminy występują liczne cieki wodne stanowiące dopływy rzeki Jemielnicy, jak również rozbudowana sieć melioracyjna. Licznie występują również stawy, starorzecza, małe oczka wodne, torfowiska, namuliska, niecki bezodpływowe oraz tereny zalewowe i inne obszary okresowo podmokłe. Sieć rzeczna ma charakter typowo nizinny o niwalno-

⁶ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Monitor Polski z 2011 r. nr 40 poz. 451

fluwialnym reżimie zasilania. W części południowej gminy oraz na znacznym obszarze części centralnej za sprawą krasu sieć rzeczna niemal całkowicie zanika. Występuje tu odpływ wód opadowych bezpośrednio w głąb górotworu wapieni środkowotriasowych.

Najważniejszym elementem sieci hydrograficznej na obszarze gminy Strzelce Opolskie jest **rzeka Jemielnica (Chrzastawa)** stanowiąca lewobrzeżny dopływ Małej Panwi. Bierze ona początek na gruntach wsi Błotnica Strzelecka, przepływa przez gminę Jemielnica, a następnie ponownie wpływa na teren gminy Strzelce Opolskie, przepływając kolejno przez Osiek i Kadłub. Pozostałe miejscowości gminy z wyjątkiem Płużnicy Wielkiej odwadniają bezpośrednio i pośrednio dopływy rzeki Jemielnicy. Są to rzeki: Rozmierz (Rozmierecka Woda), Sucha, Piotrówka oraz potok Jędrynie (Kobylec) wraz z licznymi krótkimi dopływami. Stanowią one śródlądowe wody powierzchniowe, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, w większości będące własnością publiczną. Przy gwałtownych lub długotrwałych opadach te stosunkowo niewielkie cieką mogą jednak stanowić zagrożenie powodziowe.

1.5 GLEBY

Gmina Strzelce Opolskie położona jest w Częstochowsko – Kieleckiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej (wg R. Gumińskiego), przy czym południowa część gminy znajduje się w strzeleckim regionie glebowo-rolniczym, którego granice generalnie pokrywają się z mezoregionem Chełm, natomiast część centralna i północna przynależy do regionu opolskiego. Regiony charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem uwarunkowań, w tym⁷:

- region strzelecki charakteryzuje się przewagą gleb kompleksu 2 – pszennego dobrego z małym udziałem kompleksu 3-pszennego wadliwego, zaliczanych w większości do III klasy bonitacyjnej. Wśród gruntów ornych przeważają gleby brunatne wyługowane wytworzone z utworów lessowych ilastych i częściowo piaszczystych oraz gleby pseudobielicowe (płowe) z udziałem rędzin i czarnoziemów zdegradowanych, wytworzonych z lessów. Gleby te mają uregulowane stosunki wodno–powietrzne i w niewielkim stopniu są wrażliwe długotrwałą suszę. Występują one w południowej części gminy na gruntach wsi Ligota Dolna i Ligota Górna, Kalinów, Kalinowice, Szymiszów, Roźniątów, Brzezina, Warmątowice i Błotnica Strzelecka.
- region opolski cechuje się przewagą gleb kompleksu 5 – żytniego dobrego i 6 – żytniego słabego, zaliczanych do klas bonitacyjnych IVb i V. W większości są to gleby lekkie (82%) wytworzone z piasków i glin napiaskowych. Wymagają one stałego wzbogacania w nawozy mineralne, co sprawia, że ich uprawa jest zasadniczo nieopłacalna. Pod względem typologicznym zaliczają się one do gleb bielcowych i brunatnych, wyługowanych, kwaśnych. W strefie doliny Jemielnicy i jej dopływów – występują mady rzeczne, wytworzone z osadów aluwialnych, w tym głównie na gruntach wsi Kadłub i Osiek, a także w Grodzisku, Sucheju i Rozmierzy. Na glebach tych koncentrują się trwałe użytki zielone.

Na terenie gminy nie występują gleby klas I i II, a gleby chronione klasy IIIa i IIIb zajmują ok. 12% gruntów ornych. Najwięcej jest gleb klas IV a i b, stanowiących ok. 44%. W trwałych użytkach zielonych gleby klasy I nie występują, klasy II zajmują 0,4%, III – 17,0%, IV – 55,4%, V – 27,5%, VI – 3,8%.

Lokalnie zidentyfikowano gleby organiczne, mułowo-torfowe, które wytworzyły się w zagłębieniach terenowych. Występują one w północnej części wsi Błotnica Strzelecka, w Płużnicy Wielkiej, Dziewkowicach (wschodnia część), Jędryniach, Grodzisku, Kadłubie oraz w Strzelcach Opolskich, w rejonie Mokrych Łanów. Ze względu na trwałe nadmierne zawilgocenie są one użytkowane głównie jako trwałe użytki zielonych (44ha), a tylko w niewielkiej części jako grunty orne (15 ha). Gleby te objęte są ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Syntetyczny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Strzelce Opolskie wynosi 66 punktów i jest niższy niż w województwie opolskim (81,6). Gmina zajmuje 44 miejsce w województwie.

⁷ Warunki przyrodnicze produkcji rolnej, województwo opolskie, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Puławy 1987

1.6 OBSZARY POTENCJALNYCH HISTORYCZNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIERZCHNI ZIEMI

W prowadzonym przez Starostę Strzeleckiego rejestrze, w granicach gminy Strzelce Opolskie nie zostały zidentyfikowane obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Występujące w kilku lokalizacjach tereny zdegradowane mają głównie charakter wyrobisk poeksploatacyjnych o różnej wielkości i różnym stopniu sukcesji naturalnej, nie stanowią one jednak zagrożenia dla środowiska. Nie występują również tereny przemysłowe mogące stwarzać potencjalne zagrożenie wystąpieniem historycznych zanieczyszczeń.

W Rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, wymienione zostały dwa obszary, w tym: obszar stacji paliw przy ul. Opolskiej oraz obszar Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przy ul. Mickiewicza.

W Rejestrze szkód w środowisku nie występują obszary położone na terenie gminy Strzelce Opolskie.

1.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Najważniejszymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy Strzelce Opolskie są następujące procesy:

- spalanie paliw w celach grzewczych,
- emisja gazów i pyłów z zakładów przemysłowych i usługowych,
- emisja pyłów z prowadzonej eksploatacji wapieni i kamienia budowlanego,
- spalanie paliw samochodowych,
- napływ zanieczyszczeń spoza gminy.

Bieżąca ocena jakości powietrza dokonywana jest według nowej klasyfikacji stref, zgodnie z którą obszar gminy Strzelce Opolskie zaliczony jest do strefy opolskiej o kodzie PL1602, która obejmuje swoim zasięgiem całe województwo opolskie z wyjątkiem miasta Opole. Tak duży obszar strefy prowadzi jednak do znacznej generalizacji wyników badań, a symbol klasy wynikowej dla danej substancji nie odzwierciedla faktycznego poziomu zanieczyszczeń w obszarze objętym planem.

Zgodnie z wynikami monitoringu jakości powietrza za rok 2020 strefa opolska została zaliczona do klasy C ze względu na przekroczone wartości dopuszczalne poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu B(a)P oraz ozonu O₃ w powietrzu. Przyznanie klasy C wskazuje na konieczność opracowania programów ochrony powietrza dla całej strefy. Emisja dwutlenku azotu NO₂ nie przekracza maksymalnych dopuszczonych stężeń średniorocznych. Również stężenia dwutlenku siarki utrzymują się na bardzo niskim poziomie.

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą Nr XXXVII/403/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”. Program zawiera diagnozę stanu istniejącego w zakresie zanieczyszczenia powietrza oraz wytycza cele i podstawowe kierunki działań umożliwiające poprawę jego jakości, w tym określa poziomy redukcji zanieczyszczeń dla poszczególnych gmin, a także zadania do realizacji adresowane do władz gmin.

Odpowiedzialna za przekroczenia jest przede wszystkim niska emisja z systemów grzewczych, w tym szczególnie indywidualnego ogrzewania mieszkań i budynków mieszkalnych gdzie jako podstawowe paliwo używany jest węgiel, szczególnie ten o niskiej jakości z dużą zawartością popiołu i siarki, a jako źródło grzewcze używane są kotły o niskiej sprawności. Problem ten jest szczególnie istotny w mieście na obszarach zabudowy jednorodzinnej oraz w miejscowościach wiejskich. Ogromne znaczenie dla jakości powietrza mają również zanieczyszczenia pochodzenia transportowego, szczególnie związane z przebiegiem dróg krajowych, w tym emisja tlenków azotu oraz pyłów. Stężenia zanieczyszczeń z tego źródła emisji zależą głównie od typu nawierzchni, ilości przejeżdżających pojazdów, ich wagi, wieku i stanu technicznego, a także sposobu utrzymania jezdni i natężenia opadów deszczu.

1.8 SZATA ROŚLINNA I ZWIERZĘTA

Pod względem regionalizacji geobotanicznej J.M. Matuszkiewicza obszar gminy Strzelce Opolskie przynależy do następujących jednostek:

- Kraina Dolnośląska, Okręg Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich, Podokręg Ozimski,
- Kraina Dolnośląska, Okręg Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich, Podokręg Tarnowskoopolski, obejmująca centralną i zachodnią część gminy,
- Dział Wyżyn Południowopolskich, Kraina Górnośląska, Okręg Rybnicko-Kędzierzyński, Podokręg Zdieszowicki obejmujący południową część gminy, w granicach Garbu Chełmu.

Według geobotanicznego podziału Śląska teren gminy leży w Obszarze Eurosyberyjskim, w Prowincji Niżowo-Wyżynnej, w strefie kontaktowej dwóch odmiennych krain: Niziny Śląskiej i Wyżyny Śląskiej. Obszar południowy, będący w zasięgu Wyżyny Śląskiej zaliczany jest do okręgu zachodniego, podokręgu Chełm. Powyższy podział geobotaniczny pokrywa się w zasadzie z podziałem na jednostki fizyczno-geograficzne.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Trampiera, teren gminy znajduje się w zasięgu V Krainy Śląskiej, 6 Dzielnicy Kędzierzyńsko – Rybnickiej, mezoregionie Chełmskim w części południowej, w mezoregionie Gogolińsko – Strzeleckim w części centralnej oraz w mezoregionie Bory Stobrawskie w części północnej.

Potencjalna roślinność naturalna charakterystyczna dla większości gminy Strzelce Opolskie to las świeży Lśw, w tym głównie grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (Tilio-Carpinetum). Jest to wielogatunkowy las liściasty lub mieszany z przewagą grabu i dębu, niekiedy z domieszką lipy drobnolistnej i szerokolistnej, klonu, jawora i świerku. Warstwa runa zajmuje 40-100% powierzchni i jest bogata w gatunki roślin takie jak: Gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum*), Żywiec cebulkowy (*Dentaria bulbifera*), Marzanka wonna (*Galium odoratum*), Czerniec gronkowy (*Actaea spicata*), Turzyca leśna (*Carex sylvatica*) czy Jaskier różnolistny (*Ranunculus auricomus*).

Południowo-wschodnią część gminy zajmuje żyzna buczyna niżowa (*Melico-Fagetum*). Zajmuje ona piaszczysto-gliniaste i gliniaste wzniesienia moren dennych i czołowych, spotykana jest także na utworach lessowych. Jest to las bukowy charakteryzujący się stosunkowo bujnym i bogatym runem, budowanym przez typowe gatunki dla eutroficznych siedlisk leśnych. W drzewostanie żyznej buczyny niżowej dominuje buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) z nieznaczną domieszką dębu bezszypułkowego (*Quercus petraea*), klonu jaworu (*Acer pseudoplatanus*), grabu zwyczajnego (*Carpinus betulus*) i innych gatunków liściastych.

Północną część gminy pokrywa kontynentalny bór mieszany (*Querco roboris-Pinetum*). Występuje on na glebach gliniasto-piaszczystych. W drzewostanie współpanują sosna i obydwie dęby, z przewagą dębu szypułkowego. W domieszce występują: brzoza brodawkowata, osika, rzadziej świerk i modrzew. Warstwa krzewów jest obficie rozwinięta, złożona głównie z leszczyny (*Corylus avellana*), kruszyny (*Frangula alnus*), jarzębiny (*Sorbus aucuparia*), jałowca (*Juniperus communis*) i z podrostów gatunków drzewiastych.

Obecny charakter roślinności rzeczywistej jest efektem istotnych przekształceń antropogenicznych, gdzie naturalne lasy zostały zastąpione przez uprawy polowe oraz tereny zabudowane, komunikacyjne i nasadzenia sosnowe. Zbiorowiska naturalne i seminaturalne są w znaczącym stopniu zdegradowane. Najbardziej wartościowe elementy środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania to siedliska buczyny na obszarze Parku Krajobrazowego Góra św. Anny i rezerwatu przyrody Tęczynów, siedlisko leśne w rezerwacie Płużnica oraz murawy kserotermiczne w rezerwacie Ligota Dolna. Dużą wartość przedstawiają również wilgotne łąki w dolinie rzeki Jemielnicy, w tym z lokalnie występującymi torfowiskami oraz lasami łągowymi.

W związku z silnym przekształceniem naturalnych ekosystemów obszar gminy Strzelce Opolskie nie prezentuje znacznych walorów faunistycznych, teren zamieszkują głównie gatunki pospolite i niezagrażone. Odmienne warunki środowiska występujące w północnej i południowej części gminy skutkują regionalizacją fauny. Część południowa i centralna zdominowana przez uprawy rolnicze stanowi środowisko życia typowe dla mieszkańców agrocenoz, natomiast część północna i północno-wschodnia zajęta jest w dużym stopniu przez kompleksy leśne, stanowiące środowisko życia dla zwierząt leśnych, w tym gatunków łownych.

Skład fauny gminy Strzelce Opolskie w zakresie zwierząt kręgowych jest zbliżony do składu w sąsiednich gminach. Wyróżnia się natomiast całą grupą rzadkich bezkręgowców stwierdzonych na murawach kserotermicznych, głównie w rezerwacie Ligota Dolna i jego okolicy, co wyróżnia to miejsce w skali Śląska. Z rzadkich gatunków zwierząt kręgowych stwierdzono na terenie gminy bielika (g.ch - gatunek chroniony) (*Haliaeetus albicilla*), derkacza (g.ch) (*Crex crex*), które są zagrożone w skali światowej, bąka (g.ch) (*Botaurus stellaris*) (Polska czerwona księga zwierząt), żurawia (g.ch) (*Grus grus*), świergotka łąkowego (g.ch) (*Anthus pratensis*). Na obszarze gminy nie występują ostoje faunistyczne o znaczeniu międzynarodowym, krajowym ani regionalnym.

Wszystkie gatunki płazów i gadów podlegają w Polsce ochronie prawnej. Na terenie gminy Strzelce Opolskie ich siedliska spotykamy w dolinie rzeki Jemielnicy, Kobylca, Suchej oraz w rejonie stawów i oczek wodnych. Do najcenniejszych gatunków należy zaliczyć ropuchę zieloną, rzekotkę drzewną. Spodziewać się należy także występowania żaby trawnej (*Rana temporaria*), żaby wodnej (*Pelophylax kl. esculentus*) oraz ropuchy szarej (*Bufo bufo*), a także zaskrońca (*Natrix natrix*). Inne charakterystyczne dla gminy gady to jaszczurki, padalec zwyczajny, gniewosz plamisty, żmija.

Ichtiofauna jest uboga, jednak w wodach rzeki Jemielnica na północ od Błotnicy Strzeleckiej oraz w Osieku stwierdzono występowanie siedlisk Śliza (*Barbatula barbatula*).

Ptaki: do ciekawszych i cenniejszych gatunków ptaków na obszarze gminy należy zaliczyć brodziec samotnego (g.ch) (*Tringa ochropus*), bociana czarnego (g.ch) (*Ciconia nigra*), zalatujący spoza terenu gminy bielika (g.ch) (*Haliaeetus albicilla*), myszotowa (g.ch) (*Buteo buteo*), derkacza (g.ch) (*Crex crex*), bąka (g.ch) (*Botaurus stellaris*) (Polska czerwona księga zwierząt), żurawia (g.ch) (*Grus grus*), świergotka łąkowego (g.ch) (*Anthus pratensis*). Siedliskom ludzkim towarzyszą gatunki dziko żyjące, lecz bytujące zazwyczaj w sąsiedztwie terenów zabudowanych. Charakteryzują się one umiejętnością dostosowania do silnie przekształconych ekosystemów i dużą tolerancją ekologiczną na zanieczyszczenia środowiska. Są to przede wszystkim synurbanizacyjne gatunki ptaków, do których zaliczamy m.in. kosa (*Turdus merula*), ziembę zwyczajną (*Fringilla coelebs*), cierniówkę (*Sylvia communis*), gawrona (*Corvus frugilegus*), wróbla zwyczajnego *Passer domesticus*, wróbla mazurka *Passer montanus*, szpaka *Sturnus vulgaris*, sikorę bogatkę (*Parus major*), sikorę sosnowkę (*Periparus ater*) czy piecuszka (*Phylloscopus trochilus*). Ptaki te są w Polsce objęte ścisłą ochroną gatunkową⁸, nie są to jednak gatunki zagrożone wyginięciem lecz zaliczane są do kategorii LC tj. najmniejszej troski (ang. least concern). Ochroną ścisłą objęta jest również występująca na terenie gminy jaskółka oknówka *Delichon urbicum* oraz bocian biały *Ciconia ciconia*.

Ssaki: Występowanie ssaków związane jest głównie z obszarami upraw polowych oraz siedliskami ludzkimi. Spośród gatunków chronionych na obszarze gminy w literaturze odnotowano występowanie m.in. myszy polnej (*Apodemus agrarius*), myszy domowej (*Mus musculus*), nornika zwyczajnego (*Microtus arvalis*), ryjówki (*Sorex*), rzęsorka mniejszego *Neomys anomalus*, popielicę (*Glis glis*), jeża (*Erinaceus*), kreta europejskiego (*Talpa europaea*), wiewiórki pospolitej (*Sciurus vulgaris*), chomika europejskiego (*Cricetus cricetus*), piżmaka (*Ondatra zibethicus*), bobra europejskiego *Castor fiber*, nornicy rudej (*Myodes glareolus*), szczura *Rattus*, koszatki (*Dryomys nitedula*), łasicy (*Mustela nivalis*) oraz nietoperzy, w tym m.in. nocka, mroczka, mopka. Gatunki te objęte są ochroną ścisłą, nie są to jednak zagrożone wyginięciem lecz zaliczane są do kategorii LC tj. najmniejszej troski. Najczęściej spotykanymi ssakami w kompleksie leśnym są: jeleń europejski (*Cervus elaphus*), sarna (*Capreolus capreolus*), dzik (*Sus scrofa*), lis (*Vulpes vulpes*), spotykany jest także borsuk (*Meles meles*).

1.9 KLIMAT

Gmina Strzelce Opolskie leży w zasięgu klimatu umiarkowanego, kontynentalnego, z zaznaczającym się wpływem atlantyckim. Na przestrzeni roku kalendarzowego zaznacza się duża zmienność kierunków cyrkulacji mas powietrza. Obszar gminy należy do najcieplejszego w kraju regionu pluwiotermicznego. Warunki

8 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną Dz. U. z 2004 r. Nr 220, poz. 2237

klimatyczne nieznacznie różnią się od średniej wojewódzkiej. Generalnie bardziej surowe są na południu gminy w obrębie Garbu Chełmu, a łagodnie na północy.

Roczna suma usłonecznienia faktycznego wynosi 1450-1500 godzin. Usłonecznienie względne tj. udział usłonecznienia faktycznego do usłonecznienia astronomicznie możliwego, wynosi ~32 %. W skali miesięcznej najwyższe wartości usłonecznienia faktycznego przypadają na czerwiec i wynoszą 200 godzin.

Średnia roczna temperatura waha się w przedziale 8-8,5 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą +18 °C, a najzimniejszym styczeń -1,9 °C mrozu. Amplituda dwóch skrajnych termicznie miesięcy wynosi 19-20 °C.

Roczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie 650-700 mm, z wyraźną kulminacją w półroczu ciepłym ~400-450 mm i 200-250 mm w półroczu chłodnym. W skali miesięcznej maksimum opadów przypada na czerwiec i sierpień (80-90 mm), minimum na luty (30-40 mm). Maksymalne dobowe sumy opadów najczęściej występują w lipcu oraz w czerwcu i sierpniu. Wielkość opadów jest większa w południowej części gminy w rejonie Garbu Chełmu. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 60-70 dni przy czym średnia grubość pokrywy śnieżnej wzrasta wraz z wysokością bezwzględną terenu i waha się w przedziale 10 - 20 cm, zaś maksymalna wynosi 50 cm.

Pod względem anemometrycznym dominują wiatry z kierunku zachodniego (W – 19,4 %), południowo - zachodnie (SW – 18%) i południowe (S – 15%). Średnia roczna prędkość wiatru, mierzona na wysokości 10m. nad powierzchnią gruntu, nie przekracza 2,5 m/sek. Prędkość wiatru w porywach dochodzi do 20 m/sek. Udział wiatrów o prędkościach energetycznych tj. prędkościach zawartych w przedziale 4-15 m/sek. wynosi 25-30% w skali rocznej. Stan ciszy atmosferycznej trwa średnio przez 10 % liczby dni w roku.

1.10 KLIMAT AKUSTYCZNY

Na kształtowanie się klimatu akustycznego w środowisku mają wpływ między innymi takie źródła hałasu jak: transport drogowy, kolejowy i lotniczy, zakłady przemysłowe, punkty usługowe, linie energetyczne wysokiego napięcia i inne. Zdecydowanie jednym z podstawowych czynników mających wpływ na stan klimatu akustycznego w środowisku jest jednak hałas komunikacyjny.

Zgodnie z wymogami art. 119 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz Dyrektywy nr 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i kontroli hałasu w środowisku, w związku z przekroczeniami dopuszczalnych norm hałasu w otoczeniu dróg krajowych, sporządzony został *Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu większym niż 30 000 przejazdów rocznie dla województwa opolskiego na lata 2014 –2019*. Celem Programu jest określenie priorytetów działań oraz wskazanie niezbędnych zadań dla ograniczenia poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych. Należy jednak podkreślić, że ze względu na przyjęty próg natężenia ruchu powyżej 30 000 pojazdów na dobę (poprzedni próg wynosił 15 000), Program zasadniczo dotyczy wyłącznie hałasu komunikacyjnego od fragmentu autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 94. Droga krajowa nr 94 charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu, szczególnie na obszarze miasta Strzelce Opolskie, gdzie przebiega przez tereny ze zwartą zabudową. Ponadto droga przechodzi przez kilka mniejszych miejscowości w tym: Suchą, Warmątowice, Błotnicę Strzelecką i Płużnicę Wielką, pogarszając ich klimat akustyczny średnio o 10-15 dB. Przekroczenia dotyczą obszaru zabudowanego, zamieszkanego, w pasie o szerokości około 50m. Według badań przeprowadzonych na potrzeby Programu średni dobowy ruch na odcinku drogi krajowej przebiegającej przez miasto Strzelce Opolskie wynosił 8487 pojazdów, w tym 7211 pojazdów lekkich i 1276 pojazdów ciężarowych. Jako zadanie o wysokim priorytecie podjęcia działań naprawczych wskazano odcinek drogi przebiegający przez miasto Strzelce Opolskie, natomiast o priorytecie średnim odcinki przebiegające przez wsie Sucha i Błotnica Strzelecka.

Dla pozostałych dróg nie został przekroczony próg średniego dobowego ruchu pojazdów SDR, nie oznacza to jednak braku uciążliwości. Zależnie od lokalnych uwarunkowań, strefa w której poziom hałasu przekracza 60dB może mieć zasięg ok. 50-80m. Podobny zasięg oddziaływania akustycznego należy również przyjąć dla dróg wojewódzkich nr 426 i 409 na odcinkach przebiegających przez tereny zabudowane.

Przez centralną część gminy Strzelce Opolskie przebiega, na kierunku wschód- zachód, zelektryfikowana, dwustronna linia kolejowa nr 132, relacji Wrocław - Bytom. Hałas i wibracje związane z ruchem pociągów na tej trasie jest odczuwalny zarówno w obrębie miasta, jak również zabudowy wsi Szymiszów i Błotnica Strzelecka oraz w mniejszym stopniu wsi Warmątowice, szczególnie w okresie jesienno-zimowym (bezlistnym). Nie prognozuje się jednak przekroczenia wartości normatywnych.

1.11 CECHY FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

Funkcjonowanie środowiska rozumiane jest jako wymiana i transformacja materii, energii i informacji w układach przyrodniczych. Może być ono charakteryzowane wieloaspektowo i odnoszone zarówno do procesów morfogenetycznych (funkcjonowanie geodynamiczne), obiegu wody (funkcjonowanie hydrologiczne), przemieszczanie się mas powietrza (funkcjonowanie klimatyczne), a także migracji organizmów żywych oraz pierwiastków i związków chemicznych (funkcjonowanie biologiczne i geochemiczne).

W sytuacji zdecydowanej powierzchniowej przewagi agroekosystemów w strukturze ekologicznej gminy zwiększa się rola dolin rzecznych w utrzymaniu stabilności środowiska. Stabilność tę należy postrzegać nie tylko w aspekcie hydrologicznym, ale również w kontekście warunków funkcjonowania przyrodniczych jednostek przestrzennych. Podstawowy szkielet systemu przyrodniczego gminy Strzelce Opolskie kształtują:

- kompleksy leśne włączone w Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie” oraz obszaru Natura 2000 Góra św. Anny, a także kompleksy leśne położone w południowo-wschodniej części gminy na terenie wsi Płużnica Wielka, Błotnica Strzelecka, Warmątowice, Dziewkowice oraz lasy na zachód od Szymiszowa,
- doliny rzek i potoków, w tym: rzeki Jemielnica, Piotrówka, Jędrynie (Kobylec), Sucha, Rozmierecki Potok.

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie występują następujące elementy systemu korytarzy ekologicznych:

- **obszar węzłowy stanowiący biocentrum** o znaczeniu krajowym pod nazwą Góra św. Anny 14K, zaliczany do systemu ECONET – POLSKA;
- **korytarz migracyjny dla dużych zwierząt** „Rudy Wielkie i Dolina Górnej Wisły KPd-7B” o znaczeniu ponadregionalnym (leśno-łąkowy), przebiegający wzdłuż wschodniej granicy gminy, w tym na obszarze wsi Płużnica Wielka, Błotnica Strzelecka, Warmątowice i Dziewkowice. Według zmienionej koncepcji z 2011 r. korytarz ten na odcinku przebiegającym przez gminę Strzelce Opolskie nosi nazwę „Bory Stobrawskie – Lasy Raciborskie KPd-16a” i obejmuje pas równoległy do rzeki Jemielnica, przebiegający po jej południowej stronie przez tereny wsi: Płużnica Wielka, Błotnica Strzelecka, Warmątowice, Dziewkowice, Szczepanek, Jędrynie, Osiek i Kadłub;
- **korytarz herpetologiczny** (płazów i gadów) o znaczeniu regionalnym (dolinny, łąkowo-wodny) wzdłuż rzeki Jemielnica oraz zachodnia część wsi Grodzisko,
- **korytarz ornitologiczny o znaczeniu ponadregionalnym** (leśno-łąkowy) na północ od rzeki Jemielnica oraz wschodnie krańce gminy (korytarz ekologiczny Lasy Lublinieckie),
- **korytarz chiropterologiczny** (leśno-łąkowy) – południowa i zachodnia część gminy, w tym: Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Kalinowice, Kalinów, południowa część Rożniątowa;
- **korytarz florystyczny** (leśno-łąkowy) – obszar w rejonie Parku Krajobrazowego Góra św. Anny, w tym: Ligota Dolna, Ligota Górna, południowa część wsi Niwki.

Na obszarze województwa opolskiego wyróżniono 38 ostoi i podostoi zaliczanych do krajowego systemu Corine, w tym jedną o numerze 477, położoną częściowo na obszarze gminy Strzelce Opolskie. Obszar ostoi pokrywa się w większości z Obszarem Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”. Sieć ekologiczna ECONET PL oraz ostoje CORINE nie mają znaczenia prawnego, ale są ważnym elementem składającym się na system przyrodniczy gminy, zarówno w aspekcie lokalnym, jak i krajowym.

2. POŁOŻENIE GMINY W STOSUNKU DO OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie występują następujące formy ochrony przyrody:

- rezerваты przyrody: „Tęczynów”, „Ligota Dolna” i „Płużnica”,
- Park Krajobrazowy „Góra św. Anny”,
- obszar Natura 2000 o kodzie PLH160002 „Góra św. Anny”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”,
- pomniki przyrody ożywionej,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wprowadzony został zapis o planowanym utworzeniu Parku Krajobrazowego „Dolina Małej Panwi”.

Rezerwat „Tęczynów” – położony na obszarze leśnym, po zachodniej stronie wsi Szymiszów. Ustanowiony w 2000 r., obecnie chroniony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Tęczynów" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1571). Rezerwat leśny, chroniony ze względu na zachowanie drzewostanu buczyny niżowej i grądu subkontynentalnego z rzadkimi i chronionymi gatunkami runa. Zajmuje powierzchnię 33,4ha. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tęczynów” Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2016 r. poz. 1883). Teren rezerwatu jest miejscem występowania takich chronionych i rzadkich gatunków roślin jak: buławnik czerwony, lilia złotogłów, orlik pospolity, przytulia wonna, przytulia okrągłolistna, czerniec gronkowy, miodownik melisowaty, ciemiężyk białokwiatowy. Na szczególną uwagę zasługują rosnące tu storczyki: buławnik czerwony, gnieźnik leśny i podkolan biały.

Rezerwat „Ligota Dolna” – położony w południowej części wsi Ligota Dolna o powierzchni 8,297 ha. Ustanowiony w 1959 r., obecnie chroniony na podstawie Zarządzenia Nr 3/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 stycznia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Ligota Dolna" (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 306). Rezerwat stepowy, chroniony ze względu na występujące murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) z rzadkimi gatunkami roślin jak ożanka pierzastosieczna (*Teucrium botrys*), rozchodnik biały (*Sedum album*), i ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*). Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Ligota Dolna" Dz. Urz. z 2014 r. poz. 1857). W rezerwacie stwierdzono występowanie 203 gatunków roślin naczyniowych, 38 - mszaków i 4 gatunki porostów. Można tam spotkać wiele interesujących i rzadkich motyli. Wyróżniono tu następujące zbiorowiska roślinne: murawę naskalną (*Allium montanum-Sedum album*), niską luźną murawę kserotermiczną (*Koelerio-Festucetum sulcatae*), murawę kserotermiczną ubogą (*Adonido-Brachypodietum pinnati*). Rzadkimi gatunkami godnymi uwagi są: ożanka pierzastosieczna, rozchodnik biały, kostrzewa bruzdkowana, len austriacki, czosnek skalny, marzanka pagórkowa i wiele innych. Z roślin chronionych wymienić należy orlika pospolitego i dziewięciśiła bezłodygowego.

Rezerwat „Płużnica” – położony na obszarze leśnym, na północ od zabudowy wsi Płużnica Wielka. Ustanowiony w 1959 r., obecnie chroniony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Płużnica" (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 574 ze zm. poz. 3381). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym zaliczonego do typu siedliskowego *Melico-Fagetum*, las świeży z wielogatunkowym drzewostanem sosnowo – świerkowo – bukowym naturalnego pochodzenia. Rezerwat zajmuje powierzchnię 3,41ha. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora

Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Płużnica" Dz. Urz. z 2018 r. poz. 1551).

Rycina 1 Rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie gminy Strzelce Opolskie. Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

Park Krajobrazowy „Góra Św. Anny” zajmuje powierzchnię 5051 ha, a otulina 6374 ha. Park zajmuje południowo-zachodnią część gminy Strzelce Opolskie o powierzchni około 412 ha, w tym całą wieś Ligota Dolna i większą część wsi Ligota Górna. Otulina Parku zlokalizowana jest w granicach sołectw Niwki, Kalinowice, Rożniątów i Kalinów. Powierzchnia Parku i otuliny stanowi powierzchnię rzeczywistą, pomniejszoną o pas autostrady A4. Na terenie gminy Strzelce Opolskie znajduje się jedynie niewielki fragment Parku stanowiący głównie użytki rolne i leśne, w tym rezerwat przyrody „Ligota Dolna”. Na terenie Parku obowiązują ustalenia ochronne zawarte w Rozporządzeniu Nr 0151/P/1/09 Wojewody Opolskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia Planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”.

Obszar Natura 2000

Masyw Chełmu wraz z otoczeniem został włączony w sieć Natura 2000 jako wymagający ochrony siedlisk przyrodniczych Nr 92 PLH160002 „Góra Św. Anny”, uznany za mający znaczenie dla Wspólnoty Decyzją Komisji Europejskiej z dn.12.02.2008 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugiego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny⁹.

Obszar PLH160002 „Góra Św. Anny” jest ważny w skali regionalnej dla zachowania bioróżnorodności, a zwłaszcza dla buczyn i łąk. Występuje tu 11 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z czego największą powierzchniowo reprezentację osiągają kwaśne oraz żyzne buczyny. Dobrze reprezentowane są też ekstensywnie użytkowane niżowe i górskie łąki oraz ciepłolubne buczyny storczykowe. Stwierdzono występowanie 2 gatunków ssaków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na terenie ostoi występuje ponadto około 40 gatunków roślin chronionych w Polsce oraz około 40 gatunków uznawanych za rzadkie lokalnie. Na przedmiotowym obszarze dominującymi formami pokrycia terenu wśród obszarów o najwyższych

⁹ Nr decyzji 2009/93/WE nr aktu notyfikacyjnego C (2008/8039), Dz. Urz. UE nr 43 z dn.13.02.2009 r. zmienionej decyzjami nr 2010/44/UE Dz.U.L 30 z 02.02.2010 r., 2011/64/EU Dz. U. L. 33 z dn. 08.02.2011 r.

walorach przyrodniczych są lasy, w większości reprezentujące 3 fitosocjologiczne odmiany buczyn oraz grądy. Mniejszy udział osiągają murawy kserotermiczne, zarośla okrajkowe oraz ekstensywnie użytkowane łąki, w tym eutroficzne. Uzupełnieniem są wychodnie skał węglanowych oraz źródłiska wraz ze specyficzną dla nich roślinnością zielną i wysoką. Spośród form intensywniejszego zagospodarowania przestrzeni dominują grunty orne, tworzące z ekosystemami o dużej naturalności, mozaikę krajobrazową¹⁰.

Ostoja siedliskowa europejskiego systemu ochrony przyrody **NATURA 2000 OZW SOO Góra św. Anny PLH160002** obejmuje niewielką część gminy Strzelce Opolskie o powierzchni około 71ha, na fragmencie sołectw Ligota Dolna i Ligota Górna. W granicach gminy obszar Natura 2000 leży w całości w granicach Parku Krajobrazowego „Góra św. Anny”. Obejmuje wyłącznie tereny niezabudowane. Obecnie procedowana jest przez Komisję Europejską zmiana granic obszaru, która w gminie Strzelce Opolskie będzie dotyczyła nieznacznego zmniejszenia obszaru chronionego, w tym głównie w odniesieniu do gruntów wsi Ligota Dolna.

Spośród siedlisk objętych ochroną położonych na terenie gminy Strzelce Opolskie w granicach Obszaru Natura 2000 występują¹¹:

- **6210 Murawy kserotermiczne** (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*),
- **8210 Wapienne ściany skalne** ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*,
- **9130 Żyzne buczyny** (*Dentario glandulosae* Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion).

Na projektowanych i faktycznych obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Obszar Chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie ustanowiony został w 1988 r., aktualnie objęty jest ochroną prawną na podstawie Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Obejmuje północną część gminy Strzelce Opolskie, w tym miejscowości: Kadłub, Osiek, część wsi Grodzisko, Jędrynie, Sucha, Płużnica Wielka i Błotnica Strzelecka. Obszar jest istotny w szczególności w zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych oraz w celu pełnienia funkcji korytarza ekologicznego sieci ekologicznej ECONET-PL o znaczeniu krajowym (10K) i poprzez korytarze ekologiczne, w tym korytarz ekologiczny doliny Jemielnicy, stanowi połączenie terenu gminy z wielkoprzestrzennymi ekosystemami lasów porastających centralną i północną część regionu. Jest to również część jednego z najważniejszych dla regionalnej bioróżnorodności kompleksów leśno-łąkowych.

Pomniki przyrody

W gminie Strzelce Opolskie nie występują pomniki przyrody nieożywionej, ustanowiono natomiast 10 pomników przyrody ożywionej, w tym 4 wieloobektowe stanowiące skupiska drzew, z których największa jest aleja drzew pomnikowych w Kalinowicach. Łącznie pomniki przyrody obejmują 47 tworów przyrody, w tym: dwa cisy pospolite, dwa modrzewie europejskie, trzy miłorzęby dwuklapowe, cztery dęby szypułkowe oraz 36 lip drobnolistnych.

¹⁰ Natura 2000 Standardowy formularz danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) dla specjalnych obszarów ochrony (SOO)

¹¹ Natura 2000 Standardowy formularz danych

3. PROGNOZA ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII – WARIANT 0

Aktualny stan środowiska na obszarze gminy Strzelce Opolskie kształtowany jest przez zespół oddziaływań zewnętrznych i wewnętrznych, związanych z bliższym i dalszym otoczeniem. Ogólna ocena jest trudna ze względu na duże zróżnicowanie stanu i stopnia degradacji poszczególnych komponentów środowiska.

Wstępna prognoza zmian w środowisku mogących nastąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ polega na określeniu kierunków i możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie. Stanowi ona tzw. wariant „0”, który odnosi się do aktualnego stanu zagospodarowania oraz jego zmian mogących mieć miejsce w wyniku realizacji dotychczasowej polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej. Podkreślenia wymaga fakt, iż całość terenu gminy Strzelce Opolskie została w znaczącym stopniu przekształcona antropogenicznie, zatem brak realizacji ustaleń projektu Strategii oznacza w większości wypadków utrzymanie stanu obecnego, może jednak również prowadzić do pogorszenia jak również do samoistnej poprawy stanu środowiska.

Najbardziej zdegradowanym elementem środowiska przyrodniczego na obszarze gminy jest powierzchnia ziemi ze względu na prowadzoną eksploatację wapieni triasowych oraz kamienia budowlanego na terenie kopalni Górażdże i kopalni Lhoist (dawny Opolwap) w Strzelcach Opolskich oraz sukcesywnie powiększanej kopalni w Szymiszowie. Kopalnie stanowią również największe zagrożenie dla środowiska wpływając wielowymiarowo, w sposób długoterminowy na powierzchnię ziemi, krajobraz, stosunki wodne, stan i wielkość zasobów wód podziemnych i powierzchniowych na odwadnianym obszarze, jak również florę i faunę.

Pozostałe elementy środowiska cechujące się znacznym stopniem degradacji to:

- klimat akustyczny – we wszystkich miejscowościach na terenie gminy, przez które przebiegają drogi ponadlokalne, tj. drogi krajowe nr 94 i nr 88, drogi wojewódzkie oraz czynna linia kolejowa, występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego,
- powietrze atmosferyczne – ze względu na występujące przekroczenia pyłu PM10 w zakresie stężeń 24-godzinnych, będących skutkiem głównie niskiej emisji
- flora i fauna – wykazujące znaczne przekształcenia w stosunku do stanu naturalnego w wyniku zagospodarowywania i użytkowania terenów niezgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Najbardziej zagrożonym elementem środowiska są wody podziemne, w szczególności wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 333 zajmującego centralną część gminy. Z uwagi na brak naturalnej bariery geologicznej obszar ten nie posiada izolacji od powierzchni i stanowi potencjalne zagrożenie zanieczyszczeniami pochodzącymi z powierzchni ziemi, w tym jest narażony na oddziaływanie kopalń.

Analizowany projekt Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ opiera się na czterech głównych filarach odpowiadających celom strategicznym, w tym: mieszkańcy, gospodarka, środowisko i przestrzeń. Przypisane do nich cele operacyjne i kierunki działań mają zarówno wymiar inwestycyjny jak i organizacyjno-edukacyjny (działania miękkie). Przyjęte cele i kierunki interwencji mają pośredni lub bezpośredni wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy gminy, a także na stan środowiska, jednak niektóre działania mogą w szczególności wpływać pozytywnie lub negatywnie na środowisko. Ich zaniechanie prowadzić będzie do pogorszenia lub poprawy stanu środowiska, w tym:

- 1) brak realizacji obwodnicy miasta Strzelce Opolskie będzie skutkowało sukcesywnym pogarszaniem stanu środowiska na terenie miasta w związku z zagrożeniami pochodzenia komunikacyjnego. Stopniowe zwiększenie obciążenia ruchem pojazdów osobowych i ciężarowych na drogach będzie skutkowało zwiększoną emisją spalin, hałasu i drgań. W sąsiedztwie dróg może również dojść do zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi. W konsekwencji stopniowemu pogorszeniu ulegnie całe środowisko, w tym zdrowie ludzi;

- 2) brak realizacji działań związanych z ograniczeniem zanieczyszczenia powietrza (niskiej emisji), głównie pochodzenia komunikacyjnego oraz z indywidualnych źródeł ciepła, spowoduje dalszą degradację jego jakości i będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi, zwierzęta, rośliny i środowisko jako całość;
- 3) brak realizacji działań związanych z ograniczeniem emisji hałasu (głównie komunikacyjnego) do środowiska będzie skutkowało przekroczeniem dopuszczalnych norm na granicach obszarów chronionych akustycznie, co wpłynie na obniżenie jakości życia mieszkańców gminy;
- 4) brak działań infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej może wpłynąć na zanieczyszczenie gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych, co pogorszy ich obecny stan i uniemożliwi osiągnięcie zakładanych celów środowiskowych;
- 5) brak działań w zakresie gospodarki wodnej i wdrażania małej retencji może docelowo prowadzić do pogłębienia problemów z suszą oraz podtopieniami;
- 6) w skali globalnej, brak realizacji projektu Strategii w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii pochodzącej z wiatru, słońca i biomasy (biogaz), na przestrzeni wielolecia spowoduje wzrost zanieczyszczenia powietrza gazami i pyłami oraz lokalne zmiany klimatyczne. Realizowanie inwestycji polegających na budowie urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych jest ponadto działaniem umożliwiającym ograniczenie, bądź całkowite zaprzestanie wydobywania surowców nieodnawialnych paliw kopalnianych (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny), jak również stanowi realizację polityki ekologicznej państwa oraz spełnienie wymogów Unii Europejskiej;
- 7) brak wsparcia działań w zakresie rozbudowy systemu ścieżek rowerowych utrudni i spowolni zmianę podejmowanych przez mieszkańców wyborów komunikacyjnych, co skutkować będzie dalszym wzrostem liczby przejazdów samochodem w ruchu lokalnym, a w dalszej konsekwencji większym zanieczyszczeniem środowiska;
- 8) brak działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska, a tym samym niska świadomość ekologiczna mieszkańców, wpłynie bezpośrednio na podejmowane przez nich wybory w wielu dziedzinach, w tym m.in. sposobu ogrzewania budynków, sortowania odpadów, oszczędzania wody pitnej i retencionowania wody opadowej, wykorzystania energii odnawialnej, wyboru środka komunikacji, zagospodarowania terenu działki i wielkości powierzchni biologicznie czynnej, sadzonych gatunków roślin i wielu innych – przyczyniając się do pogorszenia stanu środowiska wynikającego z jego nadmiernej eksploatacji;
- 9) brak prawidłowo przeprowadzonej rekultywacji obszarów zdegradowanych w wyniku dotychczasowej eksploatacji kopalni, uniemożliwi przywrócenie ich do właściwego stanu oraz nadanie im nowego kierunku przekształceń; tereny takie często stają się również miejscami nielegalnego składowania odpadów co dodatkowo może powodować zanieczyszczenie gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych.

Jednocześnie brak działań w zakresie przekształcania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową spowoduje utrzymanie na nich prowadzonej obecnie gospodarki rolnej, której wpływ na środowisko jest mniejszy niż terenów zurbanizowanych, choć przy intensywnej gospodarce rolnej również może być negatywny.

Strategia rozwoju nie definiuje wprost celów ani działań w zakresie ochrony bioróżnorodności, siedlisk czy ekosystemów, co może doprowadzić do nieodwracalnych zmian w środowisku przyrodniczym oraz bezpowrotnej utraty różnorodności biologicznej i cennych siedlisk.

Brak planowych działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu będzie skutkować mniejszą rezylencją tj. zdolnością dostosowania się do zachodzących zmian klimatycznych i gwałtownych zjawisk pogodowych.

Podsumowując, odstąpienie od realizacji celów i działań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ utrudni osiągnięcie zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnego celu polityki ekologicznej.

1. OCENA UWZGLĘDNIENIA CELÓW I ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH ORAZ STOPNIA INTEGRACJI OCHRONY ŚRODOWISKA W CELACH I KIERUNKACH DZIAŁANIA OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWOJU

Programowanie rozwoju zgodnie z zapisami art. 8 Ustawy Prawo ochrony środowiska powinno uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Z punktu widzenia oceny oddziaływania na środowisko najistotniejsze jest stwierdzenie czy i w jaki sposób ochrona środowiska została włączona do wyznaczonych celów rozwoju i kierunków interwencji oraz czy ich zapisy będą gwarantować realizację celów ochrony środowiska.

Najważniejszymi celami ochrony środowiska, których możliwość realizacji będzie poddana ocenie są¹²:

- ochrona różnorodności biologicznej,
- ochrona siedlisk i gatunków dzikiej fauny i flory,
- utrzymanie i wzmocnienie ekosystemów i ich funkcji,
- zwiększenie lesistości, wspieranie zalesiania i odnowień leśnych,
- ochrona obszarów wodno-błotnych,
- zwalczanie gatunków inwazyjnych,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców oraz ochrona ludzi przed zagrożeniami związanymi ze złym stanem środowiska,
- zapewnienie bezpieczeństwa i jakości żywności,
- zmniejszenie narażenia człowieka na ponadnormatywny hałas,
- ochrona zasobów wodnych, utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wód,
- ochrona przed skutkami powodzi oraz suszy, w tym poprzez retencję wód,
- dążenie do rozwoju zrównoważonego rolnictwa,
- ochrona terenów rolniczych przed degradacją czynnikami antropogenicznymi, w tym ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych,
- dążenie do ograniczania zmian klimatu,
- zwiększanie zużycia energii ze źródeł odnawialnych,
- poprawa jakości powietrza, obniżenie emisji zanieczyszczeń powodujących negatywny wpływ na ekosystemy oraz różnorodność biologiczną,
- zrównoważona gospodarka surowcami naturalnymi,
- ochrona, zachowanie i planowanie krajobrazu,
- poprawa systemu transportowego,
- przejście z transportu drogowego na rowerowy, kolejowy, wodny oraz publiczny,
- wspieranie zrównoważonego charakteru miast,
- racjonalna gospodarka odpadami bazująca na minimalizacji liczby powstających odpadów.

¹² Wyszczególnienie za Prognozą oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

W wizji gminy sformułowanej w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ jako:

Gmina Strzelce Opolskie - otwarta na mieszkańca i przedsiębiorcę. Gmina otwarta na działanie!

nie nawiązano wprost do celów środowiskowych, jednak w wyszczególnieniu stanowiącym rozwinięcie wizji na poszczególne płaszczyzny rozwoju wskazano otwartość gminy na środowisko i adaptację do zmian klimatycznych, dbałość o potrzeby natury, niskoemisyjność oraz odnawialne źródła energii.

Również w celu głównym Strategii jakim jest **wzrost konkurencyjności gminy na tle regionu, przy jednoczesnym zachowaniu szeroko pojętej współpracy terytorialnej, poprzez rozwój gospodarczy, społeczny, przestrzenny oraz środowiskowy**, podkreślono znaczenie kwestii środowiskowych dla rozwoju gminy, a ustalone długookresowe cele strategii są zbieżne z celami zrównoważonego rozwoju.

Poniższa analiza będzie dotyczyła uwzględnienia w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ celów i aspektów środowiskowych oraz stopnia integracji ochrony środowiska z zaproponowanymi celami operacyjnymi.

Tabela 1. Integracja celów ochrony środowiska z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju

Cele operacyjne	
Cel 1. Gmina otwarta na mieszkańca	
1.1. Gmina konkurencyjna w zakresie sportu i rekreacji	<p>Cel nie dotyczy w bezpośredni sposób aspektów prośrodowiskowych, jednak działania zmierzające do poprawy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz promocji aktywności sportowej wpływają w istotny sposób na poprawę zdrowia mieszkańców, zmianę modelu spędzania czasu wolnego oraz jakość życia. Dodatkowo kształtują prawidłowe wzorce zachowań wśród młodzieży i promują większy kontakt z naturą.</p> <p>Wśród działań inwestycyjnych przewidziano rozbudowę ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, co wpłynie docelowo na większy udział ekologicznych środków transportu i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu. Wskazano również na potrzebę adaptacji terenów zielonych na przestrzenie publiczne z funkcjami sportu, rekreacji oraz wypoczynku, co jest szczególnie istotne dla poprawy wykorzystania tych przestrzeni przez seniorów i osoby ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Jednocześnie należy wskazać, że realizacja przyjętych działań powinna odbywać się z uwzględnieniem aktualnych trendów i dobrych praktyk w zakresie zwiększania bioróżnorodności, wprowadzania małej retencji i nasadzeń w ramach projektów związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą, eliminacji gatunków obcych i inwazyjnych.</p>
1.2. Gmina świadcząca wysokiej jakości usługi w zakresie pomocy społecznej	<p>Zamierzenia zawarte w tym obszarze nie są związane bezpośrednio z ochroną środowiska. Należy jednak zauważyć, że wsparcie udzielane w ramach pomocy społecznej wpływa na poprawę jakości życia, co w dłuższej perspektywie sprzyja zmianie wzorców zachowań na bardziej prośrodowiskowe.</p> <p>Walka z ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym jest natomiast jednym z kluczowych wyzwań zrównoważonego rozwoju.</p>
1.3. Gmina o wysokiej jakości bezpieczeństwa	<p>Cel dotyczy głównie współpracy na poziomie instytucjonalnym i działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Wyszczególnione działania w zakresie kontroli i monitoringu nie wpływają na stan środowiska.</p> <p>Proponuje się rozszerzenie zakresu działań o monitoring środowiskowy oraz zarządzanie kryzysowe w sytuacjach związanych z wystąpieniem gwałtownych zjawisk pogodowych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego i związanego z katastrofami naturalnymi. Można również rozważyć działania miękkie polegające na przeszkoleniu grup ludności na okoliczność wystąpienia sytuacji kryzysowych.</p>
1.4. Gmina w zgodzie z aktywnością obywatelską	<p>Cel jest spójny z ochroną środowiska w zakresie wzmocnienia znaczenia konsultacji społecznych i projektowania partycypacyjnego, a także docelowo poprzez zwiększenie udziału społeczeństwa w dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie.</p> <p>Zagwarantowanie obywatelom prawa do dostępu do informacji oraz zapewnienie wszystkim zainteresowanym stronom i stowarzyszeniom możliwości konsultacji i uczestnictwa w życiu społecznym jest również podstawowym czynnikiem zrównoważonego rozwoju.</p>

Cele operacyjne	
1.5. Gmina o wysokim dostępie do zdrowia publicznego	Cel nie definiuje wprost działań zmierzających do poprawy stanu środowiska, jednak działania na rzecz poprawy zdrowia publicznego można utożsamiać z ochroną przed zagrożeniami powodowanymi zanieczyszczeniem i degradacją środowiska. W tym kontekście cel ten jest spójny z polityką środowiskową na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz zasadami zrównoważonego rozwoju.
Cel 2. Gmina otwarta na gospodarkę	
2.1. Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki	<p>Obszar interwencji nie jest sprzeczny z celami ochrony środowiska. Pomimo braku bezpośrednich nawiązań, aspekty środowiskowe będą włączone w jego realizację. Przykładowo, wskazana potrzeba uzbrojenia terenów inwestycyjnych w sieci infrastruktury technicznej będzie miała istotny wpływ na gospodarkę wodno-ściekową i środowisko.</p> <p>W ramach określonych działań ustalono także potrzebę wspierania innowacji w firmach. Wskazane jest jednak wzmocnienie zapisów Strategii poprzez określenie ekoinnowacyjności jako pożądanego kierunku działań, w tym polegającej m.in. na zmniejszaniu zużycia surowców i energii, obniżaniu emisyjności produkcji, zwiększaniu udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym, zmniejszeniu zużycia wody, wydłużaniu cyklu życia produktu.</p> <p>Strategia nie odnosi się bezpośrednio do rodzajów działalności gospodarczej podlegających wsparciu, należy jednak zauważyć, że niektóre typy działalności, w tym eksploatacja kopalni, mogą stać w konflikcie z celami ochrony środowiska, w szczególności wywołując skutki takie jak hałas, pylenie, degradacja krajobrazu, powierzchni ziemi czy wód. Przedsięwzięcia te będą wymagały prowadzenia odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko na dalszych etapach.</p> <p>Dla wzmocnienia przyjętego celu w zakresie integracji z ochroną środowiska wskazane jest podkreślenie, że rozwój gospodarczy powinien odbywać się z uwzględnieniem dbałości o środowisko.</p>
2.2. Gmina o wysokim kapitale społecznym	Działania związane z budowaniem kapitału społecznego są pośrednio i długofalowo związane z celami ochrony środowiska poprzez kształcenie odpowiedzialnych społecznie i środowiskowo obywateli.
2.3. Gmina o wysokim potencjale dla rozwoju przedsiębiorczości	<p>Cele środowiskowe i integracja ochrony środowiska nie są uwidocznione w badanym celu. Jednakże zwiększanie kompetencji zawodowych i cyfrowych mieszkańców może prowadzić do zmniejszenia zużycia zasobów naturalnych (np. rezygnacja z drukowania pism, praca zdalna i zmniejszenie potrzeb transportowych), co pośrednio wpłynie na stan środowiska.</p> <p>Ważną przesłanką wskazaną do wprowadzenia w Strategii jest udzielanie wsparcia przede wszystkim przedsięwzięciom prośrodowiskowym.</p>
2.4. Gmina z nowoczesnym rolnictwem	<p>Wsparcie rozwoju lokalnych rynków rolnych oraz rozwój obszarów wiejskich w oparciu o zasoby endogeniczne ma istotny wpływ na stan środowiska, głównie poprzez zmniejszenie wpływu transportu.</p> <p>Kluczowe jest jednak dążenie do rozwoju rolnictwa zrównoważonego, realizowanego z poszanowaniem środowiska i ochroną przyrody, a także wspieranie rolnictwa ekologicznego, co wymaga silniejszego wyartykułowania w badanej Strategii. Należy również zwrócić uwagę na zagrożenie jakim jest powstawanie rolnictwa wielkoobszarowego, które może mieć negatywny wpływ na różnorodność biologiczną.</p>
Cel 3. Gmina otwarta na środowisko	
3.1. Gmina w zgodzie z jakością powietrza	<p>W badanym celu w pełni uwzględniono cele środowiskowe oraz zintegrowano ochronę środowiska. Poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie emisji zanieczyszczeń będzie mieć bezpośredni pozytywny wpływ na ekosystemy oraz różnorodność biologiczną.</p> <p>Budowa obwodnicy spowoduje wyprowadzenie liniowego źródła zanieczyszczeń poza obszar ścisłego centrum miasta i wpłynie na zmniejszenie emisji spalin oraz mniejszą ekspozycję ludności na zanieczyszczenie powietrza. Działanie to nie spowoduje jednak całkowitej eliminacji emisji spalin, lecz ich relokację. Wpłynie na poprawę warunków sanitarnych w mieście, jednocześnie w pasie wzdłuż obwodnicy nastąpi pogorszenie stanu</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	
	<p>środowiska. Jednak oceniając powyższe działanie kompleksowo, nastąpi zmniejszenie presji na środowisko, w tym zdrowie ludzi.</p> <p>Wspieranie działań związanych z wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne ma wymiar jednoznacznie pozytywny i sprzyjający ochronie środowiska.</p> <p>Zwiększanie powierzchni obszarów zielonych oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu korytarzy ekologicznych pozwoli na poprawę jakości powietrza i większą absorpcję zanieczyszczeń. W odniesieniu do korytarzy ekologicznych nie jest jednak jasne czy zamierzeniem Strategii jest aby pełniły one rolę korytarzy napowietrzających czy migracyjnych.</p>
3.2. Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego	<p>W bardzo dużym stopniu uwzględniono cele ochrony środowiska i zapewniono integrację ochrony środowiska, szczególnie poprzez zaplanowane działania w zakresie ochrony udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych, nasadzeń, ochrony gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej, gospodarki wodami opadowymi, w tym wdrażania małej retencji.</p> <p>Przewidziano również zadania z zakresu współpracy instytucjonalnej w zakresie zarządzania lasami, należy jednak wskazać, że zadanie to dotyczy raczej poziomu starostwa powiatowego.</p> <p>Wskazane jest aby przy realizacji zamierzonego celu wzmocnić adaptację do zmian klimatu rozumianą w szerszym zakresie, w tym z wykorzystaniem błękitno-zielonej infrastruktury, jak również ochrony bioróżnorodności i funkcjonowania ekosystemów.</p> <p>Wskazane jest również, aby nowe inwestycje były realizowane w pierwszej kolejności na terenach typu brownfield, co ograniczy przekształcanie gruntów rolnych na cele nierolnicze. Działanie to powinno dotyczyć wszystkich typów przedsięwzięć.</p>
3.3. Gmina ze spójną gospodarką komunalną	<p>Cel dotyczy wdrażania działań zmierzających do racjonalnej gospodarki odpadami bazującej na minimalizacji liczby powstających odpadów, promocji ich selektywnej zbiórki oraz zwiększania liczby punktów gromadzenia odpadów. Wskazano również potrzebę rekultywacji dzikich wysypisk śmieci oraz systematycznego monitoringu systemu gospodarowania odpadami oraz wpływu składowiska odpadów na środowisko.</p> <p>Przewidziane działania bardzo dobrze wpisują się w cele ochrony środowiska i zmierzają do zmniejszenia presji na środowisko. Rekomendowane jest zwiększenie nacisku na odzysk odpadów.</p>
3.4. Gmina proekologiczna	<p>Cel łączy działania miękkie nastawione na poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców jak również działania inwestycyjne.</p> <p>Zgodnie z Odnowioną Strategią ZR UE edukacja ekologiczna jest warunkiem koniecznym dla propagowania zmiany wzorca zachowań i zapewniania wszystkim obywatelom kluczowych kompetencji potrzebnych do osiągnięcia trwałego rozwoju.</p> <p>Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekologicznego niskoemisyjnego transportu oraz promocja komunikacji zbiorowej i rowerowej wiąże się bezpośrednio ze zmniejszeniem presji na środowisko związanej z przemieszczaniem się ludzi i transportem towarów.</p> <p>Wskazano również na potrzebę poprawy efektywności energetycznej budynków gminnych, przy czym doprecyzowania wymaga kwestia czy chodzi o budynki będące własnością gminy Strzelce Opolskie, czy też położone na terenie gminy. Lepsza efektywność energetyczna budynków oraz zwiększanie produkcji i zużycia energii ze źródeł odnawialnych bezpośrednio wpłynie na lepszą jakość powietrza oraz zmniejszenie wydobycia paliw kopalnych, a także na poprawę jakości życia mieszkańców i stan środowiska jako całości.</p>
Cel 4. Gmina otwarta na przestrzeń	
4.1. Gmina o wysokiej jakości infrastruktury technicznej	<p>Cel przewiduje działania inwestycyjne, które zostały przypisane również do innych obszarów interwencji. Zakłada systematyczne uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, jak również rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury technicznej. Inwestycje te będą miały istotny wpływ na stan środowiska, w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.</p> <p>Należy jednocześnie podkreślić potrzebę ograniczania ekspansji na obszary niezabudowane, poprzez preferowanie ponownego wykorzystania terenu i tym samym hamowanie niekontrolowanej suburbanizacji. Uzbrajanie nowych terenów powinno mieć</p>

Cele operacyjne	
	<p>ściśły związek z faktycznymi potrzebami inwestycyjnymi.</p> <p>Poprawa stanu technicznego dróg może wpłynąć na zmniejszenie poziomu emisji zanieczyszczeń do środowiska. Jednocześnie budowa nowych dróg trwale wpłynie na zmianę powierzchni ziemi oraz będzie oddziaływać na powietrze, wody i stan akustyczny. Wdrażanie rozwiązań z zakresu energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego pozwoli na długofalowe zmniejszenie presji na środowisko.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że zwiększanie ilości miejsc postojowych na obszarze miasta stoi w sprzeczności z określonymi w Strategii działaniami zmierzającymi do promowania komunikacji zbiorowej i rowerowej. Co prawda w ramach nowych parkingów miałyby powstawać również stacje ładowania pojazdów elektrycznych jako wsparcie elektromobilności, jednak nie wpłynie to w istotny sposób na zrównoważenie utraconych korzyści wynikających z ograniczenia ruchu samochodów na terenie miasta. Budowa parkingów zasadna jest w miejscach pozwalających na wykorzystanie ekologicznych środków transportu na dalszych etapach podróży np. w rejonie dworca PKP. Należy ich jednak unikać w rejonach gęsto zaludnionych, w tym w centrum miasta.</p> <p>W przypadku budowy dróg i parkingów wskazane jest promowanie projektów uwzględniających rozwiązania z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w celu zmniejszenia oddziaływania na środowisko i adaptacji do zmian klimatu.</p>
4.2. Gmina z doskonałą dostępnością komunikacyjną	<p>Rozwój transportu przy ograniczaniu oddziaływania na środowisko jest znaczącym wyzwaniem stojącym przed gminą Strzelce Opolskie. Pomimo bezpośredniego negatywnego oddziaływania inwestycji z zakresu komunikacji samochodowej na środowisko, realizacja celu jest niezbędna dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy i ma również wymiar pozytywny.</p> <p>W szczególności budowa obwodnicy miasta Strzelce Opolskie przyniesie również skutki pozytywne, polegające na relokacji zanieczyszczeń oraz minimalizacji dotychczasowego negatywnego wpływu transportu osobowego i ciężarowego na stan sanitarny powietrza w centrum miasta i zdrowie ludzi. Wpłynie w ten sposób na podniesienie jakości życia w mieście oraz poprawę środowiska w wymiarze lokalnym.</p> <p>Należy podkreślić, że skala i charakter oddziaływań będzie ściśle związana z lokalizacją danego odcinka drogi oraz przyjętymi rozwiązaniami technicznymi. Kwestie te będą podlegały rozstrzygnięciu w ramach kolejnych dokumentów i procedur środowiskowych.</p> <p>Przyjęty cel wskazuje również zdecydowanie pozytywne działania nastawione na potrzebę rozwijania komunikacji zbiorowej, zmniejszanie wykorzystania samochodów, wspieranie przemieszczania się rowerem i budowę nowych ciągów pieszo-rowerowych oraz przechodzenie na transport niskoemisyjny, w tym kolejowy. Przewidziane działania będą skutkowały zmniejszeniem presji na środowisko, poprawą jakości powietrza oraz zmniejszeniem skali zapotrzebowania na surowce. Działanie zwiększające atrakcyjność transportu rowerowego wpłyną również znacząco na aktywność i poprawę zdrowia ludzi</p> <p>Wdrażanie działań z zakresu inteligentnego monitoringu ruchu drogowego nie wpłynie bezpośrednio na stan środowiska, jednak pozwoli na zebranie rzeczywistych danych o skali zjawiska.</p>
4.3. Gmina dbająca o kształtowanie polityki przestrzennej	<p>Wzmocnienie roli planowania przestrzennego w realizacji polityki rozwoju oraz spójne całościowe spojrzenie na aspekty gospodarcze, społeczne, środowiskowe i przestrzenne jest ważnym działaniem zmierzającym do kreowania zrównoważonych miast i obszarów wiejskich. Cel koresponduje z działaniami zmierzającymi do zapobiegania rozpraszaniu zabudowy, poprawy spójności i atrakcyjności środowiska miejskiego, zwiększania ilości oraz jakości zieleni urządzonej, w tym parków kieszonkowych. W szczególności niekontrolowana suburbanizacja znacząco podnosi koszty społeczne, środowiskowe i ekonomiczne, związane z nieefektywnym wykorzystaniem przestrzeni.</p> <p>Z punktu widzenia środowiska istotne jest podkreślenie konieczności realizacji zadań zmierzających do rewitalizacji terenów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania realizowane w oparciu o programy rewitalizacji. Stwarza to również okazję do wprowadzenia zapisów proekologicznych, wpływających na poprawę jakości środowiska miejskiego poprzez zmniejszanie uciążliwości oddziaływania na otoczenie, działania na rzecz niskoemisyjności i efektywności energetycznej, tworzeniu nowych nasadzeń i przystosowaniu do zmian klimatycznych.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	
	<p>Przystosowanie przestrzeni do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami poprzez likwidowanie barier architektonicznych sprzyja włączeniu społecznemu i poprawie jakości życia. Działanie to jest neutralne pod względem środowiskowym, jednak niezwykle istotne na płaszczyźnie społecznej</p> <p>Rekultywacja terenów pokopalnianych i poprodukcyjnych ma wymiar jednoznacznie pozytywny i powinna prowadzić do poprawy jakości środowiska w skali lokalnej, przede wszystkim poprzez eliminację zanieczyszczeń (remediacja) i przywrócenie gruntom wartości użytkowych. W jednostkowych przypadkach może jednak dość do uszkodzenia lub likwidacji wykształconych samoistnie cennych ekosystemów np. gdy teren zdegradowany podlegał wieloletniej sukcesji naturalnej, co wymaga starannego rozpoznania na etapie diagnozy stanu środowiska.</p>
4.4. Gmina z atrakcyjną ofertą mieszkaniową	<p>Zwiększenie ilości mieszkań w gminie stanowi cel, który strategicznie ma wymiar pozytywny, jednak powinien być oceniany przez pryzmat faktycznych potrzeb oraz aspektów demograficznych. W tym kontekście działania zmierzające do realizacji budownictwa wielorodzinnego, w tym mieszkań komunalnych i chronionych są potrzebne. Działanie to pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców i pomimo nieznacznego wpływu na środowisko, jest ono pożądane jako zharmonizowane z celami zrównoważonego rozwoju. Należy jednak wskazać na potrzebę intensyfikacji zabudowy i preferowanie ponownego wykorzystania terenu na obszarach, które są już zurbanizowane, przy jednoczesnym przeciwdziałaniu suburbanizacji. Wskazane jest również zwracanie szczególnej uwagi na efektywność ekonomiczną i przestrzenną uzbrajania nowych terenów w sieci i drogi oraz minimalizowanie presji na środowisko.</p> <p>Zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko będzie miało wspieranie poprawy stanu technicznego budynków mieszkalnych oraz ich termomodernizacja, co pozwoli na zmniejszenie energochłonności budynków, poprawę jakości powietrza oraz mniejsze zapotrzebowanie na surowce kopalne.</p> <p>Większego podkreślenia wymaga ekologiczne podejście do budowy nowych osiedli, w tym z uwzględnieniem zmian klimatu, dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej, zielonymi dachami, małą retencją oraz kształtowaniem przestrzeni wspólnych o charakterze prospołecznym.</p>
4.5. Gmina o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego	<p>Kierunki działań przewidziane w ramach celu 4.5 dotyczą głównie działań pozainwestycyjnych, nie wywierających wpływu na środowisko. Opierają się na współpracy instytucjonalnej, w tym międzynarodowej, o charakterze kulturalnym, sportowym, edukacyjnym. Promują działalność organizacji pozarządowych oraz społeczeństwo obywatelskie. Wskazują na większe wykorzystanie nowoczesnych technologii przy promocji gminy.</p> <p>W zakresie dokumentów programowych określono potrzebę opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji pozwalającego na kompleksowe podejście do problemów występujących na zdegradowanych obszarach miejskich oraz procesu ich społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i gospodarczej odnowy. Kierunek działań wpisuje się w cel Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jakim jest poprawa jakości środowiska miejskiego, w tym na płaszczyźnie środowiskowej.</p>

Opracowanie własne

2. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWOJU

Nawiązując do klasyfikacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, poddano analizie zapisy Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ w celu identyfikacji celów operacyjnych i działań, które mogą stwarzać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz stanowić źródła zagrożeń. Zgodnie z przyjętymi wcześniej założeniami stopień oddziaływania oznaczono według skali punktowej, w tym:

Punktacja	Stopień oddziaływania
-3	Oddziaływanie zdecydowanie negatywne, które w istotny sposób wpłynie na stan środowiska i może wymagać podjęcia działań naprawczych.
-2	Oddziaływanie negatywne o średniej skali, które może wymagać przeprowadzenia odrębnej oceny oddziaływania na środowisko na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub etapie projektowania.
-1	Oddziaływanie którego ewentualne skutki dla środowiska będą nieznaczące lub którego wystąpienie jest jedynie potencjalne.
	Brak zidentyfikowanych oddziaływań.
1	Oddziaływanie pozytywne o niewielkiej skali
2	Oddziaływanie pozytywne, które może wpłynąć na poprawę aktualnego stanu środowiska lub zmniejszenie istniejących oddziaływań negatywnych
3	Oddziaływanie pozytywne które będzie odczuwalne jako istotna poprawa aktualnego stanu środowiska lub które zdecydowanie zmniejszy występujące obecnie oddziaływania

Tabela 2. Stopień oddziaływania zamierzeń Strategii Rozwoju na środowisko

Cele operacyjne	Kierunki działań	-3	-2	-1	0	1	2	3
Cel 1. Gmina otwarta na mieszkańca								
1.1. Gmina konkurencyjna w zakresie sportu i rekreacji	1.1.1. Systematyczna promocja imprez oraz gminnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku.							
	1.1.2. Modernizacja oraz budowa nowych obiektów sportowych, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni dopasowanych do potrzeb młodzieży.							
	1.1.3. Wspieranie organizacji pozarządowych w ich działalności w zakresie sportu i rekreacji.							
	1.1.4. Adaptacja terenów zielonych na przestrzenie publiczne z funkcjami sportu, rekreacji oraz wypoczynku.							
	1.1.5. Zwiększenie długości oraz atrakcyjności ścieżek i szlaków pieszo-rowerowych.							
	1.1.6. Zwiększanie dostępności do sportu i rekreacji dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.							
1.2. Gmina świadcząca wysokiej jakości usługi w zakresie pomocy społecznej	1.2.1. Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rodzinom w kryzysie.							
	1.2.2. Wspieranie i umocnienie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.							
	1.2.3. Rozwinięcie systemów wsparcia oraz poradnictwa dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.							
1.3. Gmina o wysokiej jakości bezpieczeństwa	1.3.1. Lobbowanie na rzecz budowy obwodnicy w ciągu drogi krajowej nr 94 dla zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w mieście Strzelce Opolskie.							
	1.3.2. Wspieranie zarządców dróg w modernizacji układów komunikacyjnych z oświetleniem przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów.							
	1.3.3. Rozwijanie systemu monitoringu w gminie wraz z jego bieżącą modernizacją.							
	1.3.4. Zwiększenie ilości patroli policji, szczególnie na obszarach narażonych na czyny zabronione.							
	1.3.5. Kontynuowanie współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej oraz wspieranie gminnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.							
	1.3.6. Systematyczna kontrola przeciwpowodziowa.							
1.4. Gmina w zgodzie z aktywnością obywatelską	1.4.1. Zwiększanie partycypacji społecznej na rzecz środowisk lokalnych poprzez organizację spotkań konsultacyjnych dotyczących obecnie występujących problemów.							

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	Kierunki działań	-3	-2	-1	0	1	2	3
	1.4.2. Zapewnienie możliwości udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym starszych oraz z niepełnosprawnościami, w życiu społecznym gminy.							
	1.4.3. Systematyczny rozwój Strzeleckiego Budżetu Obywatelskiego z możliwością tworzenia dodatkowych, wzorowanych na nim, programów wsparcia.							
	1.4.4. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych i wolontariatu oraz promocja dobrych praktyk działalności społecznej.							
	1.4.5. Rozszerzenie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie działań profilaktycznych oraz aktywizujących społeczność lokalną.							
1.5. Gmina o wysokim dostępie do zdrowia publicznego	1.5.1. Pomoc w doposażaniu placówek świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej.							
	1.5.2. Zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego w miejscach publicznych na terenie gminy.							
	1.5.3. Zwiększanie dostępności do usług rehabilitacyjnych, głównie dla osób starszych oraz dla osób z niepełnosprawnościami.							
Cel 2. Gmina otwarta na gospodarkę								
2.1. Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki	2.1.1. Inwestycje w infrastrukturę techniczną na terenach inwestycyjnych.							
	2.1.2. Promocja istniejących terenów inwestycyjnych, w tym poprzez Polską Agencję Inwestycji i Handlu oraz Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną.							
	2.1.3. Systematyczna współpraca z inwestorami na terenie gminy.							
	2.1.4. Wspieranie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w zakresie działalności gospodarczej oraz nowych form przetwarzania odpadów.							
2.2. Gmina o wysokim kapitale społecznym	2.2.1. Optymalizacja sieci szkolno-przedszkolnej w gminie.							
	2.2.2. Modernizacja infrastruktury oświatowej.							
	2.2.3. Wspieranie dostępności do edukacji przedszkolnej, w tym poprzez przebudowę i przekwalifikowanie obiektów gminnych.							
	2.2.4. Wspieranie szkół ponadpodstawowych w rozwijaniu przyszłościowych kierunków kształcenia.							
	2.2.5. Promocja edukacji zawodowej we współpracy z przedsiębiorstwami oraz Powiatowym Urzędem Pracy.							
	2.2.6. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi i zdrowotnymi oraz zagrożonych różnymi formami wykluczenia.							
2.3. Gmina o wysokim potencjale dla rozwoju przedsiębiorczości	2.3.1. Prowadzenie działań w zakresie zwiększania kompetencji mieszkańców, w tym zawodowych i cyfrowych.							
	2.3.2. Współpraca z instytucjami ds. zatrudnienia w zakresie analiz rynku pracy.							
	2.3.3. Podejmowanie działań wspierających na rynku pracy osoby z niepełnosprawnościami.							
	2.3.4. Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnych usług oraz gastronomii.							
	2.3.5. Wyważona polityka podatkowa gminy.							
	2.3.6. Wspieranie instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji przedsiębiorców.							
2.4. Gmina	2.4.1. Wzrost dostępności infrastruktury sanitarnej na obszarach wiejskich.							

Cele operacyjne	Kierunki działań	-3	-2	-1	0	1	2	3
z nowoczesnym rolnictwem	2.4.2. Promocja miejscowych gospodarstw rolnych oraz lokalnych produktów.							
	2.4.3. Wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych oraz przejmowania ich przez młodych rolników.							
Cel 3. Gmina otwarta na środowisko								
3.1. Gmina w zgodzie z jakością powietrza	3.1.1. Budowa obwodnicy oraz dróg przelotowych celem odsunięcia ruchu samochodowego od obszaru miejskiego.							
	3.1.2. Wspieranie działań związanych z wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.							
	3.1.3. Systematyczne zwiększanie obszarów zielonych oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu korytarzy ekologicznych.							
	3.1.4. Systematyczny monitoring w zakresie jakości powietrza atmosferycznego oraz spalania niedozwolonych substancji w gospodarstwach domowych.							
3.2. Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego	3.2.1. Systematyczny monitoring oraz ochrona udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych.							
	3.2.2. Współpraca instytucjonalna w zakresie zarządzania lasami oraz nasadzeń zlokalizowanych w obszarze gminy.							
	3.2.3. Ochrona gleb o najwyższym potencjalne oraz klasie bonitacyjnej, szczególnie w obszarach o wzmożonej bądź planowanej działalności rolniczej.							
	3.2.4. Stabilizowanie warunków wodnych oraz racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi, w tym wdrażanie małej retencji.							
	3.2.5. Systematyczne usuwanie odpadów z terenów cennych przyrodniczo.							
	3.2.6. Zwiększanie ilości tablic informacyjnych o istniejących walorach przyrodniczych gminy.							
3.3. Gmina ze spójną gospodarką komunalną	3.3.1. Systematyczne monitorowanie systemu gospodarowania odpadami oraz wpływu składowiska odpadów na środowisko.							
	3.3.2. Zwiększenie ilości punktów gromadzenia odpadów oraz rekultywacja dzikich wysypisk śmieci.							
	3.3.3. Aktywna promocja działań z zakresu selektywnej zbiórki odpadów.							
	3.3.4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie powstawania większej ilości odpadów.							
3.4. Gmina proekologiczna	3.4.1. Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców.							
	3.4.2. Poprawa efektywności energetycznej budynków gminnych.							
	3.4.3. Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekologicznego transportu oraz promocja komunikacji autobusowej i rowerowej.							
	3.4.4. Wdrażanie rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii, szczególnie na budynkach użyteczności publicznej.							
Cel 4. Gmina otwarta na przestrzeń								
4.1. Gmina o wysokiej jakości infrastruktury technicznej	4.1.1. Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury technicznej na terenie gminy.							
	4.1.2. Poprawa stanu oraz budowa nowych dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.							
	4.1.3. Wdrażanie rozwiązań z zakresu energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego.							
	4.1.4. Zwiększanie ilości miejsc postojowych z uwzględnieniem stacji ładowania pojazdów elektrycznych, szczególnie na obszarze miasta.							

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	Kierunki działań	-3	-2	-1	0	1	2	3
	4.1.5. Systematyczne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów inwestycyjnych.							
4.2. Gmina z doskonałą dostępnością komunikacyjną	4.2.1. Podejmowanie dalszych działań zmierzających do rozpoczęcia przez rząd procesu inwestycyjnego budowy obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 94.							
	4.2.2. Racjonalna budowa nowych ciągów pieszo-rowerowych.							
	4.2.3. Wdrażanie działań z zakresu Smart City, w tym inteligentnego monitoringu ruchu drogowego.							
	4.2.4. Zwiększanie znaczenia sieci kolejowej, a także terenów w okolicy dworca kolejowego w Strzelcach Opolskich oraz stacji w Szymiszowie i w Błotnicy Strzeleckiej.							
	4.2.5. Zorganizowanie transportu publicznego na terenie miasta w oparciu o tabor zeroemisyjny.							
4.3. Gmina dbająca o kształtowanie polityki przestrzennej	4.3.1. Kompleksowe podejście do planowania przestrzennego, w tym działania na rzecz zachowania zwartości zabudowy jako modelu uzasadnionego ekonomicznie.							
	4.3.2. Rekultywacja terenów pokopalnianych i poprodukcyjnych.							
	4.3.3. Zwiększanie na terenie miasta ilości oraz jakości zieleni urządzonej, w tym parków kieszonkowych.							
	4.3.4. Systematyczne likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.							
	4.3.5. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w mieście oraz na wioskach.							
4.4. Gmina z atrakcyjną ofertą mieszkaniową	4.4.1. Zwiększenie ilości mieszkań w gminie, w tym mieszkań komunalnych i chronionych.							
	4.4.2. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych wraz z termomodernizacją.							
	4.4.3. Wspieranie budownictwa wielorodzinnego poprzez udostępnianie i uzbrajanie terenów oraz kontynuację gminnego programu Twoje M.							
	4.4.4. Zapewnianie dobrej dostępności komunikacyjnej na obszarach zurbanizowanych.							
4.5. Gmina o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego	4.5.1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, pomocnego w zakresie ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym na odnowę zabytków.							
	4.5.2. Przebudowa, modernizacja i rozwój infrastruktury Strzeleckiego Ośrodka Kultury.							
	4.5.3. Promocja walorów gminy poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi internetowych, a także wydawnictw oraz nośników zewnętrznych.							
	4.5.4. Organizowanie wydarzeń kulturalnych, związanych z dziedzictwem kulturowym gminy, skierowanych zarówno do mieszkańców, jak i turystów.							
	4.5.5. Współpraca ze związkami międzygminnymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie uatrakcyjnienia oferty turystycznej i kulturalnej.							
	4.5.6. Rozwój kontaktów z miastami partnerskimi w obszarach kultury, sportu, turystyki, edukacji i działalności organizacji pozarządowych.							

Opracowanie własne

Przeprowadzona analiza celów operacyjnych i kierunków działań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ pozwala na wskazanie działań o możliwym największym oddziaływaniu na środowisko, zarówno w wymiarze pozytywnym jak i negatywnym. Do kierunków o oddziaływaniu zdecydowanie pozytywnym, które będzie odczuwalne jako istotna poprawa aktualnego stanu środowiska lub które zdecydowanie zmniejszy występujące obecnie oddziaływania zaliczono:

- działania zmierzające do poprawy jakości powietrza, w tym poprawy efektywności energetycznej obiektów (termomodernizacji) i wymiany źródeł ciepła oraz wdrażania transportu ekologicznego w tym zeroemisyjnego,
- działania na rzecz zwiększania powierzchni terenów zieleni, w tym zieleni urządzonej w miastach, oraz zachowania drożności korytarzy ekologicznych,
- ochronę udokumentowanych i potencjalnych zasobów naturalnych, gleb i wód oraz poprawę gospodarowania wodami opadowymi,
- rekultywację terenów pokopalnianych i poprodukcyjnych.

Nie stwierdzono natomiast kierunków działań oddziałujących na środowisko w sposób jednoznacznie negatywny. Cele i działania z zakresu rozbudowy infrastruktury technicznej i dróg oddziałują zarówno pozytywnie jak i negatywnie, jednak wszystkie wpisują się w cele zrównoważonego rozwoju. Ich wpływ na środowisko powinien być rozważany kompleksowo, jako wypadkowa wszystkich oddziaływań. Wskazano również na możliwe negatywne oddziaływanie kierunku określającego wsparcie innowacyjnych rozwiązań w zakresie działalności gospodarczej oraz nowych form przetwarzania odpadów, które może wymagać przeprowadzenia odrębnej oceny oddziaływania na środowisko na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub etapie projektowania.

3. OBSZARY WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEGO WSPARCIA

Obszar gminy Strzelce Opolskie zaliczany jest do grupy krajobrazów kulturowych, antropogenicznych, z fauną i florą w znacznym stopniu zorganizowaną i kontrolowaną przez człowieka. Dotychczasowe zagospodarowanie posiada głównie charakter rolniczy, grunty rolne stanowią łącznie około 58% powierzchni gminy, powierzchnia gruntów leśnych stanowi 31% (tzw. wskaźnik lesistości), a wód 1%. Grunty zainwestowane stanowią pozostałe 10%, w tym: grunty budowlane 5%, drogi i komunikacja 3%, infrastruktura 1% oraz tereny kopalni 1%.

Dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne oraz działania inwestycyjne na terenie gminy wytworzyły następujące konflikty przestrzenne mające wpływ na funkcjonowanie środowiska:

- rozwój kopalni na terenach stref ochrony pośredniej ujęć wody;
- istniejące osadnictwo i związana z nim emisja zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł ciepła,
- istniejący układ komunikacyjny i związana z nim immisja hałasu, drgań oraz zanieczyszczeń powietrza, co w szczególności dotyczy autostrady A4, dróg krajowych nr 94 i 88 oraz dróg wojewódzkich nr 409 i nr 426, a także linii kolejowej nr 132. W szczególności zagrożenie dotyczy centrum miasta Strzelce Opolskie.

Jako obszary wymagające szczególnego wsparcia w zakresie kumulacji negatywnych zjawisk przestrzennych w projekcie Strategii wskazano:

- obszary szczególnego zagrożenia hałasem w tym głównie obszary zurbanizowane zlokalizowane w mieście Strzelce Opolskie wzdłuż drogi nr 94,
- obszary występowania konfliktów przestrzennych związanych z eksploatacją surowców mineralnych,
- miasto Strzelce Opolskie jako średnie miasto tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Najpoważniejsze skutki dla środowiska wynikają z prowadzonej eksploatacji kopalni, w tym głównie ze względu na trwałe przekształcenie powierzchni ziemi oraz obniżanie poziomu wód podziemnych w wyniku odwodnienia kopalni, a także hałas, wibracje i zanieczyszczenie powietrza związane z eksploatacją. Kopalnie mają także zdecydowanie negatywny wpływ na krajobraz.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Prognozie oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego złoża wapieni triasowych „Strzelce Opolskie I”, „w części położonej w granicach administracyjnych gminy Strzelce Opolskie, w granicach obrębów ewidencyjnych

miasta Strzelce Opolskie oraz wsi Szczepanek”, eksploatacja złoża wapieni triasowych „Strzelce Opolskie I” odbywa się metodą odkrywkową, w jednym wyrobisku, dwoma poziomami (od poziomu I usytuowanego na wysokości 202,0 m n.p.m. do spągu warstw górażdżańskich oraz poziomu 155 m n.p.m. ustalonego w dokumentacji geologicznej, które stanowią dolną granicę planowanej eksploatacji). Cały obszar objęty powierzchnią eksploatacją jest istotnie przekształcony i podlega oddziaływaniom tejże działalności górniczej, co powoduje, że warunki występowania fauny i flory są niekorzystne, a ich skład istotnie ograniczony. Na terenie wyrobiska Kopalni Wapienia „Strzelce Opolskie” znajduje się największy w gminie sztuczny zbiornik wodny. Jego występowanie związane jest z zatopieniem najgłębszego, III poziomu kopalni. Zbiornik wodny w wyrobisku kopalni zajmuje powierzchnię około 13,6 ha, ma głębokość około 8-10 m i zawiera około 1 mln m³ wody.

Kopalnia wapienia „Strzelce Opolskie” jest odwadniana od 1974 r., a do maja 2003 r. wyrobisko było sukcesywnie pogłębiane. Ostatecznie w jego obrębie występują trzy poziomy eksploatacyjne: I (+202 m n.p.m.), II (+190 m n.p.m.) i III (+180 m n.p.m.). W układzie tym kopalnia „Strzelce Opolskie” posiadała trzy pompownie, po jednej na każdym poziomie, które odprowadzały dopływ wód podziemnych poza teren wyrobiska. W wyniku likwidacji cementowni, głównego odbiorcy wapieni oraz zmniejszonego zapotrzebowania na surowiec wapienny ze strony innych odbiorców w maju 2003 r., podjęto decyzję o zatopieniu najgłębszego, trzeciego poziomu kopalni i eksploatacji tylko poziomów I i II.

Odwodnienie kopalni jest prowadzone w oparciu o udzielone pozwolenia wodnoprawne, które obejmuje zgodę na:

- długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej w celu odwodnienia Kopalni Wapienia „Strzelce Opolskie” do rzędnej nie przekraczającej 188,5 m n.p.m.,
- odpompowywanie wód kopalnianych z rzępią w celu odwodnienia poziomu eksploatacyjnego wyrobiska Kopalni Wapienia „Strzelce Opolskie” do rzędnej nie przekraczającej 188,5 m n.p.m. w ilości $Q_{max} d = 74\ 400\ m^3/d$
- zrzut wód kopalnianych z wyrobiska za pośrednictwem rowu A-61 do cieku Sucha w ilości $Q_{max} d = 74\ 400\ m^3/d$.

Woda z pompowni głównej odprowadzana jest do rowu melioracyjnego A-61, który uchodzi do potoku Jędrzyń (wg Państwowego Rejestru Nazw Geograficznych - potoku Nietoczka), dopływu rzeki Suchej gdzie zasilają sztuczne stawy hodowlane zlokalizowane pomiędzy miejscowościami Breguła i Utrata. Wylot kolektora zrzutowego wód kopalnianych znajduje się w odległości około 1200 m na północ od terenu dawnej cementowni w miejscowości Rozmierka. Poprzez zrzut wód kopalnianych Kopalnia Wapienia „Strzelce Opolskie” wpływa na warunki hydrologiczne rowu melioracyjnego A-61. Kopalnia stanowi najpoważniejszy element drenażu wód podziemnych wodonośnego piętra triasowego we wschodniej części triasu opolskiego. Ilość wód odprowadzanych z systemu odwadniania kopalni należy uznać za stosunkowo wysoką. Średni dopływ do kopalni wynosi za okres 5 lat około 25 tys. m³/d (17,5 m³/min.). Działalność systemu odwadniania kopalni powoduje wytworzenie leja depresji. W opracowaniu pt. „Monitoring wód podziemnych w rejonie Strzelce Opolskich. Sprawozdanie za rok 2010”, wykonanym przez firmę AQUATOR Sp. z o.o. z Wrocławia podjęta została próba określenia zasięgu leja depresji Kopalni Wapienia „Strzelce Opolskie” na podstawie pomierzonego poziomu zwierciadła wód podziemnych w poziomie wapienia muszlowego. Lej depresji ma w przedstawionej interpretacji kształt kolisty i promień około 2 km, a w jego zasięgu znajduje się obszar oczyszczalni ścieków. Aktualny zasięg leja depresji Kopalni Wapienia „Strzelce Opolskie” obejmuje swym zasięgiem obszar położony pomiędzy Strzelcami Opolskimi na południu, a miejscowościami Rozmierka, Jędrzyń i Gąsiorowice na północy.

Działalność kopalni „Strzelce Opolskie” bezpośrednio nie wpływa na skład chemiczny wód podziemnych występujących w jej otoczeniu, jednak drenaż górniczy przyczynia się do przenoszenia (w strumieniu wód podziemnych) zanieczyszczeń pochodzących z innych źródeł zlokalizowanych na powierzchni terenu, w zasięgu leja depresji kopalni. W związku z działalnością systemu odwadniania kopalni wapienia „Strzelce Opolskie” nie stwierdzono występowania niekorzystnych zjawisk i procesów, takich jak: zmniejszenie plonów, osuszenie gleb, spadek kondycji szaty roślinnej, osiadanie powierzchni terenu oraz budowlane szkody górnicze”.

Kopalnia firmy Lhoist (dawny Opolwap) znajduje się obecnie w fazie stopniowego wygaszania eksploatacji oraz rekultywacji terenu. Wydobywanie nie było tu prowadzone poniżej zwierciadła wód podziemnych, stąd nie występują zbiorniki wodne, a oddziaływanie na wody jest zdecydowanie mniejsze. Problemem jest natomiast duży zdegradowany teren o znacznym stopniu przekształcenia i zubożenia siedlisk oraz zróżnicowanym ukształtowaniu. Teren wymaga rekultywacji technicznej oraz przyrodniczej.

Kopalnia „Szymiszów” znajduje się w fazie intensywnego rozwoju i sukcesywnie powiększa swój obszar, poprzez dokumentowanie coraz większego złoża. Wydobywanie na chwilę obecną nie jest prowadzone poniżej zwierciadła wód podziemnych, a najpoważniejszym oddziaływaniem są trwałe zmiany powierzchni ziemi oraz przekształcenie krajobrazu. Kopalnia stanowi źródło konfliktów społecznych, głównie z mieszkańcami wsi Szymiszów Osiedle i Szymiszów Wieś.

Przebiegające w granicach gminy drogi stanowią liniowe źródło zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego, głównie spalin, pyłu zawieszonego, substancji ropopochodnych oraz hałasu. Poziom immisji zanieczyszczeń zależy głównie od klasy drogi i obciążenia ruchem pojazdów, przy czym największe zagrożenie dla przyrody na obszarze gminy stanowi autostrada A4, natomiast dla zdrowia ludzi droga krajowa nr 94 przebiegająca przez centrum miasta Strzelce Opolskie.

W pasie terenu około 250 metrów po obu stronach autostrady A4 oraz wzdłuż dróg krajowych i dróg wojewódzkich, w tym w ścisłym historycznym centrum miasta Strzelce Opolskie, występuje wyraźne oddziaływanie akustyczne pochodzenia komunikacyjnego. Są to obszary o pogorszonym stanie środowiska, również ze względu na emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Immisja ponadnormatywnego hałasu wywołuje konieczność stosowania odpowiednich zabezpieczeń oraz działań zmniejszających zasięg i poziom oddziaływania zarówno przez zarządców dróg jak i użytkowników budynków, w szczególności przeznaczonych na funkcję mieszkaniową. Do działań tych należą m.in. wymiana nawierzchni, budowa ekranów akustycznych; właściwe planowanie przestrzenne polegające na odsuwaniu linii zabudowy dla budynków i terenów podlegających ochronie akustycznej od jezdni, przy jednoczesnym dopuszczeniu budowy budynków o innych funkcjach, które stanowią naturalny ekran akustyczny dla budynków chronionych. Konieczne jest także prowadzenie przez zarządcę (GDDKiA) stałego monitoringu poziomu hałasu.

W zakresie zanieczyszczenia powietrza największym problemem jest przekroczenie poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀, którego źródłem jest emisja ze źródeł komunikacyjnych tj autostrady A4, dróg krajowych nr 94 i 88 oraz drogi wojewódzkiej nr 409 i 426 oraz niska emisja wynikająca z ogrzewania domów węglem i paliwem niskiej jakości. Duży udział w zanieczyszczeniu powietrza ma również emisja napływowa z terenu konurbacji śląskiej. W badaniach wykonywanych na potrzeby monitoringu środowiska przez WIOŚ wskazano także na przekroczenie dopuszczalnego poziomu benzenu i benzo(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Poziom pozostałych zanieczyszczeń nie został przekroczony. Zgodnie z wynikami monitoringu jakości powietrza za rok 2020 strefa opolska została zaliczona do klasy C ze względu na przekroczone wartości dopuszczalne poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu B(a)P oraz ozonu O₃ w powietrzu. Przyznanie klasy C wskazuje na konieczność opracowania programów ochrony powietrza dla całej strefy.

4. OBSZARY WPŁYWAJĄCE NA OSIĄGNIĘCIE CELÓW STRATEGII I OCENA ICH ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ definiuje piętnaście obszarów wpływających na osiągnięcie zakładanych celów, w tym:

1. Budowa obwodnicy miasta – inwestycja realizowana w ramach rządowych programów przez instytucje centralne, przy wsparciu samorządu gminnego.
2. Budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych – m.in. kontynuacja gminnego programu Twoje M.
3. Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich.
4. Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni w gminie Strzelce Opolskie.
5. Inwestycje w infrastrukturę drogową – zgodnie z gminnym Planem Rozwoju Sieci Drogowej.

6. Modernizacja kompleksu pływackiego Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu.
7. Modernizacja obiektu socjalno-administracyjnego.
8. Remonty i modernizacja energetyczna budynków komunalnych wraz z rewitalizacją terenów wokół nich.
9. Retencjonowanie wód na terenie gminy Strzelce Opolskie.
10. Rewitalizacja Parku Renardów – jako wizytówki turystycznej gminy oraz przestrzeni rekreacyjnej, z której mieszkańcy miasta korzystają najczęściej.
11. Przebudowa Stadionu Miejskiego z dostosowaniem do wybranych dyscyplin lekkoatletycznych – wraz z budową oświetlenia treningowego i rozbudową pawilonu socjalno-administracyjnego.
12. Rozwój nowoczesnego oświetlenia miejskiego – wraz z systemem inteligentnego sterowania oświetleniem ulicznym.
13. Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – m.in. w ramach programu „Rowerem do pracy, po zakupy i po zdrowie”.
14. Utworzenie komunikacji miejskiej – w oparciu o autobusy zeroemisyjne.
15. Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła – m.in. poprzez gminne programy dotacji do wymiany systemów ogrzewania.

W powyższym zestawieniu oznaczono podkreśleniem zadania, które mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Należy jednak podkreślić, że wyszczególnione obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii, wymagają wdrożenia innych dokumentów programowych i planistycznych, które odpowiadają poszczególnym obszarom działań, a w procedurze ich późniejszego sporządzania konieczne będzie rozpatrzenie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Do obszarów o potencjalnie największym wpływie na środowisko, mogących wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zaliczono obszary nr 1, nr 3 i nr 5.

Budowa obwodnicy miasta Strzelce Opolskie, planowana w ciągu dróg krajowych nr 94 i 88, ze względu na docelową długość wynoszącą około 7,5 km oraz klasę drogi jako głównej przyspieszonej, kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Budowa będzie związana z wystąpieniem szeregu oddziaływań na środowisko, których skala i charakter będą ściśle powiązane z przebiegiem oraz przyjętymi rozwiązaniami technicznymi. Budowa obwodnicy zwiększy presję na środowisko w miejscu jej lokalizacji, jednocześnie wpłynie na realokację zanieczyszczeń z miejsc obecnie znacznie przeciążonych, przede wszystkim z centrum miasta Strzelce Opolskie, gdzie powinna nastąpić poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie jakości powietrza i poziomu hałasu, a także zdrowia ludzi i stanu zabytków.

Inwestycje w infrastrukturę drogową w zakresie dróg gminnych – podobnie jak w przypadku obwodnicy miasta, budowa dróg o nawierzchni twardej i długości powyżej 1 km innych niż autostrady i drogi ekspresowe, zaliczana jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Obszar działań wskazuje na inwestycje w zakresie rozwoju dróg gminnych, zatem służących głównie bezpośredniej obsłudze mieszkańców i przedsiębiorstw. Drogi te cechuje mniejsze natężenie ruchu, niższa prędkość przejazdu i poziom generowanego hałasu niż drogi wojewódzkie i krajowe. Jednak ich realizacja może stać w konflikcie z celami ochrony gruntów rolnych, wód i ochrony przyrody. Faktyczna ocena oddziaływania będzie w tym wypadku możliwa dopiero po określeniu lokalizacji danego odcinka drogi oraz poznaniu szczegółowych rozwiązań technicznych. Wskazane jest natomiast aby rozwój układu drogowego następował przy ograniczaniu oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie należy zauważyć, że diagnoza wykonana do Strategii rozwoju nie wskazuje problemów w zakresie dostępu do dróg, obszar działań należy zatem wiązać raczej z chęcią uzbrojenia nowych terenów pod inwestycje niż z obecnymi potrzebami.

Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich. W Polsce jako główne zagrożenia dla stanu jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) wskazywane są presje antropogeniczne związane z występowaniem obszarów nieskanalizowanych, z których w niekontrolowany sposób odprowadzane są ścieki

bytowe, komunalne i przemysłowe oraz presje o charakterze obszarowym, w tym głównie pochodzenia rolniczego. Wdrażanie działań związanych z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej wskazane jest w Programie wodno-środowiskowym kraju oraz w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych.

Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej ma niewątpliwie pozytywne oddziaływanie na środowisko pomimo czasowej presji związanej z budową. W szczególności sieć kanalizacji sanitarnej wpływa na poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych, a także na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń mogących przedostawać się do gleb ze zbiorników wybieralnych. Działania zmierzające do zwiększenia dostępności do sieci kanalizacji sanitarnej mają istotne znaczenie w związku z położeniem gminy Strzelce Opolskie w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 333 wymagającego najwyższej ochrony. Dodatkowo budowa sieci kanalizacyjnych przyczyni się do zlikwidowania zbiorników bezodpływowych.

Dostępność do sieci wodociągowej znacząco wpływa na poprawę jakości życia oraz zdrowie ludzi ze względu na stały monitoring czystości i proces uzdatniania wód.

W okresie budowy prowadzone prace spowodują krótkoterminową, lokalną zmianę ukształtowania powierzchni terenu, emisję hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Zmiany te będą odwracalne, a tereny zostaną przywrócone do stanu wyjściowego.

W okresie eksploatacji przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego wpływu na przyrodę, powietrze, gleby ani na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód. Nie będzie też źródłem emisji gazów cieplarnianych.

5. OCENA SKUTKÓW ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY, W TYM OBSZAR NATURA 2000

Zgodnie z art. 51 ust. 2. pkt. 2) lit. e) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie oddziaływania na środowisko określa się, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. W rozumieniu ustawy za znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 rozumie się „oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000; wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.”

Na terenie gminy Strzelce Opolskie położona jest część obszaru Natura 2000 PLH160002 Góra Św. Anny stanowiącego specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa). Obszar podlega ochronie ze względu na występowanie cennych dla Europy odmian buczyn, muraw kserotermicznych ze stanowiskami storczyków, zarośli okrajowych oraz ekstensywnie użytkowanych łąk (w tym eutroficznych) – siedliska o kodach 6210, 8210 i 9130. Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH 160002, zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu nr 11/12 z dnia 13 kwietnia 2012 r. ustanowiono plan zadań ochronnych. Dla poszczególnych siedlisk zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia oraz określono działania ochronne.

Projekt Strategii jako kierunek działań ustala ochronę udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych, co można utożsamiać z ochroną terenów objętych formami ochrony przyrody, tym samym wszystkie podejmowane przedsięwzięcia będą respektowały wymogi przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody. Ustalenia projektu Strategii nie wpłyną negatywnie na integralność Obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny, nie nastąpi również pogorszenie stanu chronionych siedlisk przyrodniczych ani stanu gatunkowego flory i fauny.

W granicach gminy Strzelce Opolskie zlokalizowane są obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w granicach których obowiązują zapisy ustawy o ochronie przyrody, planów ochrony i planów zadań ochronnych, a także zapisy aktów prawa miejscowego uchwalone przez poszczególne organy.

Park Krajobrazowy „Góra św. Anny” został powołany Rozporządzeniem Nr 0151/P/17/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny". Jednocześnie dla przedmiotowej formy ochrony obowiązuje Rozporządzenie Nr 0151/P/1/09 Wojewody Opolskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” (Dz. Urz. Woj. Op. z 2009 r. Nr 25, poz. 412). W gminie Strzelce Opolskie w granicach PK położone są tereny wsi Ligota Dolna i część terenów wsi Ligota Górna.

Wymogi wynikające z ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy-Stobrawsko-Turawskie” zawarte zostały w Uchwale Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (wraz ze zmianami). W granicach gminy Strzelce Opolskie, Obszar Chronionego Krajobrazu OChK „Lasy Stobrawsko-Turawskie” obejmuje w całości tereny wsi Kadłub i Osiek oraz w części tereny wsi: Grodzisko, Sucha, Jędrynie, Błotnica Strzelecka i Płużnica Wielka.

W odniesieniu do pomników przyrody konieczne jest uwzględnianie zasad ich ochrony określonych w uchwałach Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich ustanawiających poszczególne pomniki przyrody, w tym szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego obiektu.

Wprowadzone w Strategii zapisy, pomimo ogólnego sposobu sformułowania, wskazują na ochronę przyrody poprzez realizację celów i działań zawartych w przepisach odrębnych.

6. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

W wyniku realizacji zamierzeń określonych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ na funkcjonowanie i jakość środowiska będą oddziaływać różne czynniki mogące powodować wystąpienie potencjalnych problemów środowiskowych zależnie od wielkości i zakresu inwestycji.

W odniesieniu do wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych wystąpią oddziaływania krótkookresowe, chwilowe, mające związek z prowadzeniem budowy, w tym emisją hałasu, pyłów, spalin pochodzących ze środków transportu, pracujących maszyn oraz naruszenie struktury gleby i rzeźby terenu. Dodatkowo, w sposób trwały nastąpi zajęcie terenu i zniszczenie warstwy glebowej. Może wystąpić częściowe zniszczenie roślinności w miejscu przejazdów i prowadzenia prac budowlanych, które w okresie wegetacyjnym zostanie przywrócone do stanu pierwotnego.

Oddziaływania nieodwracalne mają związek z trwałym przekształceniem form ukształtowania terenu oraz z ewentualną wycinką drzew. Będą to oddziaływania nieodwracalne ze względu na fakt, iż na tym etapie nie przewiduje się fazy likwidacji inwestycji.

Oddziaływania odwracalne będą związane z obecnością zaplecza placu budowy, które po zakończeniu inwestycji przestanie funkcjonować, podobnie jak wszelkie oddziaływania z nim związane.

Wystąpienie pozostałych rodzajów oddziaływania zależne jest od rodzaju przedsięwzięcia, które scharakteryzowano poniżej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	Kierunki działań	Formy ochrony przyrody	Różnorodność biologiczna	Rośliny i zwierzęta	Ludzie	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	1.3.5. Kontynuowanie współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej oraz wspieranie gminnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.												
	1.3.6. Systematyczna kontrola przeciwpowodziowa.												
1.4. Gmina w zgodzie z aktywnością obywatelską	1.4.1. Zwiększanie partycypacji społecznej na rzecz środowisk lokalnych poprzez organizację spotkań konsultacyjnych dotyczących obecnie występujących problemów.												
	1.4.2. Zapewnienie możliwości udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym starszych oraz z niepełnosprawnościami, w życiu społecznym gminy.												
	1.4.3. Systematyczny rozwój Strzeleckiego Budżetu Obywatelskiego z możliwością tworzenia dodatkowych, wzorowanych na nim, programów wsparcia.												
	1.4.4. Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych i wolontariatu oraz promocja dobrych praktyk działalności społecznej.												
	1.4.5. Rozszerzenie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie działań profilaktycznych oraz aktywizujących społeczność lokalną.												
1.5. Gmina o wysokim dostępie do zdrowia publicznego	1.5.1. Pomoc w doposażaniu placówek świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej.												
	1.5.2. Zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego w miejscach publicznych na terenie gminy.												
	1.5.3. Zwiększanie dostępności do usług rehabilitacyjnych, głównie dla osób starszych oraz dla osób z niepełnosprawnościami.												
Cel 2. Gmina otwarta na gospodarkę													
2.1. Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki	2.1.1. Inwestycje w infrastrukturę techniczną na terenach inwestycyjnych.												
	2.1.2. Promocja istniejących terenów inwestycyjnych, w tym poprzez Polską Agencję Inwestycji i Handlu oraz Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną.												
	2.1.3. Systematyczna współpraca z inwestorami na terenie gminy.												
	2.1.4. Wspieranie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w zakresie działalności gospodarczej oraz nowych form przetwarzania odpadów.												

Cele operacyjne	Kierunki działań	Formy ochrony przyrody	Różnorodność biologiczna	Rośliny i zwierzęta	Ludzie	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	
2.2. Gmina o wysokim kapitale społecznym	2.2.1. Optymalizacja sieci szkolno-przedszkolnej w gminie.													
	2.2.2. Modernizacja infrastruktury oświatowej.													
	2.2.3. Wspieranie dostępności do edukacji przedszkolnej, w tym poprzez przebudowę i przekwalifikowanie obiektów gminnych.													
	2.2.4. Wspieranie szkół ponadpodstawowych w rozwijaniu przyszłościowych kierunków kształcenia.													
	2.2.5. Promocja edukacji zawodowej we współpracy z przedsiębiorstwami oraz Powiatowym Urzędem Pracy.													
	2.2.6. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi i zdrowotnymi oraz zagrożonych różnymi formami wykluczenia.													
2.3. Gmina o wysokim potencjale dla rozwoju przedsiębiorczości	2.3.1. Prowadzenie działań w zakresie zwiększania kompetencji mieszkańców, w tym zawodowych i cyfrowych.													
	2.3.2. Współpraca z instytucjami ds. zatrudnienia w zakresie analiz rynku pracy.													
	2.3.3. Podejmowanie działań wspierających na rynku pracy osoby z niepełnosprawnościami.													
	2.3.4. Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnych usług oraz gastronomii.													
	2.3.5. Wyważona polityka podatkowa gminy.													
	2.3.6. Wspieranie instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji przedsiębiorców.													
2.4. Gmina z nowoczesnym rolnictwem	2.4.1. Wzrost dostępności infrastruktury sanitarnej na obszarach wiejskich.													
	2.4.2. Promocja miejscowych gospodarstw rolnych oraz lokalnych produktów.													
	2.4.3. Wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych oraz przejmowania ich przez młodych rolników.													

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	Kierunki działań	Formy ochrony przyrody	Różnorodność biologiczna	Rośliny i zwierzęta	Ludzie	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Cel 3. Gmina otwarta na środowisko													
3.1. Gmina w zgodzie z jakością powietrza	3.1.1. Budowa obwodnicy oraz dróg przelotowych celem odsunięcia ruchu samochodowego od obszaru miejskiego. (w mieście / wzdłuż nowego przebiegu)												
	3.1.2. Wspieranie działań związanych z wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.												
	3.1.3. Systematyczne zwiększanie obszarów zielonych oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu korytarzy ekologicznych.												
	3.1.4. Systematyczny monitoring w zakresie jakości powietrza atmosferycznego oraz spalania niedozwolonych substancji w gospodarstwach domowych.												
3.2. Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego	3.2.1. Systematyczny monitoring oraz ochrona udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych.												
	3.2.2. Współpraca instytucjonalna w zakresie zarządzania lasami oraz nasadzeń zlokalizowanych w obszarze gminy.												
	3.2.3. Ochrona gleb o najwyższym potencjalnie oraz klasie bonitacyjnej, szczególnie w obszarach o wzmożonej bądź planowanej działalności rolniczej.												
	3.2.4. Stabilizowanie warunków wodnych oraz racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi, w tym wdrażanie małej retencji.												
	3.2.5. Systematyczne usuwanie odpadów z terenów cennych przyrodniczo.												
	3.2.6. Zwiększanie ilości tablic informacyjnych o istniejących walorach przyrodniczych gminy.												
3.3. Gmina ze spójną gospodarką komunalną	3.3.1. Systematyczne monitorowanie systemu gospodarowania odpadami oraz wpływu składowiska odpadów na środowisko.												
	3.3.2. Zwiększenie ilości punktów gromadzenia odpadów oraz rekultywacja dzikich wysypisk śmieci.												
	3.3.3. Aktywna promocja działań z zakresu selektywnej zbiórki odpadów.												
	3.3.4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie powstawania większej ilości odpadów.												

Cele operacyjne	Kierunki działań	Formy ochrony przyrody	Różnorodność biologiczna	Rośliny i zwierzęta	Ludzie	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
3.4. Gmina proekologiczna	3.4.1. Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców.												
	3.4.2. Poprawa efektywności energetycznej budynków gminnych.												
	3.4.3. Wdrażanie rozwiązań z zakresu ekologicznego transportu oraz promocja komunikacji autobusowej i rowerowej.												
	3.4.4. Wdrażanie rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii, szczególnie na budynkach użyteczności publicznej.												
Cel 4. Gmina otwarta na przestrzeń													
4.1. Gmina o wysokiej jakości infrastruktury technicznej	4.1.1. Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury technicznej na terenie gminy.												
	4.1.2. Poprawa stanu oraz budowa nowych dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.												
	4.1.3. Wdrażanie rozwiązań z zakresu energooszczędnego i inteligentnego oświetlenia ulicznego.												
	4.1.4. Zwiększanie ilości miejsc postojowych z uwzględnieniem stacji ładowania pojazdów elektrycznych, szczególnie na obszarze miasta.												
	4.1.5. Systematyczne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów inwestycyjnych.												
4.2. Gmina z doskonałą dostępnością komunikacyjną	4.2.1. Podejmowanie dalszych działań zmierzających do rozpoczęcia przez rząd procesu inwestycyjnego budowy obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 94. (w mieście/wzdłuż nowego przebiegu)												
	4.2.2. Racjonalna budowa nowych ciągów pieszo-rowerowych.												
	4.2.3. Wdrażanie działań z zakresu Smart City, w tym inteligentnego monitoringu ruchu drogowego.												
	4.2.4. Zwiększanie znaczenia sieci kolejowej, a także terenów w okolicy dworca kolejowego w Strzelcach Opolskich oraz stacji w Szymiszowie i w Błotnicy Strzeleckiej.												

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Cele operacyjne	Kierunki działań	Formy ochrony przyrody	Różnorodność biologiczna	Rośliny i zwierzęta	Ludzie	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
	4.2.5. Zorganizowanie transportu publicznego na terenie miasta w oparciu o tabor zeroemisyjny.												
4.3. Gmina dbająca o kształtowanie polityki przestrzennej	4.3.1. Kompleksowe podejście do planowania przestrzennego, w tym działania na rzecz zachowania zwartości zabudowy jako modelu uzasadnionego ekonomicznie.												
	4.3.2. Rekultywacja terenów pokopalnianych i poprodukcyjnych.												
	4.3.3. Zwiększanie na terenie miasta ilości oraz jakości zieleni urządzonej, w tym parków kieszonkowych.												
	4.3.4. Systematyczne likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.												
	4.3.5. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w mieście oraz na wioskach.												
4.4. Gmina z atrakcyjną ofertą mieszkaniową	4.4.1. Zwiększenie ilości mieszkań w gminie, w tym mieszkań komunalnych i chronionych.												
	4.4.2. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych wraz z termomodernizacją.												
	4.4.3. Wspieranie budownictwa wielorodzinnego poprzez udostępnianie i uzbrajanie terenów oraz kontynuację gminnego programu Twoje M.												
	4.4.4. Zapewnianie dobrej dostępności komunikacyjnej na obszarach zurbanizowanych.												
4.5. Gmina o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego	4.5.1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, pomocnego w zakresie ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym na odnowę zabytków.												
	4.5.2. Przebudowa, modernizacja i rozwój infrastruktury Strzeleckiego Ośrodka Kultury.												
	4.5.3. Promocja walorów gminy poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi internetowych, a także wydawnictw oraz nośników zewnętrznych.												
	4.5.4. Organizowanie wydarzeń kulturalnych, związanych z dziedzictwem kulturowym gminy, skierowanych zarówno do mieszkańców, jak i turystów.												
	4.5.5. Współpraca ze związkami międzygminnymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie uatrakcyjnienia oferty turystycznej i kulturalnej.												
	4.5.6. Rozwój kontaktów z miastami partnerskimi w obszarach kultury, sportu, turystyki, edukacji i działalności organizacji pozarządowych.												

Przewidywane działania zmierzające do zwiększenia udziału energetyki odnawialnej należy rozpatrywać w podziale na poszczególne źródła energii.

W zakresie inwestycji obejmujących realizację elektrowni wiatrowych może wystąpić:

- hałas mechaniczny emitowany przez pracującą turbinę,
- hałas w postaci szumu aerodynamicznego, emitowanego przez obracające się łopaty wirnika, którego natężenie jest uzależnione od „prędkości końcówek” łopat (tzw. tip speed),
- pole elektromagnetyczne oraz infradźwięki,
- w niewielkim zakresie może nastąpić wpływ na obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, wskazane jest zatem zachowanie możliwie dużych odległości turbin wiatrowych od granic wyznaczonych prawnie form ochrony przyrody.

Ważne jest aby uzależnić realizację przedsięwzięć z zakresu energetyki wiatrowej od wyników oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykonanej, m.in. w oparciu o przeprowadzony monitoring awifauny i hiropterofauny, z której wynikać będzie brak negatywnego oddziaływania na te grupy zwierząt. Prognozuje się wpływ projektowanych funkcji na krajobraz oraz na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, w tym oddziaływanie na środowisko akustyczne, oddziaływanie pola elektromagnetycznego. Oddziaływanie będzie miało zasięg zależny od wysokości całkowitej wiatraka oraz jego mocy i ilości turbin. Wyszczególnione wyżej oddziaływania będą dotyczyły głównie elektrowni wiatrowych o dużej wysokości całkowitej.

W przypadku terenów produkcji energii PE przeznaczonych pod fotowoltaikę zabudowa techniczna farmy, na którą składają się panele oraz infrastruktura towarzysząca, spowoduje wpływ projektowanej funkcji na środowisko poprzez:

- zajęcie terenu pod posadowienie paneli, budowę słupów nośnych linii energetycznych oraz budowę stacji rozdzielczych,
- zmianę warunków oświetlenia terenu i jego częściowe zacienienie,
- zmianę warunków wodnych poprzez nierównomierne pokrycie opadami powierzchni terenu,
- zmianę mikroklimatu poprzez nagrzewanie się dużych płaszczyzn paneli fotowoltaicznych,
- refleksy świetlne i odbicia sugerujące taflę wody, mogące stanowić zagrożenie dla ptactwa wodnego,
- ogrodzenie terenu stanowiące barierę przestrzenną utrudniającą przemieszczanie się zwierząt,
- zmiany w krajobrazie.

Potencjalnie mogą również wystąpić oddziaływania na ptaki związane z lokalizacją farm na łąkach będących miejscem żerowania i gniazdowania chronionych gatunków ptaków lub w sąsiedztwie korytarzy migracyjnych. W rejonie dużych powierzchniowo obszarów produkcji energii mogą wystąpić problemy z przemieszczaniem się gatunków zwierząt, przede wszystkim dużych. Oddziaływania negatywne będą związane przede wszystkim z okresem prowadzenia robót budowlanych, ze względu na nasilenie emisji hałasu, spalin i pyłów pochodzących z pracującego sprzętu na placu budowy oraz zniszczeniem pokrycia terenu. Mają one jednak charakter czasowy oraz częściowo odwracalny. W perspektywie 20-30 lat należy również brać pod uwagę konieczność demontażu i ponownego zagospodarowania dużej ilości odpadów pochodzących z wyeksploatowanych paneli fotowoltaicznych.

W przypadku budowy biogazowni na terenie istniejącej oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów, nie prognozuje się oddziaływania wykraczającego poza dotychczasowe zagrożenia. W tym wypadku biogazownia stanowi instalację komplementarną z podstawową funkcją terenu, mającą na celu zwiększenie jej efektywności i wykorzystanie istniejącego substratu do produkcji energii. Wpływ projektowanej funkcji na krajobraz, jakość zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, jakość gleb oraz zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, emisję zanieczyszczeń do atmosfery (uciążliwości zapachowe), emisję hałasu, nie będzie w istotny sposób wpływała na środowisko. Wystąpienie odpadów pofermentacyjnych oraz konieczność ich składowania i utylizacji może odbywać się w ramach działalności podstawowej składowiska i oczyszczalni ścieków. Nie wystąpi również trwałe wyłączenie gruntów z produkcji rolnej związane z zabudową techniczną biogazowni, będzie ona bowiem lokalizowana na terenach uprzednio przekształconych.

Oddziaływania pozytywne związane są ze stworzeniem warunków do wypełnienia strategicznych celów rozwojowych istotnych w skali kraju, regionu opolskiego i gminy Strzelce Opolskie, w tym jako realizacja zapisów Polityki ekologicznej państwa, a także Planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Budowa obwodnicy miasta Strzelce Opolskie, planowana w ciągu dróg krajowych nr 94 i 88, ze względu na docelową długość wynoszącą około 7,5 km oraz klasę drogi jako głównej przyspieszonej, kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Oddziaływanie na środowisko w fazie budowy będzie dotyczyło potencjalnie negatywnego oddziaływania maszyn budowlanych generujących hałas, zanieczyszczenie powietrza gazami (w tym CO₂), pyłami oraz lotnymi związkami chemicznymi (w trakcie nakładania nawierzchni bitumicznej) oraz możliwe przedostawanie się do gleby i wód substancji ropopochodnych. Oddziaływania te są krótkoterminowe, chwilowe i bezpośrednie. W sposób trwały w pasie prowadzonej inwestycji wystąpi: erozja gleby i degradacja jej dotychczasowej funkcji, wyłączenie gruntów z produkcji rolnej (w tym gleb chronionych) i leśnej, zmiana stosunków wodnych, zmiana krajobrazu. Możliwe jest negatywne oddziaływanie na zabytki w szczególności stanowiska archeologiczne. W zakresie różnorodności biologicznej, ochrony zwierząt i roślin, inwestycja spowoduje zajmowanie siedlisk płazów, ssaków i ptaków, pogorszenie ich stanu oraz niszczenie stanowisk roślin, usuwanie drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. Przedsięwzięcie nie wpłynie na obszar Natura 2000 ze względu na planowany przebieg poza jego granicami.

W fazie eksploatacji obwodnica miasta przyniesie zdecydowanie pozytywne skutki dla ludności i stanu środowiska na terenie miasta Strzelce Opolskie. Ze względu na wyprowadzenie dużej części ruchu poza miasto nastąpi ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu, co wpłynie na lokalną poprawę jakości powietrza na terenach przylegających do istniejących odcinków drogi krajowej w obszarach zabudowanych. Nastąpi również ograniczenie emisji hałasu, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa stanu zabytków (mniejsze zanieczyszczenie powietrza, drgania).

W pobliżu przebiegu nowej drogi oddziaływanie na ludzi i środowisko będzie znacznie mniejsze niż w mieście ze względu na jej lokalizację na obszarze niezabudowanym. Nastąpi redukcja emisji CO₂ wynikająca z poprawy płynności ruchu i zmniejszenia zużycia paliwa, a przez to redukcja emisji gazów cieplarnianych. Emisja hałasu nie ulegnie istotnym zmianom lub nieznacznie się zmniejszy, natomiast jego oddziaływanie na tereny chronione akustycznie ulegnie zdecydowanej redukcji.

Jednocześnie wystąpi trwałe wyłączenie obszarów z użytkowania leśnego lub rolniczego (w tym gruntów chronionych), zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gleby substancjami pochodzącymi z eksploatacji pojazdów, przerwanie ciągłości dróg podrzędnych (np. leśnych, polnych), kolizje z istniejącą infrastrukturą (np. wodociągi, linie energetyczne itp.). Możliwa jest fragmentacja siedlisk, kolizje ze zwierzętami, płoszenie zwierząt. Oddziaływanie na zabytki nie wystąpi.

Wśród działań minimalizujących oddziaływania wskazany jest dobry system odwodnienia połączony z odstojnikami, separatorami oraz zbiornikami retencyjnymi, realizacja przejść dla zwierząt, a także zastosowanie energooszczędnego oświetlenia. Wskazany jest również monitoring hałasu.

Inwestycje w infrastrukturę drogową w zakresie dróg gminnych – oddziaływanie na środowisko będzie podobne jak w przypadku obwodnicy miasta, jednak o mniejszej intensywności i zasięgu. Najważniejszym pozytywnym oddziaływaniem dróg będzie ich wpływ na powstanie nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych oraz wspieranie rozwoju gospodarki, co możemy określić jako wpływ na dobra materialne i ludzi. W pozostałym zakresie przeważać będą oddziaływania potencjalnie negatywne, zależne od lokalizacji drogi, jej klasy i przyjętych rozwiązań technicznych.

W zakresie budowy infrastruktury technicznej na potrzeby uzbrojenia terenów inwestycyjnych, najistotniejszym zadaniem jest budowa linii elektroenergetycznej 110kV oraz Głównego Punktu Zasilania. Przesył energii elektrycznej zarówno linią kablową, jak i napowietrzną, jest związany z oddziaływaniem tych linii na środowisko. Linie napowietrzne wielotorowe wysokich napięć zajmują stosunkowo wąski pas terenu, a dzięki odpowiedniemu rozmieszczeniu przewodów mogą emitować pole elektromagnetyczne o niskich wartościach i małym zasięgu. Wadą linii napowietrznych jest natomiast ich negatywny wpływ na krajobraz. Oddziaływania pozytywne związane są ze stworzeniem warunków do wypełnienia strategicznych celów rozwojowych istotnych

w skali kraju, regionu opolskiego i gminy Strzelce Opolskie, w tym jako realizacja zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa (zadanie postulowane). Oddziaływania negatywne związane są z okresem prowadzenia robót budowlanych, ze względu na nasilenie emisji hałasu, spalin i pyłów pochodzących z pracującego sprzętu na placu budowy. W okresie eksploatacji inwestycji będzie miała miejsce stała emisja pól elektromagnetycznych o zróżnicowanej częstotliwości w strefie propagacji sygnału od anten stacji bazowej telefonii komórkowej oraz na całym przebiegu linii napowietrznej. Dodatkowo możliwe jest wystąpienie hałasu w sąsiedztwie stacji rozdzielczych. W miejscu przeznaczonym pod budowę wieży kratowych, słupów i stacji elektroenergetycznych nastąpi trwałe zajęcie terenu i zniszczenie warstwy glebowej. Inwestycja spowoduje również trwałe zmiany w krajobrazie oraz zagrożenie dla ptaków. Oddziaływania bezpośrednie związane są z zajęciem i przekształceniem terenu pod budowę słupów nośnych linii oraz budowę stacji rozdzielczych, możliwą wycinką drzew i krzewów, emisją pyłów, spalin, hałasu podczas budowy oraz emisją pól elektromagnetycznych i hałasu w okresie użytkowania. Oddziaływania pośrednie mogą być związane z oddziaływaniem na wody podziemne w przypadku wystąpienia ewentualnej sytuacji awaryjnej czy zanieczyszczenia warstw gruntu, także w okresie budowy w przypadku awarii maszyn czy innych urządzeń związanych z wyciekiem oleju czy paliwa. Ponadto związane będą z oddziaływaniem linii wysokiego napięcia na ptaki, poprzez stwarzanie zagrożenia i utrudnianie przelotów. Oddziaływania długotrwałe, długookresowe, będą związane z oddziaływaniem w postaci promieniowania elektromagnetycznego oraz emisją hałasu.

Projektowane zbiorniki retencyjne nie będą miały istotnego wpływu na środowisko, z założenia mają to bowiem być zbiorniki suche, okresowo zbierające nadmiar wody w celu jej zmagazynowania na potrzeby rolnictwa oraz zabezpieczenia zabudowy przed występującymi podtopieniami. W przypadku budowy zbiorników stałych (mokrych) wystąpią oddziaływania związane bezpośrednio z zalaniem części doliny rzecznej oraz miejscowym zniszczeniem flory i fauny. Pośrednio wpłynie to na podpiętrzenie wód podziemnych, zmianę mikroklimatu oraz częściowe zmiany florystyczne i faunistyczne np. pojawienie się ptactwa wodnego. W sposób długookresowy będzie skutkowałą trwałymi zmianami w krajobrazie i funkcjonowaniu środowiska. Należy jednak podkreślić, że długofalowo zarówno w przypadku zbiorników suchych jak i mokrych, przeważać będą oddziaływania pozytywne. Realizacja zbiorników jest zgodna z potrzebą adaptacji do zmian klimatu i wynika z programów rządowych.

W przypadku dalszego powiększania obszarów przemysłu górniczego głównymi źródłami zagrożeń dla środowiska są przede wszystkim:

- roboty strzałowe (hałas eksplozji, drgania sejsmiczne, fala uderzeniowa, rozrzut odłamków),
- degradacja gruntów, przekształcenia krajobrazu i powierzchni ziemi (wyrobisko górnicze oraz zwałowisko wewnętrzne),
- zniszczenie siedlisk flory i fauny,
- wyłączenie gruntów z produkcji rolnej i leśnej,
- przeobrażenia warunków hydrodynamicznych w piętrze triasowym poprzez ukształtowanie leja depresji wokół kopalni oraz możliwe oddziaływanie skumulowane polegające na połączeniu oddziaływania i powiększeniu leja depresji występującego wokół kopalni Strzelce Opolskie I,
- zmiana warunków hydrologicznych cieków wodnych, do którego odprowadzane będą wody z odwadniania kopalni,
- emisja niezorganizowana (emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw w silnikach spalinowych sprzętu transportowego, takiego jak: koparki, ładowarki i samochody ciężarowe) oraz zanieczyszczenie powietrza pyłem.

Odnosząc powyższą analizę do określonych w projekcie Strategii kierunków działań, można wstępnie określić potencjalny zakres oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym na środowisko, zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

6.1 WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej (podpisaną w 1992 r. w czasie konferencji Narodów Zjednoczonych pn. Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro) różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy ona różnorodności w obrębie gatunku (różnorodność genetyczna), pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Bioróżnorodność ma podstawowe znaczenie dla ewolucji oraz trwałości układów podtrzymujących życie w biosferze. W celu ochrony bioróżnorodności konieczne jest przewidywanie, zapobieganie oraz zwalczanie przyczyn zmniejszania się lub jej zanikania. Ubożenie bioróżnorodności wyraża się poprzez utratę siedlisk, wymieranie gatunków oraz zmniejszanie zróżnicowania genowego w populacjach.

Dla zachowania i wzbogacania różnorodności biologicznej duże znaczenie ma zróżnicowanie siedlisk i oddziaływania człowieka, w szczególności ochrona siedlisk słabo lub wcale nieprzekształconych (naturalnych). Kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej w przestrzeni rolniczej mają zadrzewienia śródpolne, wody powierzchniowe, w tym stawy i oczka wodne, miedze, ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska. Na terenach leśnych kluczowe znaczenie mają spróchniałe drzewa i powalone pnie (martwe drewno), starodrzewy, torfowiska i polany śródleśne.

Do głównych czynników odpowiedzialnych za spadek różnorodności biologicznej należą¹³:

- rozbudowa miast, a zwłaszcza ekspansja niskiej, rozproszonej zabudowy w strefach podmiejskich wraz z jej infrastrukturą: drogami, ogrodzeniami, pawilonami handlowymi i usługowymi;
- likwidacja i degradacja naturalnych siedlisk w efekcie np. osuszania mokradeł, zabudowy dolin rzecznych, wprowadzania monokultur sosnowych na siedliska lasów czy też zalesiania piaszczyk;
- fragmentacja ekosystemów, m.in. w konsekwencji rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej oraz hydrotechnicznej;
- intensyfikacja i chemizacja wielkoobszarowego rolnictwa;
- introdukcja gatunków obcego pochodzenia, zwłaszcza ekspansywnych, powodujących wypieranie gatunków rodzimych;
- zmiany klimatu.

Projekt Strategii wskazuje potrzebę ochrony udokumentowanych i potencjalnych zasobów naturalnych (co można utożsamiać również jako zasoby przyrodnicze) oraz tworzenie korytarzy ekologicznych (jako zadanie z zakresu ochrony powietrza), racjonalną gospodarkę wodną oraz tworzenie nowych zadrzewień i terenów zieleni. Natomiast żadne z zadań nie odnosi się wprost do różnorodności biologicznej. Nie są również oczekiwane żadne rezultaty w tym zakresie. Jednocześnie jako kierunek działań Strategia określa przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, tereny inwestycyjne, a także budowę nowych dróg. W dokumentach strategicznych na szczeblu międzynarodowym i krajowym wyraźnie podkreśla się, że niekontrolowana, rozproszona zabudowa jest jednym z czynników wpływających na utratę różnorodności biologicznej oraz pogorszenie lub przerwanie funkcjonowania korytarzy ekologicznych. Działania związane z lokalizacją nowej zabudowy należy więc prowadzić w sposób planowy, dążąc do koncentracji zabudowy i minimalizacji jej oddziaływania na środowisko i przyrodę. Przy zachowaniu dużej dbałości działania te mogą nieznacznie wpłynąć na zmniejszenie różnorodności biologicznej, jednak oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny, w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Zajęcie dużych obszarów pod lokalizację modułów fotowoltaicznych spowoduje zmiany w strukturze przyrodniczej w rejonie planowanych inwestycji, głównie ze względu na ogrodzenie terenu stanowiące barierę w przemieszczaniu się dla średnich i dużych zwierząt. W przypadku niewielkich ssaków oraz płazów, gadów

¹³ Symonides E. 2014. Różnorodność biologiczna Polski - jej stan, zagrożenia i prawno-organizacyjne aspekty ochrony. Przyszłość. Świat - Europa - Polska. Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus”, 2/30: 12-35

i owadów, dla zapewnienia ich swobodnej migracji wystarczające jest pozostawienie wolnej przestrzeni wynoszącej 15 cm pomiędzy siatką a powierzchnią ziemi oraz użycie siatki ogrodzeniowej o dużych oczkach.

Projektowane przeznaczenie części terenu pod zbiorniki retencyjne może długofalowo wpłynąć na poprawę różnorodności biologicznej poprzez pojawienie się nowych gatunków flory i fauny związanej z wodą, być może także tych najcenniejszych w skali krajowej i europejskiej. Należy jednak zwracać uwagę, aby nie lokalizować zbiorników małej retencji w miejscach występowania ekosystemów o znacznej różnorodności biologicznej, np. wilgotne łąki, obszary podmokłe.

Nie przewiduje się zmniejszenia ilości gatunków występujących obecnie na obszarze gminy, jednak zasięg przestrzenny ich występowania może ulec niewielkim modyfikacjom, wynikającym między innymi z rozbudowy kopalni.

Negatywne oddziaływania związane z działalnością górniczą, będą występowały do czasu zakończenia eksploatacji kopaliny (wapienie triasowe, piaski i żwiry). Docelowo, po zakończeniu eksploatacji i przeprowadzeniu procesu rekultywacyjnego terenów poeksploatacyjnych polegającego m.in. na odtworzeniu lub ukształtowaniu nowych biologicznych wartości użytkowych gruntu na podstawie rozpoznania poszczególnych nieużytków oraz możliwości ich zagospodarowania (w tym odbudowę biologiczną zboczy zwałowisk i skarp wyrobiska, odtworzenie siedlisk leśnych na obszarach podatnych, utworzenie zbiornika wodnego w obrębie wyrobiska, pozostawienie części terenów poeksploatacyjnych naturalnej sukcesji), należy oczekiwać pozytywnych rezultatów w postaci nadania nowych wartości, jak również potencjalnego zwiększenia bioróżnorodności tego obszaru. Przy podejmowanych pracach projektowych należy podkreślać, że rozwój gminy i zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego nie powinny być realizowane kosztem środowiska, w tym obszarów chronionych.

Bardzo ważne będą również działania w obszarze rozwoju nowoczesnego rolnictwa, które mogą doprowadzić do istotnych zmian krajobrazu, likwidacji oczek wodnych, miedz i zadrzewień śródpolnych, a w konsekwencji również do zmniejszenia różnorodności biologicznej. Z tego względu ważne jest aby promować działania, które będą przywracały mozaikę krajobrazu rolniczego i zmniejszały monokultury upraw.

Biorąc pod uwagę obecny charakter i stan siedlisk na obszarze gminy Strzelce Opolskie, w znacznym stopniu zdegradowanych, o silnym przekształceniu naturalnych ekosystemów, należy stwierdzić, że realizacja ustaleń Strategii nie wpłynie w istotny sposób na zmniejszenie różnorodności biologicznej. Nie przewiduje się również zmniejszenia ilości występujących na obszarze gminy gatunków, a zasięg przestrzenny ich występowania nie ulegnie zasadniczym zmianom. Oczekiwane jest natomiast wyraźne wyartykułowanie i podkreślenie w Strategii Rozwoju konieczności ochrony różnorodności biologicznej i uwzględniania jej potrzeb we wszystkich działaniach o charakterze inwestycyjnym.

6.2 WPŁYW NA ZDROWIE LUDZI

Do czynników, które w sposób bezpośredni oddziałują negatywnie na zdrowie ludzi należy zaliczyć poziom emisji pól elektromagnetycznych jonizujących i niejonizujących, poziom hałasu, stan zanieczyszczenia wód i powietrza, a także jakość środowiska w aspekcie estetycznym.

W kontekście działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ największe znaczenie będą miały działania zmierzające do rozwoju infrastruktury technicznej, w tym budowy dróg, sieci energetycznej wysokiego napięcia, sieci wodno-kanalizacyjnej, odnawialnych źródeł energii. Negatywne oddziaływanie będzie związane głównie z fazą realizacji przedsięwzięcia (emisja pyłów, hałasu, wibracji), jednak będą one miały charakter krótkotrwały i odwracalny.

Stałe oddziaływanie na zdrowie ludzi będzie miała budowa linii elektroenergetycznej 110kV i Głównego Punktu Zasilania na obszarze przemysłowym w Warmątowicach oraz wytwarzane przez nie pola elektromagnetyczne (PEM). Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Są one

zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Należy jednak podkreślić, że planowana inwestycja przebiega w dużej odległości od zabudowań mieszkalnych.

Oddziaływanie długoterminowe na zdrowie ludzi wiąże się głównie z fazą eksploatacji obwodnicy miasta Strzelce Opolskie oraz stałą emisją zanieczyszczeń powietrza i wód oraz emisją hałasu, co zostanie opisane w kolejnych punktach. Należy jednak podkreślić, że nastąpi wyprowadzenie znacznej części ruchu pojazdów poza tereny zabudowane i zamieszkane miasta Strzelce Opolskie, a w centrum oddziaływania te ulegną zdecydowanej redukcji, w szczególności w najbliższym sąsiedztwie obecnej drogi krajowej nr 94. Zatem oddziaływanie na zdrowie ludzi związane z budową obwodnicy będzie miało wymiar pozytywny.

Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi będą miały również wszystkie działania o charakterze edukacyjnym, sportowym i rekreacyjnym, podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i przyrody, adaptacji do zmian klimatu, gospodarowania wodą, zwiększania aktywności oraz wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego i podnoszące jakość życia. Ważnym obszarem działania jest wspieranie profilaktyki zdrowotnej, opieki medycznej, dostępności do usług społecznych i medycznych dla seniorów i osób o specjalnych potrzebach, a także podejmowanie działań na rzecz włączenia społecznego dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem.

Podsumowując, można stwierdzić, że osiągnięcie założonych celów oraz realizacja działań i projektów strategicznych wpłynie pozytywnie na jakość życia i zdrowie ludzi na obszarze gminy Strzelce Opolskie.

6.3 WPŁYW NA FLORĘ I FAUNĘ

Na etapie Prognozy oddziaływania na środowisko nie przewiduje się zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych, w tym siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty oraz stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, a także gatunków zagrożonych wyginięciem lub rzadkich. Na skutek dalszej antropogenizacji obszaru gminy Strzelce Opolskie, świat zwierząt i roślin nie ulegnie istotnym zmianom.

Do pozytywnych zapisów Strategii należy zaliczyć działania zmierzające do zwiększenia powierzchni terenów zieleni i zadrzewień oraz utrzymania korytarzy ekologicznych, co sprzyjać będzie odbudowie powiązań ekologicznych stanowiących źródło wymiany genetycznej. Przy nasadzeniach należy jednak podkreślać konieczność stosowania gatunków rodzimych, nieinwazyjnych.

Ważnym działaniem wpływającym na poprawę stanu siedlisk i stanowisk roślin jest ochrona udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych. Strategia nie wskazuje wprost obszarów objętych formami ochrony przyrody czy siedlisk, jednak mogą być one przyporządkowane do tego działania.

Najistotniejsze oddziaływanie negatywne związane jest z prowadzoną działalnością górniczą, a jego konsekwencją jest przekształcenie terenu w obrębie wyrobiska górniczego, zakładu przerobczego i zaplecza administracyjno-socjalnego kopalni. Na tych obszarach siedliska flory zostały zniszczone lub nastąpiło istotne zubożenie różnorodności roślinności. Obszar istniejących wyrobisk jest zdominowany przez roślinność ruderalną i synantropijną. W szczególności dotyczy to terenu spągu oraz skarp i hałd. W perspektywie długookresowej, po zakończeniu działalności kopalni i przeprowadzeniu procesu rekultywacyjnego przewiduje się poprawę stanu siedlisk. Działania związane z rozwojem kopalni nie zostały wprost zapisane w Strategii rozwoju, nie są bowiem zadaniem gminy, jednak będą mogły być realizowane w ramach wspierania przedsiębiorczości i współpracy z przedsiębiorcami.

Wpływ obwodnicy na florę i faunę będzie miał miejsce głównie w fazie budowy poprzez zniszczenie i fragmentację siedlisk. Na etapie eksploatacji głównym problemem mogą być kolizje ze zwierzętami, w tym płazami, gadami i ssakami. Istotne jest więc projektowanie przejść dla zwierząt.

W celu minimalizacji oddziaływania na środowisko farm fotowoltaicznych, ich lokalizacja powinna mieć miejsce poza obszarami występowania cennych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk. Ze względu na ogrodzenie terenu, stanowiące barierę przestrzenną, mogą wystąpić problemy w przemieszczaniu się dużych zwierząt, stąd elektrownie słoneczne nie powinny być lokalizowane w granicach korytarzy ekologicznych. Fotowoltaika na terenach rolniczych może natomiast przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc

żerowania oraz gniazdowania w obrębie fragmentów trawiastych pomiędzy panelami i sektorami (np. dla łuszczaków).

6.4 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zmiany antropogeniczne hydrosfery w obrębie łądów można podzielić na trzy grupy¹⁴: a) zmiany bilansu wodnego poszczególnych obszarów i powiązane z tym zmiany sieci hydrograficznej, b) zmiany charakteru chemicznego i biologicznego wód, c) zmiany termiczne, przy czym zasadniczo mają one raczej charakter lokalny. Na zmiany bilansu wodnego wpływa wiele różnych czynników, w tym głównie eksploatacja wód głębinowych i powierzchniowych do celów bytowych i przemysłowych oraz odwadniania kopalni, która przy nadmiernym poborze może prowadzić do powstawania lejów depresyjnych, a nawet osiadania gruntu.

Degradacja wód podziemnych obszaru gminy Strzelce Opolskie jest związana przede wszystkim z eksploatacją kopalni, postępującą urbanizacją oraz prowadzoną działalnością rolniczą. Zagrożenia wód głębinowych wiążą się bezpośrednio z budową geologiczną terenu. Największe zagrożenia występują na terenach, których utwory geologiczne nie zapewniają pełnej izolacji wód głębinowych od skutków działalności gospodarczej człowieka. W centralnej i południowej części gminy Strzelce Opolskie w wodach wapienia muszlowego powszechnie występują podwyższone stężenia azotanów, a ich zawartość w studniach ujęć komunalnych dla miasta i okolicznych wsi systematycznie wzrasta.

W wyniku dalszej eksploatacji kopalni z istniejących i nowych złóż, w szczególności w przypadku pogłębienia wydobycia poniżej lustra wód podziemnych, prognozuje się rozszerzenie istniejącego leja depresji oraz możliwość powstania nowego leja wokół kopalni w Szymiszowie.

Ze względu na docelowy znaczny stopień urbanizacji planowanych terenów inwestycyjnych nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej oraz powstanie nowych, utwardzonych i uszczelnionych nawierzchni, co utrudni naturalny obieg wód i spowoduje dalsze zmniejszenie retencji i infiltracji wód, jak również konieczność odprowadzenia dużej ilości wód opadowych i roztopowych, szczególnie w sytuacji wystąpienia ulewnych lub długotrwałych deszczy. W Strategii Rozwoju wskazane jest nie tylko promowanie realizacji zbiorników małej retencji, ale również zwiększania znaczenia i udziału błękitnej infrastruktury oraz wykorzystanie wody „szarej” do ponownego użytku.

Zbiorniki małej retencji wpłyną na zmianę lokalnych warunków hydrologicznych, jak również pozostałych komponentów środowiska. Nastąpi zwiększenie powierzchni wód otwartych, co wpłynie bezpośrednio na zmianę mikroklimatu i lokalny ekosystem. Przewiduje się także podniesienie poziomu wód gruntowych oraz zwiększenie retencji wody. Ogromny wpływ na zmianę stosunków wodnych mają również melioracje oraz regulacja koryt rzek i potoków powodująca zmniejszenie lokalnej retencji oraz przyspieszenie odpływu wód. Wskazane jest aby działanie dotyczące racjonalnej gospodarki wodnej wiązało się również z przywracaniem naturalnego biegu cieków wodnych, zmniejszeniem odpływu wód, przywracaniem terenów podmokłych, co pozwoli na lepszą adaptację do zmian klimatu, szczególnie w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych, w tym powodzi błyskawicznych.

Zmiany charakteru chemicznego i biologicznego wód powierzchniowych i podziemnych związane są głównie z przedostawaniem się do nich nieoczyszczonych ścieków pochodzenia bytowego i przemysłowego jak również rolniczego, w tym spływ powierzchniowy nawozów z pól. Ścieki bytowe i komunalne związane są z potrzebami higieniczno-sanitarnymi mieszkańców oraz utrzymaniem czystości terenów mieszkaniowych, a ich jakość powinna charakteryzować się składem odpowiadającym normom ochrony środowiska.

Zgodnie ze stanem istniejącym ścieki komunalne z terenów zainwestowanych gminy odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Strzelcach Opolskich poprzez system kanalizacji sanitarnej. Projekt Strategii Rozwoju wskazuje potrzebę dalszej rozbudowy kanalizacji sanitarnej w celu obsługi terenów projektowanego zainwestowania oraz stopniowej likwidacji zbiorników bezodpływowych. Działanie to wpłynie bezpośrednio na

14 Rychling A. Solon J. Ekologia krajobrazu, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa 1998, s.135

poprawę stanu wód powierzchniowych, a pośrednio również na wody podziemne. Realizacja ustaleń Strategii jest w tym zakresie zgodna z wytycznymi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Negatywne oddziaływanie przedsięwzięć polegających na rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej wystąpi głównie w fazie budowy i może być skutecznie ograniczone czasowo i miejscowo m.in. poprzez stosowanie rozwiązań prawnych służących zapobieganiu presji na środowisko, w tym poprzez ocenę oddziaływania na środowisko.

Budowa planowanej obwodnicy miasta jak również nowych dróg na terenach inwestycyjnych wiąże się z potencjalną możliwością przedostawania zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego do wód powierzchniowych i do gruntu. Przy obecnym stanie wiedzy i możliwości technicznych zagrożenie to może być skutecznie zminimalizowane poprzez zastosowanie filtrów, separatorów olejów, odstożników oraz systematyczny monitoring. Można zatem założyć, że przy zastosowaniu BAT przedsięwzięcia drogowe nie będą w fazie eksploatacji wpływać negatywnie na zmiany jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Wystąpienie zmian termicznych nie jest prognozowane na terenie gminy Strzelce Opolskie. Nie przewiduje się lokalizacji zakładów wymagających zwiększonej ilości wody jako czynnika chłodzącego.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w wyniku realizacji ustaleń Strategii Rozwoju może nastąpić znacząca zmiana stosunków wodnych związana ze zwiększonym poborem wód podziemnych, odprowadzeniem dużej ilości wód opadowych i roztopowych pochodzących z terenów przemysłowych i pozostałych terenów zabudowanych, odprowadzenie dużej ilości wód pochodzących z odwodnienia kopalni, co wpłynie na reżim hydrologiczny odbiornika, budową zbiorników retencyjnych. W szczególnych sytuacjach może również nastąpić zmiana potencjału energetycznego wód. Nie przewiduje się natomiast wzrostu zanieczyszczenia biologicznego i chemicznego wód, co pozwoli na nie pogarszanie stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych

6.5 WPŁYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT AKUSTYCZNY

Antropogeniczne oddziaływanie na atmosferę dotyczy zmian składu chemicznego, zmian składu mechanicznego, w tym zapylenia oraz zmian bilansu energetycznego, a jego skutki mają najczęściej charakter ponadlokalny, a w efekcie skumulowanym nawet globalny.

Zmiany składu chemicznego atmosfery polegają głównie na zwiększeniu koncentracji dwutlenku węgla, spadku stężenia tlenu, zmian stężenia i rozmieszczenia ozonu, wzroście zawartości dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz innych substancji chemicznych w tym metali ciężkich, a nawet substancji promieniotwórczych. Zmiany te są głównie efektem wzrostu spalania paliw, wzrostu liczby ludności, niszczenia lasów oraz zatrucia wód przybrzeżnych. W efekcie zmian składu chemicznego atmosfery może wystąpić tzw. efekt cieplarniany, zakwaszenie gleb i wód powierzchniowych, zmniejszenie biomasy, obumieranie drzew, zmiany biochemiczne w organizmach żywych. Efekt cieplarniany wywołany jest również poprzez wzrost zapylenia atmosfery, będący wynikiem emisji ze źródeł punktowych i obszarowych (fabryki, elektrownie, cementownie, składowiska odpadów, kopalnie odkrywkowe) oraz erozji gleb, osuszania bagien i wycięcia lasów. Ogromne znaczenie mają również zmiany bilansu energetycznego powodowane bezpośrednio przez tzw. wyspy ciepła tj. obszary zabudowy, głównie w miastach.

Określone w Strategii rozwoju cele i działania związane z ochroną powietrza, w tym poprawa efektywności energetycznej budynków, wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, promocja transportu publicznego, w tym zeroemisyjnego – będą miały trwały pozytywny wpływ na poprawę stanu powietrza na obszarze gminy Strzelce Opolskie.

Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego jest jednym z celów ustalonych w ramach Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Opolskiego uchwalonego Uchwałą Nr XX/193/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 lipca 2020 r. Należy w tym miejscu wspomnieć, że Strategia Gminy Strzelce Opolskie nie wskazuje działań związanych z rozbudową istniejącej sieci ciepłowniczej, jest natomiast bardziej nastawiona na działania zmierzające do wymiany indywidualnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, niskoemisyjne.

W zakresie wskazanych w Strategii rozwiązań związanych z transportem, niewątpliwie pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza będą miały zamierzenia w zakresie rozbudowy ścieżek rowerowych, w tym ścieżek łączących poszczególne miejscowości wraz z infrastrukturą towarzyszącą, jak również wymiana taboru autobusowego na

pojazdy niskoemisyjne, spełniające najwyższe normy jakości spalin. Natomiast najistotniejszy pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście będzie miała budowa obwodnicy, co wpłynie na ograniczanie ruchu pojazdów w centrum miasta i poprawienie płynności przejazdu, skutkujące mniejszą emisją spalin i hałasu jak również niższą emisją wtórną pyłu.

Na poprawę stanu powietrza i środowiska ogółem pozytywny wpływ będzie miało również zwiększanie udziału zieleni w granicach terenów zabudowanych, w tym tworzenie parków kieszonkowych, tworzenie i utrzymywanie korytarzy napowietrzających, ograniczanie miejskiej wyspy ciepła.

Długofalowo, istotny pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza, przyniosą również działania edukacyjne wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, promujące zmianę wzorca zachowań np. poprzez dojazdy do pracy i szkoły transportem zbiorowym lub rowerem, przestrzegania zakazu wypalania łąk, spalania śmieci, pozostawiania samochodów z pracującym silnikiem.

Do najważniejszych potencjalnych źródeł hałasu należy zaliczyć ruch komunikacyjny stanowiący liniowe źródło hałasu, przy czym jego poziom będzie uzależniony od natężenia ruchu, zróżnicowania pojazdów, prędkości projektowej dla danych ulic, rodzaju nawierzchni, zastosowania zieleni izolacyjnej lub ekranów akustycznych. Największe istniejące oddziaływanie, podobnie jak w przypadku zanieczyszczenia powietrza, występuje w odniesieniu do autostrady A4 oraz dróg krajowych nr 94 i 88. Przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ działania zmierzające do budowy obwodnicy miasta i przeniesienia ruchu pojazdów, wpłyną pozytywnie na zmniejszenie poziomu hałasu w centrum miasta, gdzie przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dochodzą do 10dB.

Oddziaływanie akustyczne związane z realizacją ustaleń Strategii będzie występowało zarówno na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć, jak również ich późniejszej eksploatacji, jednak powinno ono ulec zmniejszeniu, głównie za sprawą budowy obwodnicy miasta.

6.6 WPŁYW NA GLEBY I POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Wpływ antropogeniczny na gleby obejmuje zmiany składu chemicznego, mechanicznego oraz struktury fizycznej gleb. Jest on związany bezpośrednio z zanieczyszczeniami wód oraz powietrza atmosferycznego, a także stopniem nawożenia, typem prowadzonej gospodarki rolnej, stopniem mechanizacji rolnictwa, zróżnicowaniem upraw. Z kolei zmiany powierzchni ziemi rozumiane jako zmiany rzeźby terenu, które mogą być wywoływane przez eksploatację powierzchniową, realizację wykopów, nasypów, wałów, skarp, trwałe przekształcenia związane z budową tras komunikacyjnych.

W zapisach Strategii Rozwoju znalazły się bezpośrednie odniesienia do konieczności ochrony gleb wysokich klas bonitacyjnych, a także do potrzeby rekultywacji istniejących terenów przemysłowych i pokopalnianych. Diagnoza przygotowana do Strategii nie wskazuje jednak o jakie konkretnie tereny chodzi, ani gdzie są one zlokalizowane. Przyjęte działanie ma więc charakter ogólnego zapisu, który wymaga doprecyzowania głównie w zakresie podmiotu odpowiedzialnego za rekultywację. Należy przy tym zauważyć, że na terenie gminy Strzelce Opolskie w Rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, wymienione zostały dwa obszary, w tym: obszar stacji paliw przy ul. Opolskiej oraz obszar Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przy ul. Mickiewicza, przy czym żaden z nich nie kwalifikuje się jako obszar przemysłowy ani pokopalniany. Natomiast w Rejestrze szkód w środowisku nie występują obszary położone na terenie gminy Strzelce Opolskie.

Potencjalne negatywne oddziaływania mogą pojawić się w związku z realizacją nowych przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym obwodnicy miasta Strzelce Opolskie oraz terenów mieszkaniowych i produkcyjnych, rozbudowy kopalni, a także w przypadku nieprawidłowo prowadzonej gospodarki rolnej.

Budowa obwodnicy Strzelec Opolskich stanowi zamierzenie inwestycyjne prowadzące do zmiany ukształtowania powierzchni ziemi oraz zajęcia gruntów, w tym wysokich klas bonitacyjnych, oraz ich wyłączenia z produkcji rolnej. Podobne oddziaływanie będą miały działania, których celem jest rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz terenów inwestycyjnych. Będą one wiązały się ze zmianą sposobu użytkowania gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także intensyfikacją zagospodarowania terenów, co w konsekwencji będzie

prowadzić do trwałego i nieodwracalnego przekształcenia powierzchni ziemi, wyłączenia gruntów z produkcji rolnej i ukształtowania przestrzeni w znacznym stopniu kontrolowanej przez człowieka.

Poważniejsze zmiany, wymagające w przyszłości rekultywacji terenu, wystąpią na skutek prowadzonej działalności górniczej, w tym: przekształcenie terenu w obrębie wyrobiska górniczego, zakładu przerobczego i zaplecza administracyjno-socjalnego kopalni. Przekształcenia te będą występowały również na powiększonym terenie kopalni w Szymiszowie. Znaczące oddziaływania na powierzchnię ziemi będą miały charakter bezpośredni, skumulowany i długoterminowy, aż do czasu zakończenia eksploatacji oraz przeprowadzenia procesu rekultywacyjnego. Wydobywanie kopalni jest zgodne z polityką surowcową Państwa jednak ma negatywne oddziaływanie na całe środowisko.

Intensywna, wielkoobszarowa gospodarka rolna również może stanowić zagrożenie dla stanu i struktury fizycznej gleb, zarówno ze względu na mechaniczne ugniatanie, jak również stopień nawożenia i zróżnicowania upraw. Przyjęty w Strategii Rozwoju kierunek działań zmierzający do wspierania modernizacji gospodarstw rolnych oraz przejmowania ich przez młodych rolników, powinien być realizowany przy podkreśleniu konieczności ochrony gleb oraz środowiska przyrodniczego jako całości.

Realizacja zapisów dotyczących poprawy gospodarki ściekowej na terenie gminy będzie miała niewątpliwie pozytywny wpływ na stan gleb. Czasowe zmiany powierzchni ziemi związane z realizacją wykopów i prowadzeniem robót budowlanych będą miały charakter krótkoterminowy i odwracalny, natomiast korzyści wynikające z odprowadzenia ścieków do oczyszczalni i zmniejszenia ilości zanieczyszczeń pochodzenia komunalnego w glebie wpłyną zdecydowanie pozytywnie na jej stan.

Z powierzchnią ziemi oraz ochroną gleb ściśle wiąże się planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, w szczególności poprzez kształtowanie ładu przestrzennego, racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy, a także wskaźniki wykorzystania terenu, w tym powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej. W Strategii Rozwoju słusznie wskazano na istotne znaczenie planowania przestrzennego dla rozwoju społeczno-gospodarczego z podkreśleniem potrzeby kształtowania zwartej zabudowy jako modelu uzasadnionego ekonomicznie. Jednocześnie określone w Strategii cele i zamierzenia nakierowane są na zwiększanie terenów przeznaczonych pod zabudowę, ich dalsze uzbrajanie w sieci i drogi oraz realizację zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej. Należy zwrócić uwagę, że zwiększanie intensywności wykorzystania terenu ma istotny wpływ na gleby, ich strukturę, napowietrzenie i nawodnienie. Dlatego niezwykle istotne jest aby w sporządzanych dokumentach planistycznych pozostawiać jak najwięcej terenów biologicznie czynnych zamiast powierzchni utwardzonych. W projekcie Strategii warto zwrócić uwagę na potrzebę kształtowania planowania przestrzennego nie tylko w kontekście efektywności ekonomicznej, ale również w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z uwzględnieniem potrzeby ochrony środowiska, w tym gleb i powierzchni ziemi.

Realizacja zapisów Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ będzie miała zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na gleby i powierzchnię ziemi. W przypadku przedsięwzięć mogących oddziaływać negatywnie, konieczne będzie przeprowadzenie odrębnej oceny oddziaływania na środowisko na dalszych etapach procesu projektowego i inwestycyjnego.

6.7 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Krajobraz jest elementem, na którego typologię, kształt i funkcjonowanie wpływają wszystkie inne komponenty środowiska, w tym człowiek. Jednocześnie jego percepcja jest najbardziej subiektywna i najtrudniejsza do oceny. Zależnie od dziedziny nauki jest on też różnie definiowany i klasyfikowany. Na potrzeby niniejszej prognozy przyjęto, że na obszarze gminy nie występują krajobrazy naturalne, lecz wszystkie są efektem działań antropogenicznych. Założono również, że ocena krajobrazu prowadzona będzie głównie w kategoriach fizjonomicznych. Zgodnie z powyższym stwierdzono, że cały obszar opracowania stanowi krajobraz kulturowy, będący w większej lub mniejszej mierze efektem działalności człowieka.

Projekt Strategii Rozwoju wprowadza zapisy ingerujące w krajobraz głównie w zakresie działań inwestycyjnych, w tym: budowy obwodnicy miasta, dopuszczenia rozwoju energetyki odnawialnej, która może

być związana z zajęciem dużych powierzchniowo obszarów pod lokalizację farm fotowoltaicznych, jak również wystąpieniem obiektów wysokościowych jakimi są elektrownie wiatrowe.

Projektowana obwodnica w ciągu drogi krajowej nr 94 i 88 przebiegać będzie głównie przez tereny rolnicze nie będące obszarami o szczególnych walorach krajobrazowych oraz nie charakteryzujące się podwyższonymi wartościami przyrodniczymi. Budowa drogi nie przyczyni się do wyraźnego pogorszenia warunków krajobrazowych i przyrodniczych sąsiadującego obszaru, sama będzie jednak nowym elementem w krajobrazie. Skutki bezpośredniego wpływu na krajobraz należy uznać jako długookresowe i trwałe.

Zarówno wielkoobszarowe farmy fotowoltaiczne, jak również elektrownie wiatrowe w zdecydowany sposób ingerują w krajobraz prowadząc do jego trwałego przekształcenia. Powinny być one zatem lokalizowane poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody oraz poza osiami widokowymi, w szczególności skierowanymi w stronę Góry Świętej Anny, jak również wzdłuż dróg wjazdowych do miasta od strony autostrady A4 i wsi Dolna. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz spełnienie wymogów przyjętych w Pakiecie klimatyczno-energetycznym na lata 2020-2030, powinno być realizowane przy poszanowaniu walorów krajobrazu.

Największe zagrożenie dla krajobrazu będą nadal stanowiły obszary wydobywania kopaliny, ze względu na trwałe przekształcenie powierzchni ziemi na dużym obszarze. Należy jednak zwrócić uwagę, że po dokonanej rekultywacji tereny te mogą stać się obszarami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo.

Istotnym problemem jest również upraszczanie krajobrazu poprzez monokultury upraw, likwidację łąk i zadrzewień śródpolnych, co jest częstym skutkiem modernizacji rolnictwa i likwidacji małych, tradycyjnych gospodarstw rolnych. Przyjęte w Strategii Rozwoju kierunki działań zmierzające do wspierania młodych rolników i modernizacji rolnictwa powinny być prowadzone w powiązaniu z koniecznością zapewnienia wysokiej jakości krajobrazu, mozaiki upraw, terenów zadrzewionych i wysokiej bioróżnorodności.

Pozytywny wpływ na krajobraz kulturowy, rozumiany zgodnie z definicją zawartą w Konwencji Krajobrazowej będą miały działania związane z rewitalizacją zdegradowanych obszarów w mieście oraz na wioskach. Działania te powinny wynikać z opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji i dotyczyć zarówno płaszczyzny społecznej, jak również przestrzennej i środowiskowej.

Znacznym walorem krajobrazu docelowo mogą stać się zbiorniki retencyjne, aleje drzew przydrożnych i śródpolnych, parki kieszonkowe w mieście, które wpłyną na atrakcyjność obszaru poprzez zwiększenie jego zróżnicowania fizjonomicznego.

6.8 WPŁYW NA KLIMAT

Klimat jest to ogół zjawisk pogodowych na danym obszarze kształtowany oprócz czynników geograficznych, przez trzy podstawowe procesy klimatotwórcze tj.: obieg ciepła, obieg wody i krążenie powietrza. Wpływ na klimat jest zatem rozpatrywany poprzez prognozowane zmiany wymienionych procesów.

W związku z postępującymi zmianami klimatu obserwuje się szereg zagrożeń polegających m.in. na występowaniu zjawisk ekstremalnych, w szczególności fali upałów, gwałtownych wiatrów, opadów powodujących lokalne podtopienia (deszczy nawałnych) oraz występowania suszy i wynikających z niej deficytów wody. Do specyficznych zagrożeń miejskich należą również zaburzenia cyrkulacji powietrza i smog oraz powstawanie wysp ciepła.

Problematyka zmian klimatu wymaga podjęcia działań zmierzających do ¹⁵:

- łagodzenia skutków zmian klimatu – termin stosowany do opisu procesu ograniczania emisji gazów cieplarnianych, które przyczyniają się do zmian klimatu. Obejmuje strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych i usprawniania pochłaniaczy gazów cieplarnianych;

¹⁵ Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko, Komisja Europejska 2013

- adaptacji do zmian klimatu – jest to proces lub zestaw inicjatyw i działań na rzecz zmniejszenia podatności systemów przyrodniczych i ludzkich na faktyczne lub spodziewane skutki zmian klimatu. Adaptację można również postrzegać jako uczenie się, jak żyć z konsekwencjami zmian klimatu.

W efekcie realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ wystąpią zjawiska wywołane zmianami w pozyskiwaniu i wydatkowaniu energii, emisji i ograniczaniu zanieczyszczeń, zagospodarowaniu przestrzennym, modelach zachowań mieszkańców. Wszystkie one będą bezpośrednio lub pośrednio wpływały na zmiany klimatu w skali lokalnej, a długofalowo również w skali globalnej. Do określonych w Strategii zamierzeń mających pozytywny wpływ na klimat należy zaliczyć głównie wszystkie działania skierowane na poprawę jakości powietrza, w tym wymianę źródeł ciepła, termomodernizację budynków, transport zeroemisyjny.

Nieznaczną zmianę lokalnych warunków mikroklimatycznych powodować będzie budowa obwodnicy miasta oraz wzrost powierzchni utwardzonych kosztem zmniejszenia powierzchni pokrytej roślinnością. W skali lokalnej na skutek ubytku powierzchni biologicznie czynnych, wzrostu powierzchni sztucznych kumulujących ciepło oraz wprowadzaniu dodatkowej energii cieplnej do otoczenia mogą wystąpić niewielkie modyfikacje klimatu polegające na obniżeniu wilgotności powietrza, zmniejszeniu amplitudy temperatur dnia do nocy, silnym nagrzewaniu się powietrza, szczególnie w okresie letnim.

Z kolei wprowadzenie do krajobrazu zbiorników retencyjnych wywoła pozytywne zmiany mikroklimatu polegające na wzroście wilgotności powietrza poprzez zwiększenie parowania, zwiększeniu prędkości wiatru bezpośrednio przy tafli wody, kumulacji promieniowania cieplnego w wodzie podczas dnia i jego emisji w nocy i zmniejszeniu dobowej amplitudy temperatury powietrza (łagodzenie klimatu).

Należy jednak podkreślić, że Strategia nie ustala wprost żadnego celu operacyjnego ani działań zmierzających do adaptacji do zmian klimatu i nie odnosi się do tego zagadnienia lub błędnie utożsamia je z zapobieganiem dalszym zmianom klimatu oraz łagodzeniem ich skutków. Strategia przewiduje działania zmierzające do redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym zmniejszenia emisyjności i energochłonności gospodarki, natomiast nie wskazuje celów służących wprowadzeniu rozwiązań zmniejszających podatność i wrażliwość gminy na zmiany klimatyczne. Działania, które można przyporządkować do adaptacji do zmian klimatu, w tym zwiększanie obszarów zieleni na terenach zabudowanych, utrzymanie korytarzy ekologicznych, zwiększanie retencji wód, są rozproszone i przypisane do różnych celów, co osłabia ich moc i jednolity przekaz służący zrozumieniu wagi problemu. Tymczasem adaptacja do zmian klimatu polegająca na umiejętnym dostosowaniu do występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed współczesnymi miastami i gminami.

Podsumowując, realizacja ustaleń projektu Strategii pozwoli na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, co długofalowo może wpłynąć na zahamowanie zmian klimatu. Wskazane jest natomiast rozszerzenie zapisów o cele i działania związane z adaptacją do zmian klimatu.

6.9 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Zasoby naturalne są to zasoby przyrody mające znaczenie dla bytowania i gospodarki człowieka. Są nimi np.: gleby, surowce mineralne, wody, rośliny, zwierzęta. Zasoby przyrody dzielimy na niewyczerpalne i wyczerpalne oraz na odnawialne (żywe zasoby przyrody, m.in.: woda, rośliny i zwierzęta) i nieodnawialne (surowce, gleby). Wpływu ustaleń projektu Strategii na zasoby odnawialne obejmujące florę i faunę, wody powierzchniowe i podziemne oraz na gleby wyszczególniono w poprzednich punktach.

Ochrona złóż rozumiana jako zapewnienie możliwości ich eksploatacji oraz racjonalna gospodarka zasobami stanowią priorytety gospodarki surowcowej. W szczególności ochrona dotyczy złóż o znaczeniu strategicznym, ale również kopaliny powszechnie występujące mają istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego.

Na terenie gminy Strzelce Opolskie występują udokumentowane złoża kopalni, które podlegają eksploatacji na terenie trzech czynnych kopalni odkrywkowych w Strzelcach Opolskich i w Szymiszowie oraz

planowanej kopalni w Roźniątowie. Zasoby bilansowe złóż podlegają zmniejszeniu wraz z postępującym wydobyciem, przy czym część złóż do chwili obecnej nie była eksploatowana.

Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie odnosi się do zagadnienia jedynie poprzez działanie sformułowane jako *Systematyczny monitoring oraz ochrona udokumentowanych oraz potencjalnych zasobów naturalnych*. Nie wyjaśniono jednak o jakie zasoby chodzi, ani jaki ma być zakres ochrony lub dopuszczenia gospodarczego wykorzystania. Nie określono również jakichkolwiek oczekiwanych rezultatów. Takie podejście do zagadnienia mającego istotny wpływ na kształtowanie środowiska w gminie oraz rodzącego potencjalne konflikty przestrzenne i społeczne, wydaje się zdecydowanie niewystarczające.

6.10 WPŁYW NA ZABYTKI

Na obszarze gminy Strzelce Opolskie występują zabytki nieruchome oraz zabytki archeologiczne, a także historyczne układy przestrzenne urbanistyczne i ruralistyczne. Projektowany dokument zwraca uwagę na potrzebę rewitalizacji zdegradowanych obszarów w mieście i na wioskach oraz konieczność opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, biorącego pod uwagę również potrzebę ochrony zabytków. Kompleksowo przeprowadzona rewitalizacja wpłynie na poprawę tkanki przestrzennej miasta, w tym stanu zabytków.

Również zapisane w projekcie Strategii działania zmierzające do budowy obwodnicy miasta Strzelce Opolskie będą miały pozytywny wpływ na zabytki zlokalizowane w mieście ze względu na poprawę jakości powietrza i mniejsze drgania. Zmniejszenie presji na środowisko pochodzenia komunikacyjnego pozwoli na zahamowanie procesu pogarszania się stanu zabytków.

Nie przewiduje się zmiany przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów, na których znajdują się zabytki archeologiczne, jednak podczas wytyczania trasy obwodnicy miasta może wystąpić sytuacja odkrycia nowych stanowisk archeologicznych, które powinny zostać zabezpieczone przed zniszczeniem, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Podsumowując, wpływ projektu Strategii rozwoju na zabytki będzie pozytywny.

6.11 WPŁYW NA DOBRA MATERIALNE

Dobra materialne to wszystkie środki, w tym przedmioty materialne, stanowiące lub mogące stanowić cel dążeń człowieka; wszystko, co dana jednostka ludzka może gromadzić wokół siebie tworząc własne środowisko materialne. Zaliczamy do nich wytwory kultury (wszelkie rzeczy, urządzenia) oraz wytwory sztuki (obrazy, rzeźby). W teorii ekonomii rozróżnia się dobra konsumpcyjne służące zaspokojeniu potrzeb człowieka oraz dobra produkcyjne i kapitałowe.

W wyniku ustaleń projektu Strategii Rozwoju może wystąpić oddziaływanie na dobra materialne, w tym zabytki oraz infrastrukturę techniczną. W obu przypadkach będą to oddziaływania pozytywne zmierzające do ochrony materialnych dóbr kultury oraz rozbudowy infrastruktury transportowej i sieci wodno-kanalizacyjnej.

6.12 PODSUMOWANIE

Przeprowadzona analiza oddziaływań celów i działań Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ na poszczególne komponenty środowiska pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- nie zidentyfikowano znaczących negatywnych oddziaływań w odniesieniu do żadnego celu ani kierunku działań, które wiązałyby się z bezpowrotnym negatywnym skutkiem dla środowiska, niemożliwym do zlikwidowania lub zminimalizowania na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub na etapie projektowania i które wymagałyby podjęcia działań kompensacyjnych;
- najistotniejsze negatywne skutki realizacji Strategii Rozwoju mogą wystąpić w odniesieniu do różnorodności biologicznej, powierzchni ziemi, zasobów naturalnych, a w mniejszym stopniu także do wód podziemnych i krajobrazu;

- pozytywne oddziaływania Strategii mogące wpłynąć na poprawę aktualnego stanu środowiska lub na zmniejszenie istniejących oddziaływań na środowisko zidentyfikowano w zakresie wpływu na: jakość powietrza, wody powierzchniowe i w pewnym zakresie również wody podziemne, gleby, klimat i klimat akustyczny;
- zdecydowanie pozytywnie realizacja celów i zamierzeń Strategii wpłynie na ludzi powodując podniesienie jakości ich życia, przy czym wskazane jest skoordynowanie i podkreślenie działań zmierzających do adaptacji miasta i gminy do zmian klimatu i możliwego wystąpienia zagrożeń ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi.

W odniesieniu do obszarów wpływających na osiągnięcie zakładanych celów Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ również nie zidentyfikowano oddziaływań skutkujących spowodowaniem trwałych, niemożliwych do usunięcia szkód w środowisku. Jednakże podczas projektowania i realizacji wyszczególnionych w Strategii przedsięwzięć wskazane jest zachowanie maksymalnej ostrożności zarówno przy wyborze lokalizacji jak również rozwiązań technicznych. Pozwoli to zminimalizować mogące potencjalnie wystąpić negatywne oddziaływanie na środowisko.

7. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Realizacja ustaleń projektu Strategii Rozwoju nie będzie skutkowała oddziaływaniem transgranicznym.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII ZWIĄZANE Z OCHRONĄ OBSZARU NATURA 2000

Nie zachodzi potrzeba zastosowania rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ ponieważ jego ustalenia nie będą oddziaływać na cel i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 „Góra Świętej Anny”.

9. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH, OGRANICZAJĄCYCH LUB KOMPENSUJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU

W celu zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko jakie powstanie na skutek realizacji celów i działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ proponuje się następujące rozwiązania:

1. Uzupełnienie diagnozy sporządzonej do Strategii Rozwoju o rozpoznanie zagrożeń związanych ze zmianami klimatu, zdefiniowanie spójnych działań zmierzających do adaptacji do zachodzących zmian oraz określenie zakładanych rezultatów podejmowanych działań.
2. Opracowanie planu adaptacji do zmian klimatu.
3. Uzupełnienie działań wyszczególnionych w ramach celu 1.3 *Gmina o wysokiej jakości bezpieczeństwa o rozwijanie systemu zarządzania kryzysowego w zakresie dostosowania do ekstremalnych zjawisk pogodowych.*
4. Wzmocnienie ochrony dolin rzecznych, promowanie projektów dotyczących przywracania naturalnej retencji w zlewniach oraz wspieranie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury.
5. Wspieranie ochrony krajobrazu, w tym mozaiki krajobrazu rolniczego.
6. Określenie działań i oczekiwanych rezultatów w zakresie wzmocnienia różnorodności biologicznej oraz uwzględniania jej potrzeb we wszystkich działaniach o charakterze inwestycyjnym.
7. Określenie działań zmierzających do ustanowienia nowych form ochrony przyrody pozostających w kompetencjach gminy.

8. Zapobieganie degradacji ekosystemów oraz zwiększenie świadomości w zakresie produktów i funkcji ekosystemów.
9. Uzupełnienie działań wyszczególnionych w ramach celu 2.1 *Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki* poprzez podkreślenie wsparcia ekoinnowacji.
10. Wprowadzenie zasady pierwszeństwa wykorzystania terenów typu *brownfield* w procesach inwestycyjnych.
11. Wprowadzenie zasady pierwszeństwa wykorzystania wód kopalnianych do celów gospodarczych lub systemów retencji.
12. Promowanie ekobudownictwa.
13. Wprowadzenie działań edukacyjnych w zakresie wpływu działań człowieka na klimat, metod zapobiegania tym zmianom i adaptacji do zmian klimatu oraz w zakresie różnorodności biologicznej i jej znaczenia dla życia człowieka i trwałości ekosystemów.

Zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy, kompensacja przyrodnicza jest głównym narzędziem działań, których celem jest naprawianie wyrządzonych szkód w środowisku, i które podejmuje się wtedy gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Realizacja celów i działań projektu Strategii Rozwoju nie spowoduje szkód w środowisku rozumianych (zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie) jako negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:

- w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych,
- w wodach, mającą znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód,
- w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

W związku z realizacją projektowanego dokumentu nie prognozuje się wystąpienia okoliczności wymagających stosowania działań kompensacyjnych, jednak w przypadku oddziaływania skumulowanego może wystąpić potrzeba takich działań, co powinno podlegać ocenie na kolejnych etapach procesu planowania strategicznego, przestrzennego i inwestycyjnego.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z wymogami art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt Strategii zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie jego oddziaływania na środowisko. Monitoring ten przeprowadza się w ujęciu ilościowym i jakościowym, przy czym ujęcie ilościowe obrazuje zmiany w środowisku przy wykorzystaniu określonych wskaźników. Ocenę jakościową stosuje się w przypadku, gdy w odniesieniu do określonego elementu środowiska nie występują wskaźniki umożliwiające jego ocenę.

Biorąc pod uwagę prognozowane oddziaływanie ustaleń projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ na poszczególne komponenty środowiska i jego funkcjonowanie należy stwierdzić, że częstotliwość prowadzonego monitoringu powinna być dostosowana do wymogów przepisów odrębnych, w tym głównie z zakresu ochrony środowiska oraz planowania przestrzennego.

Częstotliwość i metody analizy skutków realizacji ustaleń Studium będą wynikały:

- w zakresie będącym efektem realizacji inwestycji - z wydanych na podstawie przepisów odrębnych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz raportów oddziaływania na środowisko, w tym w szczególności, zgodnie z zasadą przezorności oraz art. 10 dyrektywy 2001/42/WE¹⁶ pkt. 1 i 2 monitoring porealizacyjny powinien być prowadzony dla wybudowanych obiektów infrastruktury elektroenergetycznej, drogowej i energetycznej, w tym m.in. biogazowi
- w zakresie zagospodarowania przestrzennego - z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która nakłada na Burmistrza obowiązek dokonania analizy i przedstawienia jej wyników Radzie co najmniej raz w czasie trwania kadencji tj. co 5 lat. Zakres analizy dotyczy głównie określenia poziomu realizacji zapisów studium i planów miejscowych, w tym stopnia zainwestowania terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz dokonania kompleksowej oceny aktualności pod względem zgodności z przepisami prawa. W celu monitoringu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stosuje się przede wszystkim metodę badań terenowych obejmującą inwentaryzację urbanistyczną popartą materiałem fotograficznym. Należy również wykorzystać inne dostępne materiały i dane pozwalające na klasyfikację obiektów, mapy pokrycia terenu, zdjęcia lotnicze i satelitarne, dane ewidencji gruntów i budynków;
- w zakresie wpływu na komponenty środowiska - z przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska nakładających na odpowiednie organy obowiązek gromadzenia oraz udostępniania danych o środowisku. Dane te gromadzone są zasadniczo w cyklu rocznym w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, a jego wyniki prezentowane w Raportach o stanie środowiska. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) oraz badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Wskaźniki monitoringu środowiska

Komponent środowiska	Wskaźnik monitoringu	Źródło danych
Powietrze atmosferyczne i klimat	Poziom zanieczyszczenia powietrza pyłami i gazami, w tym m.in. PM10, PM2,5, B(a)P,	WIOŚ Opole
	Redukcja emisji gazów cieplarnianych	WIOŚ Opole
	Liczba i moc instalacji do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych	UM Strzelce Opolskie
	Stopień gazyfikacji gminy w km sieci oraz ilości podłączonych odbiorców	UM Strzelce Opolskie Zakład Gazowniczy
	Liczba i moc instalacji ogrzewania budynków i c.w.u, które wymieniono na niskoemisyjne	UM Strzelce Opolskie
Klimat akustyczny	Liczba i stopień przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu	WIOŚ Opole, GDDKiA
	Liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	WIOŚ Opole, GDDKiA
Wody powierzchniowe i podziemne	Klasa jakości wód podziemnych i stan JCWPd	WIOŚ Opole
	Klasa jakości wód powierzchniowych i stan JCWP	WIOŚ Opole
	Długość sieci kanalizacyjnej	UM Strzelce Opolskie
	Długość sieci wodociągowej	UM Strzelce Opolskie
	Roczny pobór wód przez gospodarstwa domowe oraz na inne cele	UM Strzelce Opolskie
	Roczna produkcja ścieków	UM Strzelce Opolskie

¹⁶ Dyrektywa 2001/42/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	UM Strzelce Opolskie
	Jakość wód w ujęciach wody	UM Strzelce Opolskie
Gleby i powierzchnia ziemi	Powierzchnia gruntów wyłączonych z produkcji rolnej	Starostwo Powiatowe
	Powierzchnia lasów	Starostwo Powiatowe
	Powierzchnia terenów zdegradowanych/zrekultywowanych	Starostwo Powiatowe
	Ilość wytwarzanych odpadów, w tym podlegających selektywnej zbiórce	UM Strzelce Opolskie
Przyroda i krajobraz, w tym fauna i flora oraz różnorodność biologiczna	Powierzchnia obszarów chronionych, w tym ustanowionych przez gminę	RDOŚ, GUS, UM Strzelce Opolskie
	Liczba pomników przyrody	RDOŚ, GUS
	Ocena stanu siedlisk przyrodniczych	RDOŚ, NDLP
Zdrowie ludzi	Liczba wystąpienia poważnych awarii przemysłowych	WIOŚ Opole
	Liczba stacji bazowych telefonii komórkowej jako źródła pola elektromagnetycznego PEM	UM Strzelce Opolskie
	Długość sieci elektroenergetycznej wysokich i najwyższych napięć jako źródła pola elektromagnetycznego PEM	Operator Sieci
	Liczba i stopień przekroczeń pola elektromagnetycznego PEM	WIOŚ Opole

Opracowanie własne.

W tabeli nr 4 zaprezentowano zestawienie najważniejszych wskaźników monitoringu skutków wdrażania postanowień projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska z uwzględnieniem organów odpowiedzialnych za jego realizację.

Do ustalenia szerszego zakresu wskaźników rekomenduje się stosowanie raportu opracowanego w ramach projektu Klimada 2.0 przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy pt. „Opracowanie wskaźników i wytycznych ich monitorowania mających na celu uwzględnienie problematyki adaptacji do zmian klimatu w procesie projektowania przepisów prawnych i oceny efektywności tych przepisów w zakresie dostosowania społeczeństwa, gospodarki oraz środowiska naturalnego do zmian klimatu”.

Przedmiotem Prognozy są ustalenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+. Projektowany dokument został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46 pkt 1 w nawiązaniu do art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko jakie może wystąpić na skutek realizacji celów i działań określonych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+. W szczególności prognoza dotyczy przewidywanych znaczących oddziaływań na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000. Prognoza ma również ustalić, czy zachodzi spójność pomiędzy celami ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych, a także organów opiniujących o potencjalnych skutkach realizacji ustaleń Strategii Rozwoju.

Zakres przedmiotowy oraz stopień szczegółowości prognozy wynika z pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (znak WOOŚ.411.4.1.2022.MO z dnia 17.02.2022 r.), który wskazał na konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jednocześnie Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu (pismo znak NZ.9022.1.10.2022.JG z dnia 2.02.2022 r.) zaopiniował pozytywnie odstępnie od powyższego postępowania. W związku ze sprzecznymi opiniami organów, Burmistrz Strzelce Opolskich kierując się zasadą przezorności, przystąpił do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+

Analiza projektowanego dokumentu obejmowała diagnozę stanu istniejącego środowiska, w tym problemy jego ochrony, a następnie ocenę przewidywanego oddziaływania celów i działań Strategii Rozwoju na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym w szczególności na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, wodę, powietrze i powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

W analizie zastosowano dwa warianty możliwych oddziaływań tj. wariant zerowy opisujący sytuację polegającą na zaniechaniu wdrożenia ustaleń Strategii Rozwoju oraz wariant realizujący w całości ustalenia. Analiza została przeprowadzona w oparciu o źródła literaturowe, opracowania eksperckie oraz ustalenia własne, które zestawiono z diagnozą stanu środowiska na badanym obszarze gminy Strzelce Opolskie.

Gmina Strzelce Opolskie położona jest we wschodniej części województwa opolskiego, na terenie powiatu strzeleckiego. Od północy graniczy z gminą Ozimek (Powiat opolski) i Kolonowskie, od wschodu z gminą Jemielnica oraz położonymi w województwie śląskim gminami Wielowieś i Toszek, od południa i południowego zachodu z gminami: Ujazd, Leśnica, Zdzeszowice i Gogolin, a od zachodu z gminą Izbicko. Miasto Strzelce Opolskie jest siedzibą Powiatu Strzeleckiego.

Gmina ma charakter miejsko-wiejski, a jej siedzibą jest miasto Strzelce Opolskie. Jako jednostki pomocnicze wyznaczonych zostało 27 sołectw, w tym 5 miejskich. Do najważniejszych powiązań zewnętrznych należy zaliczyć:

- powiązania komunikacyjne poprzez położenie gminy w paśmie rozwoju wzdłuż III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego E30 do którego zalicza się: magistralna linia kolejowa nr 132 relacji Wrocław – Bytom posiadająca istotne znaczenie dla międzynarodowego ruchu osobowego i towarowego oraz autostrada A4 łącząca się poprzez węzły Kędzierzyn Koźle i Strzelce Opolskie z drogą krajową nr 88 oraz drogą wojewódzką nr 426;

- powiązania przyrodnicze poprzez położenie na terenie istniejących i projektowanych obszarów chronionych wykraczających poza teren gminy, obejmujących: Park Krajobrazowy Góra św. Anny, Obszar Natura 2000 Góra św. Anny, Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrowsko-Turawskie”, a także przebieg korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym obejmującego dolinę rzeki Jemielnica oraz korytarza ekologicznego dla dużych zwierząt „Rudy Wielkie i Dolina Górnej Wisły KPd-7B” o znaczeniu ponadregionalnym;
- powiązania kulturowe poprzez wyznaczone szlaki turystyczne;
- powiązania w zakresie infrastruktury technicznej, poprzez przebieg linii elektroenergetycznych średnich i wysokich napięć 110 kV (Blachownia – Strzelce Opolskie, Ozimek – Strzelce Opolskie, Ozimek – Cementownia Strzelce Opolskie, Cementownia – Strzelce Opolskie), a także przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Zdieszowice – Tworzeń DN 500 CN 4MPa oraz podwyższonego średniego ciśnienia relacji Zdieszowice – Strzelce Opolskie DN 250 CN 1,6MPa;
- powiązania społeczno-gospodarcze, w zakresie ruchów migracyjnych oraz codziennych dojazdów do pracy, placówek oświatowych oraz usługowych, które odbywają się głównie w kierunku Opola i miast Górnego Śląska, ale również w kierunku Kędzierzyna Koźle;
- powiązania instytucjonalne i administracyjne, które występują pomiędzy Strzelcami Opolskimi jako miastem powiatowym oraz miastem wojewódzkim Opole. Dotyczą one obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze ponadlokalnym, w tym: oświaty ponadpodstawowej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, usług finansowych, urzędu pracy, ubezpieczeń społecznych, obsługi ponadlokalnych dróg publicznych, ochrony przeciwpożarowej, sanitarno-epidemiologicznej oraz administracji architektoniczno-budowlanej i geodezyjno-kartograficznej.

Obszar gminy Strzelce Opolskie zalicza się do krajobrazów antropogenicznych, całkowicie przekształconych. Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski gmina położona jest w strefie kontaktowej dwóch prowincji geograficznych. Część południowa gminy przynależy do prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, makroregionu Wyżyna Śląska i mezoregionu Chełm (341.11) zaliczana do typu wyżyn z przewagą skał węglanowych. Część północna stanowi fragment prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Nizina Śląska i mezoregionu Równina Opolska (318.57), zaliczana jest do typu wysoczyzny staroglacjalne bezzeiorne. Granica pomiędzy mezoregionami przebiega wzdłuż linii wyznaczonej pomiędzy terenami zabudowanymi wsi Błotnica Strzelecka, Brzezina, Roźniątów i dalej w kierunku północno-zachodnim. Wsie położone na pograniczu nizin i wyżyn cechuje budowa geologiczna wskazująca na ich wyżynne pochodzenie, a rzeźba terenu na nizinne.

W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty rolne, które łącznie (R, S, Ł, Ps, Lz, Lzr) zajmują 58% powierzchni gminy. Powierzchnia gruntów leśnych stanowi 31% (tzw. wskaźnik lesistości), a wód 1%. Grunty zainwestowane stanowią pozostałe 10%, w tym: grunty budowlane 5%, drogi i komunikacja (3%), infrastruktura 1% oraz tereny kopalni 1%.

Na terenie gminy Strzelce Opolskie zlokalizowanych jest sześć udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w tym:

- złożo „Strzelce Opolskie” WW 1855 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu cementowego, w tym wapień triasowe (karchowickie, terebratulowe i górażdżańskie),
- złożo „Strzelce Opolskie I” WW 1930 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu wapienniczego,
- złożo „Strzelce Opolskie II” WW 1932 – kopalinę stanowią wapień i margle przemysłu wapienniczego,
- złożo „Szymiszów” KD 1929 – kopalinę stanowią kamień drogowy i budowlany oraz wapień i margle przemysłu wapienniczego,
- złożo „Roźniątów” 15795 – złożo kruszywa naturalnego w kategorii C1 i C2,
- złożo „Roźniątów 1” 19570 – nowo wyznaczone złożo kruszywa naturalnego w kategorii C1.

W wyniku dokonanej diagnozy stanu oraz identyfikacji zagrożeń stwierdzono, że dotychczasowe zagospodarowanie przestrzenne oraz działania inwestycyjne na terenie gminy wytworzyły następujące konflikty przestrzenne mające wpływ na funkcjonowanie środowiska:

- rozwój kopalni na terenach stref ochrony pośredniej ujęć wody,
- istniejące osadnictwo i związana z nim emisja zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł ciepła,
- istniejący układ komunikacyjny i związana z nim emisja hałasu, drgań oraz zanieczyszczeń powietrza, co w szczególności dotyczy autostrady A4, dróg krajowych nr 94 i 88 oraz dróg wojewódzkich nr 409 i nr 426, a także linii kolejowej nr 132; w szczególności w centrum miasta Strzelce Opolskie.

W gminie Strzelce Opolskie nie występuje zjawisko nadmiernego rozproszenia zabudowy. Stan środowiska ocenia się jako dobry. Do najważniejszych istniejących problemów ochrony środowiska istotnych ze względu na realizację założeń projektowanego dokumentu zaliczono zanieczyszczenie powietrza, hałas pochodzenia komunikacyjnego, zmiany powierzchni ziemi i krajobrazu, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz nadmierna eksploatacja wód podziemnych spowodowana działalnością górniczą, niski poziom adaptacji do zmian klimatu, niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ wskazuje misję i wizję gminy oraz określa cel główny, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań służące ich realizacji.

Misją Gminy Strzelce Opolskie jest **systematyczne podnoszenie jakości życia mieszkańców**. Zakłada ona otwartość na nowe procesy gospodarcze, społeczne, przestrzenne i środowiskowe oraz działania oparte na rozwoju gospodarczym, w zgodzie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznymi.

Wizja gminy: **Gmina Strzelce Opolskie - otwarta na mieszkańca i przedsiębiorcę. Gmina otwarta na działanie!**

Cel główny stanowi: **wzrost konkurencyjności gminy na tle regionu, przy jednoczesnym zachowaniu szeroko pojętej współpracy terytorialnej, poprzez rozwój gospodarczy, społeczny, przestrzenny oraz środowiskowy.**

Do tak określonego celu głównego Strategia formułuje cztery cele strategiczne odpowiadające głównym płaszczyznom działania, w tym:

Cel 1. Gmina otwarta na mieszkańca

- 1.1. Gmina konkurencyjna w zakresie sportu i rekreacji
- 1.2. Gmina świadcząca wysokiej jakości usługi w zakresie pomocy społecznej
- 1.3. Gmina o wysokiej jakości bezpieczeństwa
- 1.4. Gmina w zgodzie z aktywnością obywatelską
- 1.5. Gmina o wysokim dostępie do zdrowia publicznego

Cel 2. Gmina otwarta na gospodarkę

- 2.1. Gmina konkurencyjna w zakresie gospodarki
- 2.2. Gmina o wysokim kapitale społecznym
- 2.3. Gmina o wysokim potencjale dla rozwoju przedsiębiorczości
- 2.4. Gmina z nowoczesnym rolnictwem

Cel 3. Gmina otwarta na środowisko

- 3.1. Gmina w zgodzie z jakością powietrza
- 3.2. Gmina dbająca o zasoby środowiska przyrodniczego
- 3.3. Gmina ze spójną gospodarką komunalną
- 3.4. Gmina proekologiczna

Cel 4. Gmina otwarta na przestrzeń

- 4.1. Gmina o wysokiej jakości infrastruktury technicznej
- 4.2. Gmina z doskonałą dostępnością komunikacyjną

- 4.3. Gmina dbająca o kształtowanie polityki przestrzennej
- 4.4. Gmina z atrakcyjną ofertą mieszkaniową
- 4.5. Gmina o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego.

Cele strategiczne stanowią odpowiedź na problemy zidentyfikowane podczas przeprowadzonej diagnozy stanu gminy oraz wskazują na posiadane przez gminę potencjały i zasoby istotne dla osiągnięcia misji i wizji Gminy Strzelce Opolskie. Do celów strategicznych sformułowano łącznie 18 celów operacyjnych, którym z kolei przypisane zostały kierunki działań umożliwiające osiągnięcie zakładanego rezultatu. łącznie strategia formułuje 85 kierunków działań.

Integralną częścią Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ jest koncepcja jej rozwoju funkcjonalno-przestrzennego. W koncepcji wyszczególniono kluczowe inwestycje mające największy wpływ na rozwój gminy Strzelce Opolskie, stanowiące **obszary wpływające na osiągnięcie celów strategii**, w tym:

1. Budowa obwodnicy miasta – inwestycja realizowana w ramach rządowych programów przez instytucje centralne, przy wsparciu samorządu gminnego.
2. Budowa wielorodzinnych budynków mieszkalnych – m.in. kontynuacja gminnego programu Twoje M.
3. Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich.
4. Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni w gminie Strzelce Opolskie.
5. Inwestycje w infrastrukturę drogową – zgodnie z gminnym Planem Rozwoju Sieci Drogowej.
6. Modernizacja kompleksu pływackiego Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu.
7. Modernizacja obiektu socjalno-administracyjnego.
8. Remonty i modernizacja energetyczna budynków komunalnych wraz z rewitalizacją terenów wokół nich.
9. Retencjonowanie wód na terenie gminy Strzelce Opolskie.
10. Rewitalizacja Parku Renardów – jako wizytówki turystycznej gminy oraz przestrzeni rekreacyjnej, z której mieszkańcy miasta korzystają najczęściej.
11. Przebudowa Stadionu Miejskiego z dostosowaniem do wybranych dyscyplin lekkoatletycznych – wraz z budową oświetlenia treningowego i rozbudową pawilonu socjalno-administracyjnego.
12. Rozwój nowoczesnego oświetlenia miejskiego – wraz z systemem inteligentnego sterowania oświetleniem ulicznym.
13. Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – m.in. w ramach programu „Rowerem do pracy, po zakupy i po zdrowie”.
14. Utworzenie komunikacji miejskiej – w oparciu o autobusy zeroemisyjne.
15. Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła – m.in. poprzez gminne programy dotacji do wymiany systemów ogrzewania.

Jako obszary wymagające szczególnego wsparcia w zakresie kumulacji negatywnych zjawisk przestrzennych w projekcie Strategii wskazano:

- obszary szczególnego zagrożenia hałasem w tym głównie obszary zurbanizowane zlokalizowane w mieście Strzelce Opolskie wzdłuż drogi nr 94,
- obszary występowania konfliktów przestrzennych związanych z eksploatacją surowców mineralnych,
- miasto Strzelce Opolskie jako średnie miasto tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

W koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy Strzelce Opolskie zaproponowanej w Strategii Rozwoju utrzymano strukturę przestrzenną ustaloną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelce Opolskie (2021 r.), w tym podział na strefy oraz określone dla nich ustalenia. W powyższym zakresie Strategia zachowuje spójność z ustaleniami Studium.

Gmina Strzelce Opolskie, zgodnie z obowiązującą Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030, została zaliczona do obszaru strategicznej interwencji (OSI) Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki. Miasto Strzelce Opolskie zostało w niej wskazane jako ośrodek średniej wielkości wymagający wsparcia, tracący

dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Cele polityki przestrzennej ustalone dla subregionu, znalazły swoje odzwierciedlenie w zapisach Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+.

W wyniku przeprowadzonej analizy projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ oraz oceny jej oddziaływania na środowisko stwierdzono, że cele strategiczne przyjęte w badanym dokumencie są spójne z celami ochrony środowiska zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Przeprowadzona analiza celów operacyjnych i kierunków działań zapisanych w Strategii Rozwoju pozwala na wskazanie działań o możliwym największym oddziaływaniu na środowisko, zarówno w wymiarze pozytywnym jak i negatywnym. Do kierunków o oddziaływaniu zdecydowanie pozytywnym, które będzie odczuwalne jako istotna poprawa aktualnego stanu środowiska lub które zdecydowanie zmniejszy występujące obecnie oddziaływania zaliczono:

- działania zmierzające do poprawy jakości powietrza, w tym poprawy efektywności energetycznej obiektów (termomodernizacji) i wymiany źródeł ciepła oraz wdrażania transportu ekologicznego w tym zeroemisyjnego,
- działania na rzecz zwiększania powierzchni terenów zieleni, w tym zieleni urządzonej w miastach, oraz zachowania drożności korytarzy ekologicznych,
- ochronę udokumentowanych i potencjalnych zasobów naturalnych, gleb i wód oraz poprawę gospodarowania wodami opadowymi,
- rekultywację terenów pokopalnianych i poprodukcyjnych.

Nie stwierdzono natomiast kierunków działań oddziałujących na środowisko w sposób jednoznacznie negatywny. Cele i działania z zakresu rozbudowy infrastruktury technicznej i dróg oddziałują zarówno pozytywnie jak i negatywnie, jednak wszystkie wpisują się w cele zrównoważonego rozwoju. Ich wpływ na środowisko powinien być rozważany kompleksowo, jako wypadkowa wszystkich oddziaływań. Wskazano również na możliwe negatywne oddziaływanie kierunku określającego wsparcie innowacyjnych rozwiązań w zakresie działalności gospodarczej oraz nowych form przetwarzania odpadów, które może wymagać przeprowadzenia odrębnej oceny oddziaływania na środowisko na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub etapie projektowania.

Przeprowadzona analiza oddziaływań celów i działań Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ na poszczególne komponenty środowiska pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- nie zidentyfikowano znaczących negatywnych oddziaływań w odniesieniu do żadnego celu ani kierunku działań, które wiązałyby się z bezpowrotnym negatywnym skutkiem dla środowiska, niemożliwym do zlikwidowania lub zminimalizowania na etapie wdrażania kolejnych dokumentów lub na etapie projektowania i które wymagałyby podjęcia działań kompensacyjnych;
- najistotniejsze negatywne skutki realizacji Strategii Rozwoju mogą wystąpić w odniesieniu do różnorodności biologicznej, powierzchni ziemi, zasobów naturalnych, a w mniejszym stopniu także do wód podziemnych i krajobrazu;
- pozytywne oddziaływania Strategii mogące wpłynąć na poprawę aktualnego stanu środowiska lub na zmniejszenie istniejących oddziaływań na środowisko zidentyfikowano w zakresie wpływu na: jakość powietrza, wody powierzchniowe i w pewnym zakresie również wody podziemne, gleby, klimat i klimat akustyczny;
- zdecydowanie pozytywnie realizacja celów i zamierzeń Strategii wpłynie na ludzi powodując podniesienie jakości ich życia, przy czym wskazane jest skoordynowanie i podkreślenie działań zmierzających do adaptacji miasta i gminy do zmian klimatu i możliwego wystąpienia zagrożeń ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi.

W odniesieniu do obszarów wpływających na osiągnięcie zakładanych celów Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ nie zidentyfikowano oddziaływań skutkujących spowodowaniem trwałych, niemożliwych do usunięcia szkód w środowisku. Jednakże podczas projektowania i realizacji wyszczególnionych w Strategii

przedsięwzięć wskazane jest zachowanie maksymalnej ostrożności zarówno przy wyborze lokalizacji jak również rozwiązań technicznych. Pozwoli to zminimalizować mogące potencjalnie wystąpić negatywne oddziaływanie na środowisko.

Odnosząc zapisy projektowanego dokumentu do form ochrony przyrody ustanowionych na obszarze gminy Strzelce Opolskie można stwierdzić, że ustalenia Strategii Rozwoju:

- nie wpłyną negatywnie na integralność Obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny, nie nastąpi również pogorszenie stanu chronionych siedlisk przyrodniczych ani stanu gatunkowego flory i fauny,
- nie stanowią zagrożenia dla przedmiotu i celów ochrony Parku Krajobrazowego "Góra Św. Anny", nie naruszają ustanowionych zakazów oraz uwzględniają wymogi Planu ochrony,
- nie stoją w sprzeczności z zapisami Uchwały Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

Wskazane jest rozszerzenie projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ w zakresie wyznaczonych celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników monitorowania ich skuteczności. W szczególności w odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu, przeciwdziałania suszy, wzmacniania rozwoju błękitnej i zielonej infrastruktury, ochrony różnorodności biologicznej, ochrony krajobrazu, a także wprowadzenia zapisów podkreślające konieczność włączania problematyki ochrony środowiska do wszystkich działań projektowych i inwestycyjnych oraz związanych z udzielaniem wsparcia finansowego.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ stwarza możliwość realizacji celów zawartych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego i krajowego oraz sporządzonych dokumentach o charakterze strategicznym. W wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii wystąpią oddziaływania na środowisko zarówno o charakterze pozytywnym jak i negatywnym o różnym natężeniu i zasięgu przestrzennym, przy czym nie prognozuje się skutków wykraczających poza granice gminy. Projekt dokumentu nie przewiduje także dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski oddziaływań na środowisko, nie zachodzą zatem przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja Strategii nie spowoduje znaczących zmian w środowisku, a w szczególności istotnego pogorszenia jego stanu w stosunku do chwili obecnej.

Zakres Prognozy uwzględnia wszystkie elementy, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem oraz proponowanych rozwiązań.

WYKAZ ŹRÓDEŁ:

- 1) *Strategia rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030*, przyjęta Uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.;
- 2) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030, Opole 2021;
- 3) *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego* przyjęty Uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.;
- 4) Rozporządzenie Nr 0151/P/1/09 Wojewody Opolskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”;
- 5) Zarządzenie Nr 11/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Opolu z dnia 13 kwietnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002; zmienione Zarządzeniem Nr 30/12 z dnia 12 listopada 2012 r.;
- 6) Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na Przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenuu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XXXVII/403/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.;
- 7) Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i linii kolejowych o natężeniu większym niż 30.000 przejazdów rocznie dla województwa opolskiego na lata 2014-2019;
- 8) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030, Warszawa 2021;
- 9) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie (2021)*
- 10) Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzelce Opolskie;
- 11) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Strzelce Opolskie na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 r.;
- 12) Aktualizacja Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Strzelce Opolskie na lata 2017-2031;
- 13) *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzelce Opolskie*, uchwalony Uchwałą Nr XXV/201/2016 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 września 2016 r.;
- 14) Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Strzelce Opolskie na lata 2020-2023, uchwalony Uchwałą Nr XV/150/2019 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 października 2019 r.;
- 15) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy;
- 16) Opracowanie ekofizjograficzne gminy Strzelce Opolskie, K. Badora, 2015;
- 17) Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego, [red.] W. Pawlak, 1997, Wrocław;
- 18) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2011 r. (MP Nr 40 poz.451);
- 19) *Przyroda województwa opolskiego*, [red.] A. Nowak, Urząd Wojewódzki w Opolu, 1997 r.;
- 20) Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Strzelce Opolskie, K. Spałek;
- 21) Raporty o stanie środowiska, WIOŚ, Opole.

Załącznik nr 1
do prognozy oddziaływania na środowisko projektu
do projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 poz. 2373 i 2389) oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy.

Ukończyłam 5 letnie jednolite studia magisterskie oraz brałam udział w przygotowaniu ponad 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż arch. Renata Klimek

Strzelce Opolskie, marzec-kwiecień 2022 r.